

26-5-2015

Opleiding tot leraar basisonderwijs

Maileen Schenkel | Studentnummer: 214345

Leerling betrokkenheid verhogen in Bali

STENDEN
HOGESCHOOL

EEN ONDERZOEK NAAR DE VERHOOGING VAN DE
LEERLING BETROKKENHEID TIJDENS ENGELSE LESSEN OP
HET SLUKAT LEARNING CENTER TE KERAMAS, BALI.

Leerling betrokkenheid verhogen in Bali

Een onderzoek naar de verhoging van de leerling betrokkenheid tijdens Engelse lessen op het Slukat Learning Center te Keramas, Bali.

Maileen Schenkel
Studentnummer: 214345
Onderzoeksbegeleider: Marcel Haagsma

Slukat Learning Center te Keramas, Bali

Stenden Hogeschool te Emmen
Opleiding tot leraar basisonderwijs

Emmercompascuum, mei 2015

Inhoudsopgave

1. Inleiding	5
1.1 De aanleiding	5
1.2 Persoonlijke motivatie	5
2. Probleemanalyse	6
2.1 Het praktijkprobleem	6
2.2 Relevantie en bruikbaarheid voor de beroepspraktijk	7
2.3 Koppeling naar eindstage in Nederland	8
3. Theoretisch kader	9
3.1 Hoofdthema	9
3.2 Deelaspecten	9
3.3 Bestaande kennis	9
3.4 Theoretisch kader	9
4. Probleemstelling	12
4.1 Het onderzoeksdoel	12
4.2 De onderzoeksvraag met eventuele deelvragen	12
4.3 Hypothese	13
4.4 Besproken probleemstelling met betrokkenen	13
5. Onderzoeksaanpak	14
5.1 De onderzoeksgroep	14
5.2 Dataverzameling	14
5.3 Onderzoeksmethodiek	16
5.4 Ethische kwesties	16
5.5 Onderzoeksactiviteiten en tijdsplanning	17
6. Resultaten	19
7. Conclusies, aanbevelingen en discussie	27
7.1 Conclusies deelvragen	27
7.2 Conclusie onderzoeksvraag	29
7.3 Aanbevelingen	30
7.4 Discussie	30
8. Samenvatting	32
9. Literatuurlijst	33
Bijlage 1: bestaande kennis	34
Bijlage 2: observaties	35

Bijlage 3: interview dagindeling	45
Bijlage 4: kijkwijzer pedagogisch-didactisch handelen	52
Bijlage 5: Leuvense betrokkenheidsschaal	61
Bijlage 6: leerling vragenlijst.....	65
Bijlage 7: ouder vragenlijst	69
Bijlage 8: procesverslag	73
Bijlage 9: logboek	75
Bijlage 10: Engelse lessen	81

1. Inleiding

Het thema van dit onderzoek is gebaseerd op de betrokkenheid van leerlingen tijdens de Engelse lessen op het Slukat Learning Center op Bali. Naast het meten van de leerling betrokkenheid is dit onderzoek gericht op het verhogen ervan. Om aan dit doel te kunnen voldoen is er een onderzoeksvraag en enkele deelvragen opgesteld. De vragen staan in relatie met de context op Bali, zoals die later in dit verslag beschreven is. Tijdens dit onderzoek is er samengewerkt met twee Pabo studenten uit Emmen, Balinese leidinggevers van het Slukat Learning Center en een aantal vrijwilligers uit verschillende landen. Op deze manier werd ook het leren van en met elkaar uit verschillende culturen gestimuleerd. Het onderzoek heeft het volgende doel: het onderzoeken van het verhogen van de leerling betrokkenheid tijdens de Engelse lessen op het Slukat Learning Center in Bali.

1.1 De aanleiding

In het vierde leerjaar van de opleiding Pabo van Stenden Hogeschool Emmen staan de keuzeminor en de schoolminor centraal. Hierbij bestaat de mogelijkheid om deze twee minoren aan elkaar te koppelen waar een vrije minor uit voortvloeit. Stenden Hogeschool Emmen heeft behalve in Nederland ook een vestiging in Doha (Qatar), Bangkok (Thailand), Bali (Indonesië) en Port Alfred (Zuid-Afrika). Door internationale contacten is de Hogeschool door de organisatie PURE! benaderd om studenten te werven als vrijwilligers en stagiaires voor hun partner project in Bali. De organisatie wil graag samenwerken met een aantal studenten van de Pabo die een bijdrage kunnen leveren aan het ontwikkelen van het onderwijs in Bali. De resultaten van deze samenwerking hebben voor de studenten het inzicht vergroot van het onderwijs in een land met een andere cultuur.

1.2 Persoonlijke motivatie

De motivatie voor het uitvoeren van dit onderzoek ligt grotendeels bij de mogelijkheid tot internationalisering en het deelnemen aan en kennis vergaren over een vreemde cultuur. Het beoogt het leren op het gebied van academische uitdaging om dit vraagstuk vanuit een internationale context te benaderen en hiermee een andere blik op het onderwijs te werpen in een Aziatisch land. Daarnaast heeft er ontwikkeling plaatsgevonden in het communiceren in de Engelse taal. De vaardigheden die op woon- en werkgebied in een Aziatisch land gevraagd worden, hebben een grote rol gespeeld in de persoonlijke ontwikkeling van de student. De internationale ervaring die tijdens de buitenlandse stage is opgedaan, kan een voordeel zijn bij het vinden van een baan. Tevens is het een persoonlijke ervaring die men niet snel zal vergeten.

Niet voor niets is er gekozen voor de opleiding tot leerkracht basisonderwijs. Het overdragen van kennis en het bijdragen aan de ontwikkeling van een kind staan hierbij centraal. Door de uitvoering van dit onderzoek kunnen de resultaten toegepast worden door de vrijwilligers van het Slukat Learning Center in Bali, om de betrokkenheid van de leerlingen tijdens de Engelse lessen te verhogen.

2. Probleemanalyse

Binnen de module 4.1 en 4.2 zijn er Engelse lessen gegeven aan kinderen van negen tot zeventien jaar. Deze lessen zijn gegeven op het Slukat Learning Center in keramas, Bali. In een aantal lessen is er een koppeling gelegd waarbij ook andere vakgebieden aan de orde zijn gekomen, zoals rekenen en aardrijkskunde. Voor de leerlingen stond het vaardig worden in de Engels taal op de eerste plaats. In deze periode is onderzocht welke rol de leerkracht heeft in het verhogen van de leerling betrokkenheid tijdens de Engelse lessen op het Slukat Learning Center in Keramas, Bali.

2.1 Het praktijkprobleem

Wat is het probleem?

Op de stageschool in Nederland is er gemerkt dat niet alle leerlingen betrokken zijn tijdens de Engelse les of dat ze opdrachten uitvoeren vanuit hun extrinsieke motivatie, 'omdat het moet van de juf'. Ook de inspectie van onderwijs (2014) vindt dat de motivatie van leerlingen beter kan. Nederlandse leerlingen zijn vaak minder gemotiveerd om te leren dan de leerlingen in het buitenland. Zo luidt het verslag over het schooljaar 2012-2013. Tijdens de Engelse lessen in Bali is de betrokkenheid van de leerlingen van het Slukat Learning Center gemeten door middel van de Leuvense betrokkenheidsschaal. Uit deze observaties blijkt dat ook in deze situatie niet alle leerlingen betrokken deelnemen aan de lessen. Hierdoor biedt zich de gelegenheid om dit onderzoek te starten gericht op de motivatie en de betrokkenheid van de leerlingen van het Slukat Learning Center tijdens de lessen in Bali.

De organisatie van Pure! heeft als doel: het vergroten van kansen voor kinderen en jongeren in ontwikkelingslanden (Westen, 2007). Dit willen zij bereiken door middel van vrijwilligerswerk en het aanbieden van gratis onderwijs in Bali. Pure! werft vrijwilligers uit Nederland om samen met vrijwilligers uit andere landen gratis lessen aan te bieden op het Slukat Learning Center in Keramas, Bali. Binnen deze gratis lessen staat het leren van de Engelse taal centraal. Tevens kunnen de lessen kunnen ook gerelateerd worden aan andere vakgebieden. Dit houdt in dat er niet alleen aandacht besteedt wordt aan de Engelse taal, maar ook aan de wereldoriënterende- of kunstvakken. De kennis en vaardigheden die de leerlingen op het Slukat Learning Center aangereikt krijgen moeten bruikbaar zijn zodat de kinderen in de wereld adequaat kunnen functioneren. Daarom moet de kennis voor de kinderen betekenisvol en zinvol zijn (Oosterheert, 2011). Tijdens de lessen is de nieuwsgierigheid van kinderen een krachtige motor voor het vergroten van hun kennis (Schellekens, 2007). Vaak ziet men hoe ouder een kind wordt, hoe meer het kind de activiteiten vanuit een extrinsieke motivatie uitvoert (Laban, 2004).

Wie heeft er mee te maken?

Ik heb met dit probleem te maken, omdat ik te weinig kennis heb over het bevorderen van de leerling betrokkenheid tijdens de Engelse lessen. Ook de andere vrijwilligers van het Slukat Learning Center hebben hiermee te maken, omdat zij ook Engelse lessen geven waar een aantal onbetrokken leerlingen aan deelnemen. Om de leerling betrokkenheid tijdens de lessen te verhogen kunnen zij de resultaten van dit onderzoek gaan gebruiken en toepassen binnen hun eigen lessen. Daarnaast hebben de medewerkers van het Slukat Learning Center met het probleem te maken, omdat er door de vrijwilligers wel eens gemeld wordt dat niet alle leerlingen betrokkenheid tijdens de lessen tonen. Als laatste hebben de onbetrokken leerlingen met het probleem te maken. Als zij niet gemotiveerd

deelnemen aan de lessen zullen de leeropbrengsten daaronder kunnen leiden en zal op langere termijn de motivatie voor school kunnen afnemen (Schuit, Vrieze. de, Slegers, 2011).

Waarom is het een probleem?

Door te weinig kennis van het bevorderen van de leerling betrokkenheid tijdens de Engelse lessen, is niet duidelijk welke leerkrachtvaardigheden nodig zijn, zodat de leerlingen betrokken en gemotiveerd aan de lessen deel kunnen nemen. Bijkomende problemen kunnen onderbenutting van talenten en het risico van vroegtijdig schoolverlaten zijn (Schuit, Vrieze. de, Slegers, 2011).

De resultaten van dit onderzoek kunnen door de vrijwilligers van het Slukat Learning Center en leerkrachten van de bovenbouw in het basisonderwijs gebruikt worden om de Engelse lessen zo in te richten dat alle leerlingen van negen tot dertien jaar betrokkenheid laten zien tijdens de lessen.

Naar verwachting zal dit onderzoek bijdragen aan de persoonlijke leerdoelen van de student gericht op competentie 2.2 'Ik zorg voor een veilig, vertrouwde en uitdagende leeromgeving' en competentie 2.3 'Ik kan mijn pedagogische opvattingen en handelen verantwoorden op basis van relevante theoretische en methodische inzichten'.

Waar doet het probleem zich voor?

Het probleem doet zich voor tijdens de Engelse lessen op het Slukat Learning Center in Keramas, Bali. De lessen worden gegeven van maandag tot en met donderdag van 15.30 tot 17.00 en van 17.00 tot 18.30. De leerlingen worden hierbij ingedeeld op leeftijd en op niveau. Van 15.30 tot 17.00 worden de Engelse lessen gegeven aan de 'basic' klassen waarbij de leeftijd van de leerlingen verschilt van negen tot en met dertien jaar. Van 17.00 tot 18.30 worden de Engelse lessen aan de 'intermediate' klassen gegeven. De leeftijd van deze leerlingen loopt uiteen van dertien tot en met zeventien jaar. Verder zijn de 'basic' en de 'intermediate' klassen onder te verdelen in drie niveaus. Deze drie niveaus zijn gebaseerd op het aantal semesters die de leerlingen al hebben gevolgd op het Slukat Learning Center. De groepsgrootte van de klassen verschilt elke week van drie tot dertien leerlingen, omdat de leerlingen niet elke les aanwezig kunnen zijn in verband met het verkregen huiswerk van hun school of het bijwonen van ceremonies. Hiervoor is een 50% aanwezigheidsregel in werking gesteld.

Hoe is het probleem ontstaan?

Betrokkenheid tijdens de lessen bevat alle elementen die nodig zijn om ontwikkeling van de leerlingen mogelijk te maken. Het laat de mate van concentratie, het plezier beleven aan exploreren en het volop in gaan in de activiteit zien (Prof. Dr. Laevers & Heylen & Maes & Gucht, van, 2013). De schrijfster heeft Engelse lessen geobserveerd waarbij er weinig leerling betrokkenheid waargenomen is. Het probleem is dat zij niet genoeg kennis heeft van het verhogen van leerling betrokkenheid tijdens de lessen.

2.2 Relevantie en bruikbaarheid voor de beroepspraktijk

Onder de beroepspraktijk wordt in dit onderzoek het onderwijs in het algemeen verstaan, omdat de resultaten hiervan wellicht toegepast kunnen worden in de Nederlandse onderwijspraktijk.

In dit onderzoek is ervoor gekozen om het thema te richten op de leerling betrokkenheid tijdens de Engelse lessen op het Slukat Learning Center in Bali. In het praktijkprobleem is beschreven dat er te weinig kennis is, ten aanzien van het verhogen van de leerling betrokkenheid in deze Aziatische

context. Door middel van literatuurstudie en praktijkervaring in Bali op het Slukat Learning Center is er geprobeerd om een antwoord te verkrijgen op het praktijkprobleem.

Doordat het onderzoek uitgevoerd is in Bali, zijn ervaringen opgedaan in het lesgeven binnen een andere cultuur en onderwijspraktijk. Hierbij werd om flexibiliteit en aanpassingsvermogen gevraagd. Voor een latere baan als leerkracht kan deze praktijkervaring van toepassing zijn voor het lesgeven op een school met verschillende culturen. Door het kennis maken met andere onderwijsmethodes die in het Balinees onderwijs gebruikt worden, kan de student haar ervaringen meenemen naar andere scholen en als leerkracht wellicht inzetten. Tevens is visie verbreding opgetreden tijdens het doen van dit onderzoek in een Aziatisch land. Hiermee wordt de verhouding tussen arm en rijk in westerse en Aziatische landen bedoeld en de invloed die westerse leerkrachten (vrijwilligers) kunnen hebben in het onderwijs in Bali.

Ook kan het onderzoek iets opleveren voor vrijwilligers van het Slukat Learning Center in Bali of leerkrachten die werken in de bovenbouw van het basisonderwijs, die graag meer willen weten over het verhogen van de leerling betrokkenheid tijdens de Engelse lessen.

2.3 Koppeling naar eindstage in Nederland

In module 4.3 en 4.4 is de eindstage in groep 7/8 voltooid op Obs Emmermeer. Tijdens deze stage is het thema van dit onderzoek naar voren gebracht. Leavers & Heyle (2013) beschrijven in het theoretisch kader dat betrokkenheid tijdens de lessen de ontwikkeling van een kind stimuleert. Om hieraan tegemoet te komen beschrijven Marzano en Kelchermans dat de leerkracht een goed pedagogisch-didactisch klassenklimaat moet scheppen (Hiemstra & Schoones & Loo de & Robijns, 2013). Verbonden aan deze theorie hebben de 24 kinderen van groep 7/8 een vragenlijst ingevuld over de motivatie voor het vak Engels op school en de ervaring van het eigen welzijn in de klas (pedagogisch-didactisch klassenklimaat), (Verbeeck & Hurk & Loon, 2013). Deze vragenlijst is opgenomen als bijlage 6. Tevens is er een kortere vragenlijst meegegeven aan de ouders van deze 24 leerlingen over de schoolmotivatie, het welzijn in de klas en het vak Engels, zie bijlage 7 (Loos, 2011). Van de 24 oudervragenlijsten zijn er vijf ingevuld teruggegeven op school. Dit gegeven laat een klein deel van de ouderbetrokkenheid van deze klas zien. Onderzoek toont namelijk aan dat een goede ouderbetrokkenheid bij de school, bijdraagt aan de ontwikkelingsmogelijkheden en het schoolsucces van het kind (Bordewijk & Dries & Harkink & Visser, 2007).

De resultaten van beide vragenlijsten zijn tevens opgenomen in bijlage 6 en 7. Uit de resultaten van de leerlingen vragenlijst is de conclusie te stellen dat de meeste leerlingen van deze klas het vak Engels als prettig ervaren en geïnteresseerd aan de lessen deelnemen. Tevens blijkt dat de autonomie en de relatie van de leerlingen in de klas positief scoren. Wat opvalt is dat de meeste leerlingen hun eigen competentie vaardigheden op het gebied van Engels, laag inschatten ten opzichte van andere de leerlingen uit hun klas. Uit de resultaten van de ouder vragenlijsten is de conclusie te stellen dat de meeste ouders, een positief beeld hebben van de schoolvoortgang van hun kind. Ook geven zij aan het vak Engels als belangrijk vak op school te ervaren, maar er thuis weinig aandacht aan te besteden. Wat opvalt is dat de meeste ouders aangeven dat het kind altijd gemotiveerd is voor het schoolwerk, terwijl er in het praktijkprobleem van dit onderzoek gesproken wordt over onbetrokken leerlingen tijdens Engelse lessen op de stageschool in Nederland.

3. Theoretisch kader

3.1 Hoofdthema

Het hoofdthema is het onderzoeken hoe de intrinsieke motivatie en de betrokkenheid van de leerlingen tijdens Engelse lessen in Bali bevorderd kan worden.

3.2 Deelaspecten

- Betrokkenheid
- Factoren voor een krachtige leeromgeving
- Leefwereld en belevingswereld
- Ontwikkeling van kinderen van negen tot dertien jaar
- Pedagogische- en didactische handelingen van de leerkracht

3.3 Bestaande kennis

Voor de bestaande kennis zie bijlage 1. Deze bijlage bestaat uit een mindmap en bevat een groot deel van de voorkennis die beschreven is op basis van het praktijkprobleem. De bestaande kennis wordt daarnaast aangevuld met onderstaand literatuuronderzoek.

3.4 Theoretisch kader

De intentie van het schrijven van het theoretisch kader is het bestuderen en vergelijken van verschillende bronnen met betrekking tot het onderwerp van dit onderzoek.

Betrokkenheid

Als leerkrachten een ontwikkeling willen zien bij hun leerlingen, de hoofdopdracht van het onderwijs, zal er tijdens de lessen betrokkenheid in beeld gebracht moeten worden om deze ontwikkeling te stimuleren (Leavers & Heylen, 2013). Andere onderzoekers veronderstellen ook dat betrokkenheid effect blijkt te hebben op het leerproces van leerlingen (Finn, 1989, 1993; Finn & Cox, 1992; Astin, 1993; Parcarella en Terenzini, 1991). Doordat een hoge mate van betrokkenheid empowerend werkt, wordt de leerling in staat gesteld om optimaal gebruik te maken van zijn eigen talenten en capaciteiten. Dit kan leiden tot een gevoel van competentie en het verhogen van het zelfvertrouwen en het zelfbeeld van de leerling. Csikszentmihalyi heeft betrokkenheid al in 1979 beschreven als een toestand waarin men zich kan bevinden en noemde dit de 'state of flow'. Ook wel een soort (mentale) energie die door het lichaam te voelen is en zich bij elke menselijke activiteit, waar het cognitieve vermogen aangesproken wordt, voor kan doen ongeacht de leeftijd.

Om de betrokkenheid van de leerlingen tijdens de lessen te meten is er in dit onderzoek gebruik gemaakt van de Leuvense betrokkenheidsschaal, zie bijlage 5. Dit model werd door de onderzoeker als een eenvoudig observatiemiddel betracht, doordat het model de verschillende niveaus van betrokkenheid duidelijk toelicht en deze gemakkelijk tijdens de lessen te herkennen zijn.

Factoren voor een krachtige leeromgeving

Tot nu toe zijn er slechts enkele onderzoeksresultaten aangetoond waarin betrokkenheid verhogende factoren duidelijk beschreven worden. Leavers en Heylen (2013), zijn erin geslaagd om zeven betrokkenheid verhogende factoren op een rijtje te zetten. Iedere factor kan meegenomen worden bij elke les of activiteit in de klas, maar ook tijdens de uitvoering ervan zijn ze controleerbaar

om eventueel voor nog meer intense mentale activiteit bij de leerlingen te zorgen. Zij beschrijven de volgende zeven factoren:

1. Een positief klassenklimaat
2. Aanpassing aan de mogelijkheden
3. Werkelijkheidsnabijheid
4. Activiteit
5. Expressie
6. Samen leren
7. Leerlingeninitiatief

Tevens beschrijven zij een zestal aan open werkvormen die passen in een 'open framework approach'. Deze werkvormen kunnen helpen om aan te sluiten bij hoe kinderen zich voelen en wat kinderen interesseert. De werkvormen kring en forum worden aangeduid om de beleving van kinderen te leren kennen. Hoeken- en contractwerk kunnen organisatorische uitdagingen op niveau aanbieden en tijdens projectwerk en ateliers biedt zich de gelegenheid om met kinderen de wereld te verkennen en hun creativiteit de ruimte te geven.

Leefwereld en belevingswereld

Doordat een klas uit verschillende kinderen bestaat moet een leerkracht zijn kinderen eerst leren kennen om goed onderwijs te kunnen geven. Het is daarbij van belang dat hij van elke individuele leerling de beginsituatie kent. Om dit te kunnen bepalen is er naast een onderzoekende houding ook kennis over het kind nodig; kennis van de schoolsituatie, de groep, maar ook van de ontwikkeling van het individuele kind. Daarbij speelt de belevingswereld een rol en moet de leerkracht de leefwereld van het kind kennen. Beide aspecten zijn van invloed op de interesses van kind, waar de leerkracht de leeromgeving vervolgens op aan kan passen. Als de leerkracht eenmaal weet hoever het kind in zijn ontwikkeling is, kan er onderzocht worden wat de mogelijkheden van het kind zijn en kan er gewerkt worden naar een volgend niveau. Vygotsky noemt dit ook wel het reiken naar de zone van de naaste ontwikkeling (Kerpel, 2015).

In dit onderzoek worden onder het begrip 'leefwereld', de etnische, sociale en culturele achtergronden verstaan (Hooijmaaijers, T., Stokhof, T. & Verhulst, F., 2011):

- Etnische achtergrond: de bevolkingsgroep waarbij de leerling hoort, bijvoorbeeld Marokkanen;
- Sociale achtergrond: de maatschappelijke groepering waar de leerling uit komt, bijvoorbeeld dokters of artsen. Tevens zijn de meningen over de relatie tussen sociaal milieu en schoolsucces verschillend.
- Culturele achtergrond: de normen, waarden en gebruiken binnen de thuissituatie van het kind. Als de gebruiken van de thuiscultuur en de schoolcultuur sterk van elkaar verschillen kan dit problemen geven aan beide fronten. Het is belangrijk dat de leerkracht hier kennis van heeft, zodat dit goed afgestemd kan worden met de ouders. Zodra de relatie tussen de school en ouders goed is, kan dit een positief effect hebben op de ontwikkeling van het kind.

De 'belevingswereld' van een kind wordt in dit onderzoek als volgend gedefinieerd: de wijze waarop de kinderen hun leefwereld ervaren. Echter kunnen alle kinderen die in vergelijkbare leefwerelden wonen deze totaal verschillend ervaren. De belevingswereld verschilt ook door de verschillende ontwikkelingsleeftijden van kinderen. Het kijken naar de werkelijke interesse van het kind speelt hierbij een grote rol. Zoals eerder genoemd in dit theoretisch kader, zijn de etnische, culture en sociale achtergronden een belangrijk aandachtspunt voor de leefwereld van een kind. Doordat dit onderzoek in Bali uitgevoerd is, is de leefwereld van deze kinderen anders dan de leefwereld van de kinderen in Nederland. In de derde deelvraag wordt de leefwereld van de kinderen in Bali uitvoerig besproken.

Ontwikkeling van kinderen van negen tot dertien jaar

Er zijn echter grote verschillen in de belevingswereld tussen de groepen in een basisschool. Tijdens dit onderzoek is er gericht gekeken naar de belevingswereld van kinderen in de leeftijd van negen tot dertien jaar. In deze leeftijdscategorie staat de realiteit centraal. Kinderen willen verdieping in veel onderwerpen en ze krijgen meer inzicht in sociale relaties en spelen ze meer in groepen samen. Tevens zijn ze in staat om op zekere hoogte abstract te redeneren. Ook krijgen de kinderen in deze leeftijdsgroep meer een eigen mening en willen ze zich minder laten leiden door de waarden en normen van ouders en leraren, waardoor de mening van leeftijdsgenoten steeds belangrijker wordt. Bij meisjes treden ook de eerste lichamelijke veranderingen op (Hooijmaaijers, T., Stokhof, T. & Verhulst, F., 2011).

Pedagogische- en didactische handelingen van de leerkracht

Pedagogiek en didactiek zijn twee verschillende wetenschappen, maar ze kunnen in schoolverband niet los van elkaar gesteld worden. Het probleem is dat de didactiek meerwaarde krijgt door leerkrachten, omdat dit duidelijke en herkenbare activiteiten in een les zijn. Pedagogiek wordt daardoor vaker als moeilijk betekent, omdat het lastiger te meten is. Het ministerie van OCW heeft bevestigd dat scholen de taak hebben om aandacht te besteden aan de pedagogische componenten in de school. De 'pedagogische bekwaamheid' wordt als een ongrijpbare vaardigheid gezien, doordat leerkrachten iedere dag met wisselende en lastige situaties te kampen hebben. Observeren en reflecteren vormen een belangrijk fundament van het pedagogisch handelen. Leerkrachten moeten de leerlingen werkelijk zien en in de gaten hebben welke signalen de kinderen afgeven. Dat vraagt de nodige vaardigheden zoals: goed kijken en empathisch luisteren.

De Amerikaanse onderwijskundige Robert Marzano heeft onderzoek gedaan naar het pedagogische handelen en het klassenmanagement van de leerkracht. Hieruit blijkt dat dit een positief effect heeft op de leerprestaties van de leerlingen. Marzano beschrijft de volgende aspecten die voorwaarde zijn voor het leren van de leerlingen: zich veilig voelen in de klas, vertrouwen hebben in het eigen kunnen en zich geaccepteerd voelen door klasgenoten. Professor Geert Kelchtermans, vindt dat er iets ontbreekt aan het rijtje van Marzano. 'Doordat leerkrachten steeds meer afgemeten worden aan hun effectiviteit, wordt de passie van het lesgeven vergeten. Passie is niet te meten. Het is alleen af te leiden uit diepte-interviews', aldus Kelchtermans (Hiemstra & Schoones & Loo de & Robijns, 2013).

Tijdens dit onderzoek is er gebruikt gemaakt van de kijkwijzer van Conexus (2012), om het pedagogische en didactische handelen in kaart te brengen. Zie hiervoor bijlage 4.

4. Probleemstelling

4.1 Het onderzoeksdoel

In de probleemanalyse werd vermeld dat niet alle leerlingen van het Slukat Learning Center betrokken of gemotiveerd de Engelse lessen volgden. Doordat er over te weinig kennis en vaardigheden beschikt werd om de leerlingen tijdens de lessen te motiveren en de betrokkenheidschaal te verhogen volgt uit dit onderzoek het volgende doel:

Gedurende vier maanden in Bali, is er onderzoek gedaan naar de rol die de leerkracht heeft in het verhogen van de leerling betrokkenheid tijdens de Engelse lessen. Het primaire doel van dit onderzoek is gericht op vergroting van de eigen deskundigheid op het gebied van betrokkenheid en motivatie. Impliciet kunnen de opbrengsten van dit onderzoek echter ook leiden tot een hogere kwaliteit van de lessen, doordat de onderzoeksresultaten ook andere vrijwilligers van het Slukat Learning Center nieuwe inzichten kunnen verschaffen. Daarnaast draagt het onderzoek bij aan de ontwikkeling van de student tot vakbekwame leerkracht. Het onderwijsveld is hier uiteindelijk bij gebaat.

4.2 De onderzoeksvraag met eventuele deelvragen

Hieronder worden de onderzoeksvraag en de bijbehorende deelvragen beschreven. Het praktijkprobleem heeft de volgende onderzoeksvraag opgeleverd:

‘Hoe kan de betrokkenheid¹ van leerlingen van negen tot dertien jaar tijdens de Engelse lessen op het Slukat Learning Center in Bali verhoogd worden?’

Deelvragen:

1. Wat is het belang van de leerling betrokkenheid tijdens de Engelse lessen op het Slukat Learning Center?
2. Welke factoren beïnvloeden een krachtige leeromgeving voor de leerlingen van het Slukat Learning Center?
3. Hoe ziet de dagindeling van een basisschool leerling in Bali eruit?
4. Welke pedagogisch-didactische handelingen van de leerkracht kunnen ingezet worden om de betrokkenheid van de leerlingen van het Slukat Learning Center tijdens de Engelse lessen te verhogen?
5. In hoeverre speelt ervaringsgericht onderwijs een rol in de betrokkenheid van leerlingen van het Slukat Learning Center?

¹ een menselijke activiteit te herkennen aan een geconcentreerde, aangehouden en tijd vergeten bezigheid waarbij de leerling de les geboeid en gemotiveerd volgt, zich openstelt, een grote voldoening ervaart en zich van binnenuit gedreven voelt om met de activiteit aan de slag te gaan waardoor ontwikkeling ontstaat. (Prof. Dr. Leavers, Heylen, Maes & van Gucht, 2013 en Oers & Janssen-Vos, 1992)

4.3 Hypothese

Voor de start van dit onderzoek werd de hypothese gesteld dat er door het doen van literatuurstudie en het toepassen daarvan, handreikingen te vinden waren voor het pedagogisch-didactisch handelen van de leerkracht ten aanzien van de motivatie en betrokkenheid van de leerlingen van het Slukat Learning Center in Bali. Om de beginsituatie op Bali vast te stellen heeft de student door middel van een observatiemodel de betrokkenheid van de leerlingen tijdens een aantal Engelse lessen gemeten. Aan de hand van de uitkomsten van de observaties en de literatuurstudie, verwachtte de student de onderzoeksvragen te kunnen beantwoorden om daaruit verdere conclusies te trekken en een aanbeveling te kunnen schrijven voor leraren of vrijwilligers die de lessen op het Slukat Learning Center verzorgen.

In het theoretisch kader beschrijven Hooijmaaijers, Stokhof & Verhulst (2011) dat de belevingswereld van de kinderen van belang is voor de motivatie om te leren. Door hierop aan te sluiten zullen de kinderen gemotiveerder zijn om te leren en zullen ze meer betrokkenheid in de lessen laten zien. Door de lessen gericht aan te sluiten bij de belevingswereld van de leerlingen verwacht ook de schrijfster van dit onderzoek meer betrokkenheid bij de leerlingen te zien. Door het observeren en het veranderen van de lesaanpak gedurende vier maanden zal zij hier een conclusie over kunnen trekken.

4.4 Besproken probleemstelling met betrokkenen

De probleemstelling is in eerste instantie besproken met Lotte Gras en Dorieke Drenth. Dit zijn twee studenten die meegereisd zijn naar Bali en daar een ander onderzoek hebben uitgewerkt op hetzelfde project. Tijdens deze bespreking zijn er veel verschillende onderzoeksonderwerpen aan bod gekomen en is er gekeken of deze onderwerpen gekoppeld kunnen worden aan het project van Pure! en passen bij de persoonlijke leerdoelen van de student. Om het onderwerp van dit onderzoek goed aan te laten sluiten op de wensen van Pure! is de probleemstelling voorgelegd aan Annemarie Spee. Zij is de coördinator van vrijwilligerswerk en stages bij PURE! Volunteer. Uit mail- en skypecontact is naar voren gekomen dat de probleemstelling gericht op motivatie- en betrokkenheidproblemen, gekoppeld kan worden aan de Engelse lessen die op het Slukat Learning Center gegeven zullen worden. Volgens Annemarie Spee zou dit een goede koppeling zijn naar de belevingswereld van de leerlingen in Keramas, Bali en zou er onderzocht kunnen worden welke aspecten betrekking hebben op de motivatie en betrokkenheid van de leerlingen. Tevens hebben er gesprekken met Marcel Haagsma plaatsgevonden. De inhoud van deze bespreking ging over het schrijven van dit onderzoek waarbij de student vragen kon stellen over de opbouw hiervan en het verwoorden van de probleemstelling.

5. Onderzoeksaanpak

In dit onderdeel is beschreven welke onderzoeksactiviteiten uitgevoerd zijn om tot het eindproces te kunnen komen. De deelvragen zijn gekoppeld aan de uitgevoerde onderzoeksactiviteiten.

Een groot deel van dit onderzoek is literatuurstudie dat gebruikt is bij het aanbieden van de Engelse lessen, zodat de leerlingen van de vier onderzochte klassen betrokken en gemotiveerd de lessen hebben kunnen volgen op het Slukat Learning Center. Het andere deel van dit onderzoek heeft in de praktijk plaatsgevonden voor, tijdens en na de Engelse lessen, zoals het observeren en het voeren van gesprekken met leerlingen en vrijwilligers.

5.1 De onderzoeksgroep

De onderzoeksgroep bestaat uit de leerlingen van het Slukat Learning Center in Keramas, Bali. De leeftijd van deze kinderen verschilt tussen negen en zeventien jaar. De leerlingen die naar het Slukat Learning Center komen zijn onderverdeeld in een aantal klassen. De klas verdeling is gebaseerd op leeftijd en op het aantal semesters dat de leerlingen de lessen op het SLC volgen. Voor dit onderzoek worden vier verschillende klassen gebruikt. Dit zijn twee verschillende 'Basic' klassen, semester één (Hanoman) en semester twee (Dewi Sri), met beide een leeftijdscategorie van negen tot twaalf jaar en twee verschillende 'Intermediate' klassen, semester één (Brahma) en semester drie (Bima), met beide een leeftijdscategorie van twaalf tot veertien jaar. Alle klassen hebben twee keer per week anderhalf uur Engelse les waarbij een aanwezigheidsplicht van 50% geldt.

5.2 Dataverzameling

Hieronder is per deelvraag beschreven via welke methode de data verzameld is. De keuze is gemaakt op basis van de aard van de deelvraag en de manier waarop de gegevens verzameld zouden worden.

Tabel 1		Deelvraag 1: Wat is het belang van de leerling betrokkenheid tijdens de Engelse lessen op het Slukat Learning Center?			
Methode van dataverzameling	Beschrijvend	Definiërend	Verklarend	Vergelijkend	Evaluerend
Bestuderen	X				
Observeren					
Bevragen					
Bezoeken					

In bovenstaande tabel is af te lezen dat deze deelvraag beantwoord zal worden door middel van bestuderen en beschrijven. Hiervoor is literatuuronderzoek gedaan waarbij verschillende bronnen geraadpleegd zijn, zodat het antwoord op de vraag vanuit meerdere perspectieven belicht is.

Tabel 2		Deelvraag 2: Welke factoren beïnvloeden een krachtige leeromgeving voor de leerlingen van het Slukat Learning Center?			
Methode van dataverzameling	Beschrijvend	Definiërend	Verklarend	Vergelijkend	Evaluerend
Bestuderen	X				
Observeren	X				
Bevragen					
Bezoeken					

Deze deelvraag zal beantwoord worden door het beschrijvend bestuderen van diverse literatuur en het observeren van de Engelse lessen in twee geplande weken tijdens vier verschillende lesuren. De

in de literatuur genoemde factoren die een krachtige leeromgeving zouden moeten beïnvloeden, zullen tijdens de Engelse lessen op aanwezigheid geobserveerd worden. Hierdoor zal zichtbaar worden of deze factoren daadwerkelijk van toepassing zijn in de onderzoekcontext.

Tabel 3	Deelvraag 3: Hoe ziet de dagindeling van een basisschool leerling in Bali eruit?				
Methode van dataverzameling	Beschrijvend	Definiërend	Verklarend	Vergelijkend	Evaluerend
Bestuderen					
Observeren					
Bevragen	X				
Bezoeken					

In bovenstaande tabel is zichtbaar dat deze deelvraag beantwoord zal worden door het bevragegend beschrijven. Dit houdt in dat er een interview afgenomen wordt met de leerlingen van het Slukat Learning Center. De inhoud van het interview betreft het dagelijks leven van de kinderen. De keuze voor deze aanpak van dataverzameling ligt bij het niet direct kunnen zien van de dagelijkse bezigheden van de leerlingen. Door middel van het interview zal de algemene dagindeling van deze leerlingen zichtbaar worden.

Tabel 4	Deelvraag 4: Welke pedagogisch-didactische handelingen van de leerkracht kunnen ingezet worden om de betrokkenheid van de leerlingen van het Slukat Learning Center tijdens de Engelse lessen te verhogen?				
Methode van dataverzameling	Beschrijvend	Definiërend	Verklarend	Vergelijkend	Evaluerend
Bestuderen	X				
Observeren	X				
Bevragen					
Bezoeken					

In bovenstaande tabel wordt duidelijk gemaakt dat de deelvraag beschrijvend, bestuderend en observerend beantwoord zal worden. Dit komt voort uit literatuuronderzoek en het observeren van het leerkrachtgedrag tijdens de lessen. Voor het observeren wordt gebruik gemaakt van de kijkwijzer van Conexus (2012). De kijkwijzer staat in verband met de betrokkenheid verhogende factoren, eerder genoemd onder tabel 2.

Tabel 5	Deelvraag 5: In hoeverre speelt ervaringsgericht onderwijs een rol in de betrokkenheid van leerlingen van het Slukat Learning Center?				
Methode van dataverzameling	Beschrijvend	Definiërend	Verklarend	Vergelijkend	Evaluerend
Bestuderen	X	X			
Observeren					
Bevragen					
Bezoeken					

In bovenstaande tabel is zichtbaar gemaakt dat deze deelvraag bestuderend, beschrijvend en definiërend beantwoord zal worden. Dit houdt in dat er literatuuronderzoek gedaan zal worden naar ervaringsgericht onderwijs. Tijdens de Engelse lessen op het Slukat Learning Center zal de bruikbare en toepasbare literatuur ingezet worden voor het beantwoorden van deze deelvraag.

5.3 Onderzoeksmethodiek

Voor het beantwoorden van de tweede deelvraag: *‘Welke factoren beïnvloeden een krachtige leeromgeving voor de leerlingen van het Slukat Learning Center?’*, is, zoals genoemd in tabel 2, gebruikt gemaakt van een zelfontworpen observatiemodel. In dit model zijn de zevenbetrokkenheid verhogende factoren genoemd. Hierbij wordt inzichtelijk gemaakt in welke fase van de les, de factoren aanwezig zijn. Zie bijlage 2.

Voor het beantwoorden van de vierde deelvraag: *‘Welke pedagogisch-didactische handelingen van de leerkracht kunnen ingezet worden om de betrokkenheid van de leerlingen van het Slukat Learning Center tijdens de Engelse lessen te verhogen?’*, is er tijdens de Engelse lessen gebruik gemaakt van de kijkwijzer van Conexus (2012), zie bijlage 4. Tijdens het voorbereiden en het geven van de lessen kan de leerkracht werken met de aandachtspunten die op de kijkwijzer genoemd zijn. Hiermee kan de docent zijn leerkracht gedrag af stemmen om de leerling betrokkenheid tijdens de Engelse lessen te verhogen.

5.4 Ethische kwesties

Tijdens dit onderzoek is er verantwoord omgegaan met de gegevens van de leerlingen van het Slukat Learning Center. Deze namen zijn geheel in anonimiteit gelaten. De vrijwilligers en overige betrokkenen die een aantal lessen op het Slukat Learning Center hebben verzorgd zijn geïnformeerd over het lopende onderzoek en zijn tevens ook in anonimiteit gelaten. De Balinese cultuur is tijdens dit onderzoek geheel gerespecteerd en in zijn waarde gelaten om de aansluiting bij de context zo optimaal mogelijk te maken. Zo zijn alle Engelse lessen met een Balinees gebed geopend en beëindigd, is er rekening gehouden met de kledingvoorschriften en zijn er diverse Balinese taal-, dans- en yogalessen gevolgd om het eigen gedrag en handelen beter op de nieuwe cultuur aan te passen.

5.5 Onderzoeksactiviteiten en tijdsplanning

In de tabel hieronder zijn de deelvragen gedetailleerd en schematisch beschreven zodat de onderzoeksactiviteiten duidelijk zichtbaar zijn.

	Deelvragen	Onderzoeksactiviteit	Juli 2014				Augustus 2014				September 2014				Oktober 2014			November 2014				December 2014						
1.	Wat is het belang van de leerling betrokkenheid tijdens de Engelse lessen op het Slukat Learning Center?	Wie: Maileen Schenkel, klassen Bima, Brahma, Hanoman en Dewi Sri van het Slukat Learning Center Wat: A. Literatuur onderzoek B. Uitwerken deelvraag - Voor dataverzameling, zie tabel 1													A	A								B				
2.	Welke factoren beïnvloeden een krachtige leeromgeving voor de leerlingen van het Slukat Learning Center?	Wie: Maileen Schenkel, klassen: Bima, Brahma, Hanoman en Dewi Sri van het Slukat Learning Center Wat: A. Literatuur onderzoek B. Leerlingen observeren op betrokkenheidsverhogende factoren tijdens verschillende soorten lessen C. Uitwerken bevindingen observaties D. Uitwerken deelvraag - Voor dataverzameling, zie tabel 2													A			B	B	B	B						C	D

3.	<i>Hoe ziet de dagindeling van een basisschool leerling in Bali eruit?</i>	Wie: Maileen Schenkel, klassen Bima, Brahma, Hanoman en Dewi Sri van het Slukat Learning Center Wat: A. De omgeving van de leerlingen verkennen B. Interview met leerlingen voorbereiden over dag indeling C. Interview houden D. Uitwerken interview E. Cultuur studie hindoeïsme F. Uitwerken deelvraag - Voor dataverzameling, zie tabel 3									A	A	A	A						A		E	E	D		F	
4.	<i>Welke pedagogisch-didactische handelingen van de leerkracht kunnen ingezet worden om de betrokkenheid van de leerlingen van het Slukat Learning Center tijdens de Engelse lessen te verhogen?</i>	Wie: Maileen Schenkel, klassen Bima, Brahma, Hanoman en Dewi Sri van het Slukat Learning Center Wat: A. Literatuur onderzoek B. Geven van lessen waarin de kijkwijzer van Conexus, (2012) wordt toegepast (theorie / praktijk koppeling) C. Uitwerken bevindingen van de eigen lessen D. Uitwerken deelvraag - Voor dataverzameling, zie tabel 4											A	A	A		B	B	B	B					C		D
5.	<i>In hoeverre speelt ervaringsgericht onderwijs een rol in de betrokkenheid van de leerlingen van het Slukat Learning Center?</i>	Wie: Maileen Schenkel Wat: A. Literatuur onderzoek B. Uitwerken deelvraag - Voor dataverzameling, zie tabel 5																	A	A						B	

6. Resultaten

Het verschil tussen het plan en de uitvoering met betrekking tot het proces van dataverzameling-verwerking is hieronder beschreven:

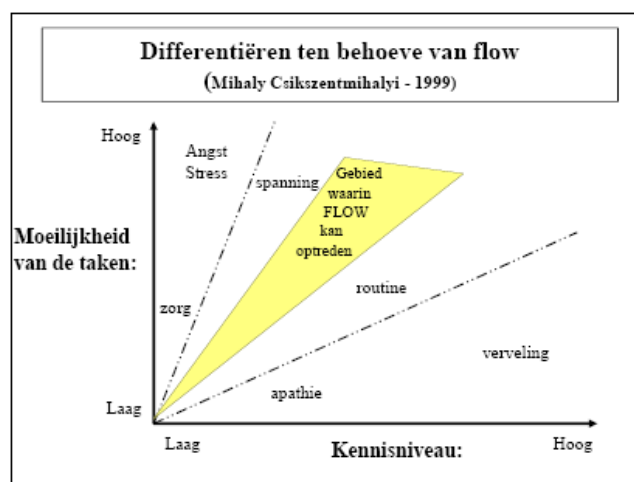
Voor de uitvoering van dit onderzoek is er in Nederland een plan van aanpak opgesteld met de gegevens die destijds bekend waren. Hiervoor is contact opgenomen met de organisatie van Pure!. De onderzoeksgroep was tot het moment van aankomst in Bali nog niet duidelijk. Voor de definitieve start van het onderzoek, zijn in Bali een aantal weken vooraf gegaan met het verkennen van de cultuur, normen en waarden en gebruiken van de Balinese bevolking. Tevens was de vorm van lesgeven geheel onbekend en is er veel eerst gezocht naar het op de juiste manier aanbieden van de Engelse lessen aan de Balinese kinderen. Dit zorgde voor een aanpassing op de tijdsplanning. Na aankomst op het Slukat Learning Center leek het onderwerp van dit onderzoek in eerste instantie niet te passen bij de aangetroffen context, waardoor er naderhand aanpassingen gemaakt zijn in de vraagstellingen van de hoofdvraag en de deelvragen. Tevens is er door de slechte internetverbinding op het project uitgeweken naar het vertragen van literatuuronderzoek, dat uiteindelijk zorgde voor het opnieuw aanpassen van het tijdsplan.

De resultaten van dit onderzoek zijn in dit hoofdstuk per deelvraag beschreven.

1. *Wat is het belang van de leerling betrokkenheid tijdens de Engelse lessen op het Slukat Learning Center?*

Uit eerder onderzoek blijkt betrokkenheid effect te hebben op het leerproces van leerlingen (Finn, 1989, 1993; Finn & Cox, 1992; Astin, 1993; Parcarella en Terenzini, 1991). Betrokkenheid werkt empowerend. Dit houdt in dat de leerling in staat wordt gesteld om optimaal gebruik te maken van zijn talenten en capaciteiten. Tegelijkertijd zorgt dit voor een gevoel van competentie wat het zelfvertrouwen sterkt en bijdraagt aan een positief zelfbeeld. Dit laat zien dat betrokkenheid te maken heeft met de ontwikkeling van een kind. De argumenten hiervoor zijn af te leiden uit de kenmerken van betrokkenheid. Zo wordt er namelijk gesproken van een ononderbroken concentratie, intense mentale activiteit, grote gedrevenheid en inzet van alle competenties die voor de activiteit relevant zijn (Laevers en Heylen, 2013).

Csikszentmihalyi (1979) beschrijft betrokkenheid als een toestand waarin men zich kan bevinden en noemt dit 'The state of flow', zie figuur 1. Betrokkenheid komt in dit schema voor in het gebied tussen 'nog niet kunnen' en 'al kunnen', tussen 'nog niet begrijpen' en 'begrijpen'. In 'The state of flow' voelt een leerling zich uitgedaagd en is hij op zijn best. Dit doet zich voor bij een optimale verhouding tussen de moeilijkheidsgraad van de taak en het kennisniveau van de leerling.

Figuur 1 (Weggeman, 2009)

Volgens Laevers en Heylen (2013) is betrokkenheid een kwaliteitsindicator die niet aan een bepaald vak of activiteit verbonden is, het is in elke les of activiteit meetbaar. Dit houdt in dat het belang van leerling betrokkenheid bij elke les of activiteit even hoog is. Als de leerlingen betrokken zijn bij de inhoud van de lessen zullen zij de te leren stof op een actievare wijze leren, zijn ze geboeid en voelen zich van binnenuit gedreven om aan de slag te gaan. Hierdoor zal er een hoger leerrendement ontstaan (Gurian, Stevens & King, 2011).

2. Welke factoren beïnvloeden een krachtige leeromgeving voor de leerlingen van het Slukat Learning Center?

Laevers en Heylen (2013) beschrijven zeven betrokkenheidsverhogende factoren voor een krachtige leeromgeving. Deze factoren vertellen waarom leerlingen betrokken zijn bij een les of waarom niet, waar de leeromgeving krachtig is, welke elementen nog aandacht verdienen en hoe de lessen nog boeiender gemaakt kunnen worden. Elk van deze zeven betrokkenheidsverhogende factoren kunnen tijdens de voorbereiding van een les of activiteit meegenomen worden om tijdens de uitvoering hiervan voor meer 'intense mentale activiteit' bij de leerlingen te zorgen.

Hieronder worden de zeven betrokkenheidsverhogende factoren toegelicht:

➤ Factor 1: Een positief klassenklimaat

In een positief klassenklimaat heerst een ontspannen en gezellige sfeer. Door de levendige uitdrukking op de gezichten van de leerlingen is te merken dat de leerlingen genieten en het naar hun zin hebben. Ze durven het woord te nemen, fouten te maken, te experimenteren en op elkaar te reageren. De leerlingen zijn spontaan en dat is merkbaar in de klas. Er kunnen grapjes gemaakt worden tussen de leerkracht en de leerlingen en er heerst een natuurlijke stilte als dat nodig is.

Een positief klassenklimaat zorgt voor betere leerprestaties en een veilig leerklimaat. Fredrickson (2002) heeft onderzoek gedaan naar de invloed van emoties op het denken van leerlingen. In dit onderzoek toonde ze aan dat negatieve emoties een belemmerende factor zijn voor de cognitieve ontwikkeling, maar dat positieve emoties de creativiteit kunnen vergroten (Korthagen & Evelein, 2009). Het onderzoek van Buyse, Snoeck en Laevers (2009) bevestigt dit. Een positief klassenklimaat zorgt voor hogere betrokkenheid bij jongens en meisjes. Wanneer dit klassenklimaat slecht is, daalt de betrokkenheid van iedereen en voor sommige jongens zelfs tot een drastisch laag niveau.

➤ Factor 2: Aanpassing aan de mogelijkheden van elk kind

Doordat een klas uit kinderen bestaat die op veel vlakken verschillen, dus ook bij het ontwikkelingsniveau en tempo is het van belang, dat de docent het handelen afstemt op de behoeften van de leerlingen. Laevers en Heylen (2013) beschrijven vier ingangen voor de afstemming op leerlingen. Om te beginnen met het ontwikkelingsniveau. Aansluiten op de beginsituatie is altijd al een didactisch principe geweest, maar is moeilijker dan gedacht. Vaak wordt de gemiddelde leerling als richtlijn gebruikt voor de aangeboden leerstof. Juist daardoor is het aanbod voor veel leerlingen te laag of te hoog gegrepen. Het aanbod moet dus worden afgestemd op de ontwikkeling van de leerling. Niet te makkelijk en niet te moeilijk. De tweede afstemming die genoemd wordt is het individuele tempo. De ene leerling werkt sneller dan de andere en dat kan in een klas nogal eens tot frustraties leiden. De snelle kinderen moeten dan maar wachten tot de laatste van de klas klaar is. Dit valt te voorkomen door bepaalde leerlingen meer tijd te geven en de hoeveelheid oefeningen per leerling aan te passen. Aansluiting bij het individuele tempo kan de opdracht opnieuw zinvol maken. De derde afstemming die genoemd wordt is de behoefte aan instructie. De ene leerling heeft namelijk veel instructie nodig terwijl de andere leerling met een korte toelichting al aan de oefening kan beginnen. Het is dus van belang om opzoek te gaan naar een gepaste instructie voor het kind. De laatste afstemming die genoemd wordt gaat over de talenten van kinderen. Om verder te kijken dan alleen de prestatieniveaus en de talenten die leerlingen bezitten te stimuleren.

➤ Factor 3: Werkelijkheidsnabijheid

Werkelijkheidsnabijheid is het nieuwsgierig maken van kinderen. Ze verwonderd en verbazend laten zijn. Het zorgt ervoor dat kinderen de wereld willen verkennen en het leert hen te ontdekken en te experimenteren. Doordat kinderen van nature al geboeid zijn door de dingen die om hen heen gebeuren, ervaren zij de wereld op een andere manier dan waarop hen dat in de school wordt aangeboden: opgesplitst in vakken. In de beleving van een kind vertoont de werkelijkheid een grote samenhang. Het aansluiten bij de belevingswereld van kinderen betekent dan ook 'hun' werkelijkheid meenemen in het aanbod en de begeleiding. Door het aanbieden van opdrachten die kinderen als écht ervaren, omdat het resultaat ergens toe doet, kun je als leerkracht bij werkelijkheidsnabijheid aansluiten. Dit betekent dat de leerkracht op zoek moet gaan naar uitdagende activiteiten die kinderen de moeite waard vinden en waar ze meerwaarde in zien. Het moet voor hen betekenis hebben.

➤ Factor 4: Activiteit

Betrokkenheid is te verhogen door de klas te activeren. Er zijn namelijk veel dode momenten in een lesdag op school. Het belangrijkste is dat kinderen niet stil zitten, maar hun opgehoopte energie juist op een positieve manier kunnen ontladen. Die 'dode' momenten kunnen gereduceerd worden door momenten van acties in te lassen. Door de activiteit bij bijvoorbeeld klassikaal of individueel werk te verhogen, kunnen delen van de leerstof in instructieve spelen of games verwerkt worden. Spel is tenslotte actie. Het onderzoek van De Meyer (2007) zag zelfs verbeteringen in de coördinatievaardigheden door het spelen van spellen. Het onderzoek van Rosser (2005) toont aan dat probleemoplossend denken, strategieontwikkeling, creativiteit, visuele en ruimtelijke conceptualisatie toe nemen bij het herhaaldelijk spelen van spellen en computer- of videogames.

➤ Factor 5: Expressie

Met deze factor willen Laevers en Heylen (2013) benadrukken dat kinderen de ruimte moeten krijgen om hun eigen creativiteit te uiten. Ken Robinson (2001) zegt: 'Jonge kinderen zijn creatief. Het onderwijs maakt hen creatief arm. Creativiteit heeft een klimaat nodig waarbinnen fouten gemaakt kunnen en mogen worden. Het onderwijs biedt in de regel weinig ruimte om fouten te maken'. Hij bedoelt hier dus mee dat de kinderen geen uniforme kleuropdrachten voorgeschoteld moeten krijgen waarbij iedereen hetzelfde maakt en de wand vol hangt met 25 dezelfde tekeningen.

➤ Factor 6: Samen leren

Volgens Deci & Ryan (2000) verloopt leren gemakkelijker, omdat de motivatie stijgt als we gesteund worden door anderen. Dit komt ook terug in hun zelfdeterminatietheorie. Het stimuleren van de interactie kan een sterke impuls geven tot ontwikkeling en ervoor zorgen dat kinderen in gesprek gaan over de inhoud van hun werk. Daardoor komt het coöperatief leren om de hoek kijken. Dit is een vorm van actief leren waarbij leerlingen leren om informatie te verzamelen, te verwerken, toe te passen en te oefenen. Leerlingen kunnen elkaar uitdagen, motiveren en stimuleren. Ze kunnen hun kennis en kunde met elkaar delen en elkaar inspireren. Tijdens het coöperatief leren moet het voor de leerlingen wel duidelijk zijn welk doel ze samen voor ogen hebben. Binnen de groep kunnen ze elkaar dan uitdagen om voor elkaar verantwoordelijkheid te dragen.

➤ Factor 7: Leerlingeninitiatief

Het beoogt het betrekken van leerlingen bij de te behalen doelen, bijvoorbeeld samen met de leerlingen bespreken welke onderwerpen er aan bod moeten komen bij een bepaald vak. Om van kinderen zelfgestuurde en ondernemende leerlingen te maken is het geven van ruimte voor initiatief van belang. Binnen een project kun je kinderen bijvoorbeeld laten vertellen waarover ze willen leren, dat maakt dat ze er actiever bij betrokken zijn. De leerlingen kunnen voorstellen doen of gewoon spullen meenemen naar school waarrond geleerd wordt. Ook kun je leerlingen participatie

Op basis van deze zeven betrokkenheidsverhogende factoren zijn er tijdens de Engelse lessen observaties gedaan in de vier klassen: Bima, Brahma, Hanoman en Dewi Sri van het Slukat Learning Center. Deze observaties zijn gehouden in de week van dinsdag 21 oktober t/m donderdag 23 oktober 2014 en maandag 3 november t/m donderdag 6 november 2014. Hieruit blijkt dat er in alle gevallen een positief klassenklimaat heerst. Factor 2 tot en met 6 zijn verspreid aanwezig bij vrijwel alle lessen. Wat opvalt is dat factor 5: expressie, erg laag scoort. In zes van de veertien lessen is er zelfs geen enkele keer sprake geweest van een expressie moment. Ook factor 7 scoort erg laag tijdens de geobserveerde lessen op het Slukat Learning Center. Hierbij valt op dat deze factor in de laatste vijftien minuten van elke les vrijwel altijd aanwezig. Dit heeft te maken met de vrije keuze die de leerlingen vaak hebben, bij het spelen van een gezamenlijk eindspel. De observaties zijn opgenomen in de bijlage.

3. Hoe ziet de dagindeling van een basisschool leerling in Bali eruit?

Voor het beantwoorden van deze deelvraag is er een interview afgenomen met de leerlingen uit twee verschillende klassen van het Slukat Learning Center. Het eerste interview betreft de klas Bima – intermediaire 3 en is gevoerd op 18-09-2014. De tweede klas betreft Sahadewa – intermediaire 2. Dit interview is gevoerd op 01-10-2014. Tijdens beide interviews werden de leerlingen gevraagd om hun antwoorden, individueel, schriftelijk te noteren. De volgende vragen zijn aan bod gekomen;

1. Hoelang volg je al lessen op het Slukat Learning Center?
2. Naar welke school ga je?
3. Op welke dagen en tijden ga je naar school?
4. Welke vakken heb je op school?
5. Welke vakken vind je het leukst?
6. Hoe zien de lessen eruit? (Het gedrag van de leerkracht)
7. Op welke dagen ga je naar het Slukat Learning Center? En welke lessen volg je dan?
8. Hoe ziet je dag eruit? (Van 's ochtends tot 's avonds)
9. Wat doe je graag in je vrije tijd?

Voor het volledige interview, zie bijlage 3. De resultaten zijn hieronder per categorie beschreven.

Schooldagen & tijden

Alle geïnterviewde leerlingen moeten van maandag tot en met zaterdag naar school. De leerlingen moeten vijfenhalf uur per dag naar school, waarvan ze een half uur pauze hebben. De schooltijden verschillen echter per school en per klas, maar komen wel overeen. Zo starten de leerlingen tussen 07.00 en 07.30 met de lessen op school en zijn ze tussen 12.30 en 13.30 vrij. Het kan voorkomen dat een aantal leerlingen ook op zondag naar school moet, voor het volgen van extra lessen.

Vakken

Op de verschillende scholen zijn er een aantal vakken die door alle leerlingen verplicht gevolgd moeten worden. Tevens zijn er extra vakken die leerlingen kunnen kiezen. Onderstaande vakken zijn de verplichte vakken die alle leerlingen volgen:

- Wiskunde
- Balinese taal
- Indonesische taal
- Engels
- Scheikunde
- Wereldoriëntatie (geschiedenis en aardrijkskunde)
- Hindoeïsme
- Kunstvakken
- Maatschappijleer
- Computerklas
- Economie

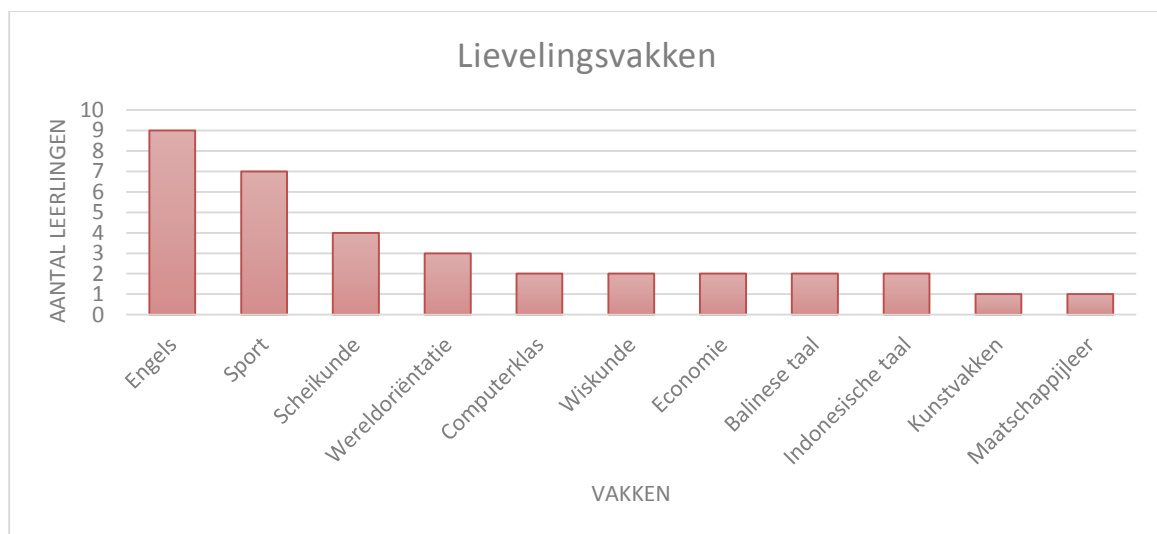
- Sport
- Sociologie

De extra vakken die een aantal leerlingen volgen zijn:

- Openbaar spreken
- Biologie
- Tuinieren
- Natuurkunde

Lievelingsvakken

In de grafiek hieronder is weergegeven welke vakken door de leerlingen als lievelingsvak wordt ervaren.

Tabel 6.3.1 In deze tabel zijn de lievelingsvakken van de leerlingen weergegeven, hieruit is af te lezen dat Engels het populairste vak is bij de leerlingen.

De inhoud van de lessen

Op de vraag 'hoe zien de lessen eruit?', kan uit de afgenomen interviews het volgende antwoord gedefinieerd worden; de leerlingen zitten tijdens de les in rijen van twee en moeten hierbij naar de leerkracht luisteren. De leerkracht heeft in de klassensituatie de rol van kennisoverdrager en de leerlingen nemen de rol van ontvanger aan. Hun taak is het om de verkregen kennis over te nemen in hun schrift. Wanneer de uitleg afgerond is, krijgen de leerlingen een werkblad die zij over het algemeen zelfstandig dienen te maken. Het kan echter wel voorkomen dat de leerlingen in tweetallen mogen samen aan het werkblad. Een aantal leerlingen benoemt dat ze tijdens de les ook oefenen om discussies te voeren naar aanleiding van enkele lesonderwerpen of presentaties moeten voorbereiden en houden. Over het algemeen zijn de opdrachten voornamelijk schriftelijk.

Lesdagen op Slukat

In principe volgen alle leerlingen, twee keer per week, anderhalf uur, Engelse lessen op het Slukat Learning Center. Dit kan op maandag en woensdag zijn of op dinsdag en donderdag. Op zaterdag volgen de leerlingen twee uur lang een klas naar keuze, bijvoorbeeld: koken, muziek of tuinieren. Op zondag staan de lessen in het thema van 'karaktervorming'. De leerlingen volgen dan anderhalf uur les in Balinese dans of yoga. Het kan voorkomen dat niet alle leerlingen tijdens de lessen aanwezig zijn, in verband met ceremonies. Omdat er een lange wachtlijst is voor het deelnemen aan de lessen op het Slukat Learning Center, is er een vijftig procent aanwezigheidsregel ingesteld. Na drie maanden krijgen de leerlingen die niet aan deze aanwezigheidsplicht voldoen, een waarschuwing. Wordt er vervolgens nog niet aan de regel voldaan, krijgen de leerlingen een brief naar huis

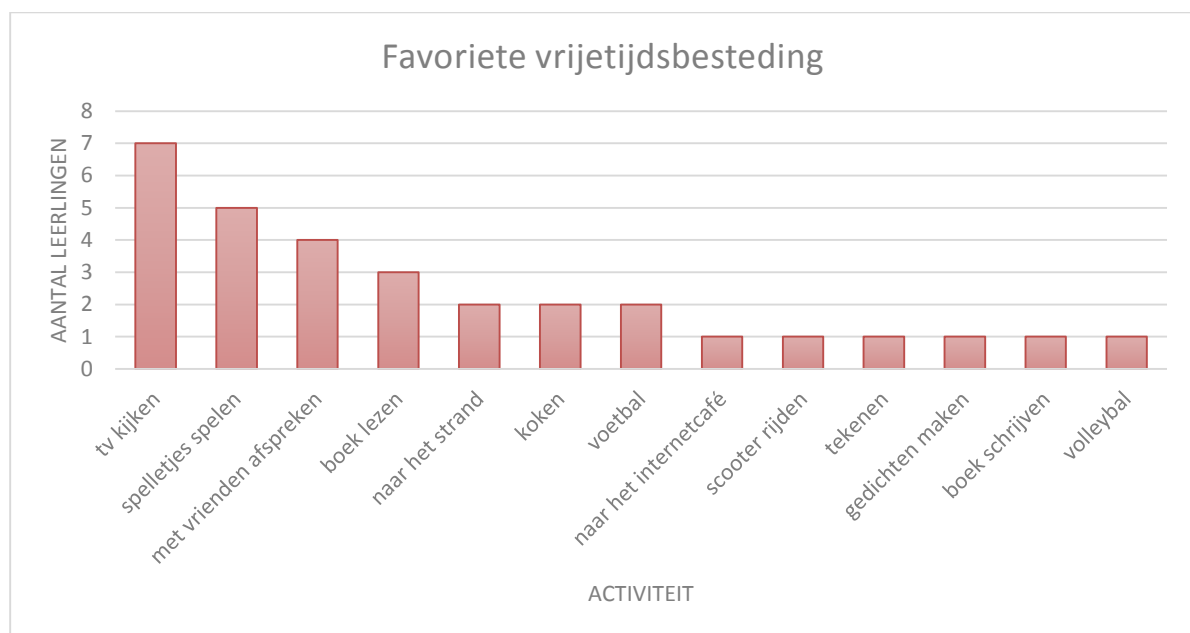
gestuurd. Mocht er sprake zijn van een derde keer, dan moeten de desbetreffende leerlingen het Slukat Learning Center verlaten en mogen zij niet meer aan de lessen deelnemen.

Dagindeling

Iedere leerling heeft natuurlijk een andere dagindeling, maar de activiteiten op een doordeweekse dag komen bij de geïnterviewde leerlingen redelijk met elkaar overeen. Alle leerlingen staan tussen 05.00 en 06.00 op, waarna ze ontbijten, zich douchen en zich klaarmaken om naar school te gaan. Voordat ze naar school gaan, bidden alle meiden eerst in de tempel bij hun eigen huis. Wanneer de leerlingen tussen 07.00 uur en 07.30 uur op school gearriveerd zijn maken ze gezamenlijk het klaslokaal schoon. Hierna wordt er met alle leerlingen van de desbetreffende klas in de tuin gebeden waarna de lessen beginnen. Tussen 12.30 uur en 13.30 uur zijn de leerlingen vrij en gaan ze naar huis om te lunchen en te rusten (bijvoorbeeld, slapen, lezen of tv kijken). 's Middags maken de leerlingen huiswerk of volgen ze extra lessen op school. De meisjes helpen hun moeder vaak met het huishouden en met het maken van offers, die ze iedere dag voor het bidden gebruiken. Om 17.00 uur worden een aantal leerlingen op Slukat verwacht om de Engelse lessen te volgen. Vervolgens gaan ze rond 18.30 uur naar huis om te dineren met de gehele familie. Na het diner maken veel leerlingen hun huiswerk af en bidden ze nog een keer in de tempel of ze nemen nog even plaats voor de televisie. Tussen 22.00 uur en 23.30 uur gaan de meeste leerlingen naar bed.

Vrije tijd

In de grafiek hieronder is weergegeven met welke activiteit de leerlingen zich graag bezig houden in hun vrije tijd.

In tabel 6.3.2 is de favoriete vrijetijdsbesteding van de leerlingen te vinden, hieruit is af te lezen dat tv kijken de populairste activiteit is bij de leerlingen.

4. Welke pedagogisch-didactische handelingen van de leerkracht kunnen ingezet worden om de betrokkenheid van de leerlingen van het Slukat Learning Center tijdens de Engelse lessen te verhogen?

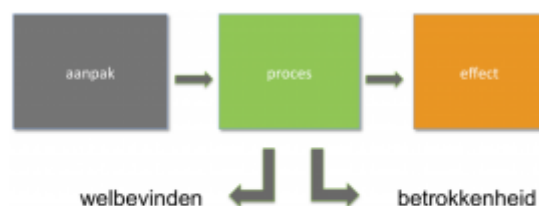
In de tweede deelvraag zijn de zeven betrokkenheid verhogende factoren volgens de literatuur toegelicht die tijdens de observaties op het Slukat Learning Center geconstateerd zijn. Bij deze factoren speelt de leerkracht een grote rol (Laevers en Heylen, 2013). Hij of zij zorgt er namelijk voor dat er bijvoorbeeld een positief klassenklimaat heerst en dat de les wordt aangepast op de mogelijkheden van elk kind. In de uitwerking van de tweede deelvraag is wel beschreven wat deze zevenbetrokkenheid verhogen factoren in houden en in welke mate ze voorkwamen tijdens de lessen, maar niet hoe de leerkracht daar vorm aan kan geven.

Om de zeven betrokkenheid verhogende factoren te kunnen realiseren is er tijdens dit onderzoek gebruikt gemaakt van de kijkwijzer van Conexus (2012) voor het pedagogisch-didactisch handelen van de leerkracht. In de kijkwijzer zijn aandachtspunten beschreven waar de leerkracht tijdens het lesgeven op kan letten, zodat hij bijvoorbeeld een positief klassenklimaat kan realiseren. De aandachtspunten zijn tevens gekoppeld aan de SLB competenties 1, 2, 3 en 4. De kijkwijzer van Conexus (2012) is opgenomen als bijlage 4.

5. In hoeverre speelt ervaringsgericht onderwijs een rol in de betrokkenheid van leerlingen van het Slukat Learning Center?

Terwijl boeken en methodes steeds blijven hameren op de prestaties van leerlingen zijn leerkrachten steeds gericht aan het kijken naar de behoeften van individuele leerlingen en de interacties tussen de leerlingen in de groep. Hierdoor is ervaringsgericht werken als vanzelf ter sprake gekomen. (Kerpel, 2015).

Volgens Kerpel (2015) speelt ervaringsgericht onderwijs wel degelijk een rol bij de betrokkenheid van leerlingen. Het houdt zich bezig met het proces dat zich bij de leerlingen afspeelt en niet zozeer met het eindproduct. In onderstaand aanpak-proces-effect schema van Laevers (2013), wordt duidelijk gemaakt dat de kwaliteit van onderwijs op verschillende manieren gewaardeerd wordt binnen het huidige onderwijssysteem. Bij een focus op 'aanpak' staat de hoe-vraag centraal en wordt bijvoorbeeld het directe instructiemodel als een kwaliteitscriterium gezien. Bij een focus op 'effect' is de opbrengt van groot belang en dit wordt vervolgens aangeduid met cijfers uit onafhankelijke toetsen die de leerlingen maken. Tegenwoordig worden de opbrengsten van scholen gepubliceerd in kranten en op het internet, om de kwaliteit van de scholen hiermee te vergelijken. Volgens Laevers en Heyle (2013), zeggen beide aspecten nauwelijks iets over het proces. De leerkracht kan de lessen dan nog zo goed voorbereiden met behulp van het directe instructiemodel, of extra filmpjes en interactie toevoegen aan de les, maar als er niet gekeken wordt naar de leerlingen en er niet bijgestuurd wordt wanneer er geen interesse of geen motivatie is, dan blijft het proces betekenisloos.

Figuur 1: Aanpak-proces-effect schema

Ervaringsgericht onderwijs gaat namelijk uit van betrokkenheid en het welbevinden van leerlingen. Het steunt op de volgende drie pijlers: vrij initiatief, milieuverrijking en ervaringsgerichte dialoog. Het vrije initiatief draagt bij aan de verkenning van de wereld om de leerlingen heen. Milieuverrijking gaat uit van een rijke leeromgeving waarin de leerkracht de rol van begeleider en observator aanneemt. De ervaringsgerichte dialoog is een gesprek tussen de leerkracht en de leerling. Deze dialoog is gebaseerd op aanvaarding, echtheid en empathie. Omdat ervaringsgericht onderwijs uitgaat van de betrokkenheid van leerlingen, wordt tijdens het werken met dit onderwijsconcept, rekening gehouden met de factoren die betrokkenheid stimuleren. Zie deelvraag 2 voor de zeven betrokkenheid verhogende factoren. Omdat een onderwijsconcept ook praktisch uitvoerbaar moet zijn, zijn er volgens Ferre (2013) een aantal werkvormen die bij de zeven betrokkenheidsverhogende factoren passen. De werkvormen sluiten tevens ook aan bij de grondgedachte van ervaringsgericht onderwijs. De werkvormen zijn: kringen en forum, contractwerk, projectwerk, ateliers en vrije keuze. Hieronder worden ze per werkvorm kort toegelicht.

- De kring > hier wisselen de leerlingen hun gedachten en ervaringen uit. Er zijn verschillende soorten kringen die toepasbaar zijn binnen het ervaringsgericht onderwijs. Een daarvan is de evaluatiekring. Binnen deze kring worden de activiteiten geëvalueerd en wordt er gekeken of de doelen behaald zijn. Als er meerdere klassen tegelijkertijd bij elkaar komen om te plannen of te overleggen is er sprake van een forum.
- Contractwerk > hier wordt er vastgelegd welke activiteiten de individuele leerling gaat doen. Die worden uitgevoerd binnen een afgesproken periode, bijvoorbeeld een week. Tijdens de zogenaamde contractwerktijd krijgen de leerlingen de tijd om aan de taken te werken. Hij kan dan zelf beslissen welke taak hij als eerste maakt en hoelang hij daarmee bezig is, zolang alle taken maar binnen de afgesproken periode af zijn.
- Projectwerk > hier wordt er gewerkt binnen een bepaald thema of probleem wat de kinderen aanspreekt. Het is hierbij belangrijk dat er rekening gehouden wordt met de belevingswereld van de leerlingen. Binnen projectwerk wordt er gebruik gemaakt van een cyclus van onderzoeken en rapporteren.
- Ateliers > hierbij ligt de nadruk op het actief bezig zijn voor een langere tijd. Er zal voor een atelier dus ook apart tijd vrijgemaakt moeten worden, bijvoorbeeld een ochtend of een middag. Tijdens het werken in een atelier kunnen de leerlingen kiezen uit activiteiten met bijzondere materialen. De activiteiten kunnen ook op een andere plek in de school uitgevoerd worden waarbij leerkrachten aanwezig moeten zijn ter begeleiding van de opdracht.
- Vrije keuze > tijdens de vrije keuze momenten kunnen de leerlingen kiezen uit een ruim aanbod van opdrachten of activiteiten die op hun niveau en interesse zijn afgestemd. De leerlingen hebben hierbij veel vrijheid.

Bespreken van de hypothese:

In de hypothese werd gesteld dat er na de uitvoering van dit onderzoek, handreikingen voor de leerkracht opgesteld konden worden, voor het pedagogisch-didactisch handelen van de leerkracht ten aanzien van de motivatie en betrokkenheid van de leerlingen van het Slukat Learning Center in Bali. Uit de resultaten van dit onderzoek blijkt dat er handreikingen opgesteld konden worden om de betrokkenheidsschaal tijdens de Engelse lessen in Bali te verhogen. Deze handreikingen komen voort uit de zeven betrokkenheid verhogende factoren die in de lessen aanwezig moeten zijn, zoals genoemd in hoofdstuk 6.2, en de kijkwijzer van Conexus die tijdens dit onderzoek gebruikt is. Zie hiervoor hoofdstuk 6.4.

7. Conclusies, aanbevelingen en discussie

7.1 Conclusies deelvragen

In deze paragraaf zijn de conclusies met betrekking tot de deelvragen uitgewerkt en weergegeven in onderstaande tabellen.

Deelvraag 1: Wat is het belang van de leerling betrokkenheid tijdens de Engelse lessen op het Slukat Learning Center?	
Conclusie 1: Door een leerling betrokken deel te laten nemen aan de les wordt hij in staat gesteld om optimaal gebruik te maken van zijn talenten en capaciteiten, wat tegelijkertijd zorgt voor een gevoel van competentie van het kind. De kenmerken van betrokkenheid laten zien dat de leerling in ontwikkeling is.	Verwijzing 1: Zie de uitwerking van de deelvraag in hoofdstuk 6.1.
Conclusie 2: Als een leerling betrokken is bij de les of activiteit bevindt hij zich in 'The state of flow'. Hierin voelt een leerling zich uitgedaagd en voelt hij zich op zijn best. Dit komt alleen voor als de verhouding tussen de moeilijkheidsgraad van de taak en het kennisniveau van de leerling optimaal is.	Verwijzing 2: Zie de uitwerking van de deelvraag in hoofdstuk 6.1.
Conclusie 3: Betrokkenheid is een kwaliteitsindicator en is niet aan een bepaald vak verbonden. Het is in elke les of activiteit meetbaar. Hierdoor is het belang van leerling betrokkenheid tijdens elke les of activiteit even hoog. Betrokken leerlingen zullen de inhoud van lessen beter onthouden en ze zullen gedreven met de taak aan de slag gaan, waardoor een hoger leerrendement ontstaat.	Verwijzing 3: Zie de uitwerkingen van de deelvraag in hoofdstuk 6.1.

Deelvraag 2: Welke factoren beïnvloeden een krachtige leeromgeving voor de leerlingen van het Slukat Learning Center?	
Conclusie 1: De volgende zeven factoren beïnvloeden een krachtige leeromgeving: een positief klassenklimaat, aanpassing aan de mogelijkheden van elk kind, werkelijkheidsnabijheid, activiteit, expressie, samen leren en leerlingeninitiatief.	Verwijzing 1: Zie de uitwerkingen van de deelvraag in hoofdstuk 6.2.

Deelvraag 3: Hoe ziet de dagindeling van een basisschool leerling in Bali eruit?	
Conclusie 1: De leerlingen gaan zes dagen per week naar school waarbij ze allemaal dezelfde verplichte vakken volgen. De leerkracht heeft de rol van kennisoverdrager en de leerlingen nemen de rol van kennisontvanger aan. Over het algemeen	Verwijzing 1: Zie de uitwerking van het interview in hoofdstuk 6.3 en bijlage 3: interview dagindeling.

worden de opdrachten schriftelijk aangeboden.	
Conclusie 2: Het hindoeïsme is het meest voorkomende geloof op Bali. Veel kinderen bidden meerder keren per dag; voor- tijdens- en na schooltijd en thuis in hun eigen tempel. Er wordt veel aandacht besteedt aan het maken van offers en het bijwonen en vieren van diverse ceremonies.	Verwijzing 2: Zie de uitwerking van het interview in hoofdstuk 6.3 en bijlage 3: interview dagindeling.
Conclusie 3: Doordat de leerlingen zes dagen per week naar school gaan en na schooltijd allerlei activiteiten volgen, huiswerk maken of in het huishouden helpen blijft er weinig vrije tijd over. Mocht er vrije tijd zijn dan besteden zij deze het liefst aan: tv kijken, spelletjes spelen, met vrienden afspreken, bezoek aan het strand, koken of voetballen.	Verwijzing 3: Zie tabel 6.3.2 met de analyseresultaten van de favoriete vrijetijdsbesteding van de interviews met leerlingen van het Slukat Learning Center.

Deelvraag 4: *Welke pedagogisch-didactische handelingen van de leerkracht kunnen ingezet worden om de betrokkenheid van de leerlingen van het Slukat Learning Center tijdens de Engelse lessen te verhogen?*

Conclusie 1: De kijkwijzer van Conexus (2012) beschrijft zes hoofdpunten, onderverdeeld in een aantal aandachtspunten waar de leerkracht zich tijdens het lesgeven op kan richten om te voldoen aan de zeven betrokkenheid verhogende factoren die eerder genoemd werden in deelvraag 2.	Verwijzing 1: Zie bijlage 4: kijkwijzer pedagogisch-didactisch handelen en de uitwerkingen van de deelvraag in hoofdstuk 6.4.
--	---

Deelvraag 5: *In hoeverre speelt ervaringsgericht onderwijs een rol in de betrokkenheid van leerlingen van het Slukat Learning Center?*

Conclusie 1: Ervaringsgericht onderwijs houdt zich bezig met het proces dat zich tijdens het leren afspeelt en niet met het eindproduct. Tijdens dit proces is het welbevinden en de betrokkenheid van de leerling van groot belang. Ervaringsgericht onderwijs speelt daarop in steunt op de drie pijlers die daarmee te maken hebben; vrij initiatief, milieuverrijking en het welbevinden van leerlingen.	Verwijzing 1: Zie de uitwerkingen van de deelvraag in hoofdstuk 6.5.
Conclusie 2: Ervaringsgericht onderwijs gaat uit van de betrokkenheid van leerlingen en de factoren die betrokkenheid stimuleren. Er zijn een aantal werkvormen ontwikkeld zodat dit onderwijsconcept ook praktisch uitvoer is: kringen en forum, contractwerk, projectwerk, ateliers en vrije keuze.	Verwijzing 2: Zie de uitwerkingen van de deelvraag in hoofdstuk 6.5.

7.2 Conclusie onderzoeksvraag

In deze paragraaf is er antwoord gegeven op de hoofdvraag van dit onderzoek: *‘Hoe kan de betrokkenheid² van leerlingen van negen tot dertien jaar tijdens de Engelse lessen op het Slukat Learning Center in Bali verhoogd worden?’*

Allereerst is het van belang om te weten waarom het zo belangrijk is dat kinderen betrokken deelnemen aan de lessen of de activiteiten op school. Als een leerling namelijk betrokken is bij de les of de activiteit bevindt hij zich in ‘The state of flow’. Hierin voelt hij zich uitgedaagd, zal hij de inhoud van de les beter onthouden en gedreven aan de slag gaan met de taak en wordt hij in staat gesteld om optimaal gebruik te maken van zijn talenten en capaciteiten, waardoor een hoger leerrendement zal ontstaan (zie conclusie deelvraag 1). Om de betrokkenheid tijdens de Engelse lessen op het Slukat Learning Center in Bali te verhogen zijn er zeven factoren die hieraan bijdragen, namelijk: een positief klassenklimaat, aanpassing aan de mogelijkheden van elk kind, werkelijkheidsnabijheid, activiteit, expressie, samen leren en leerlingeninitiatief (zie conclusie deelvraag 2). Om aan te sluiten bij de factor werkelijkheidsnabijheid en om de leerlingen betrokken deel te laten nemen aan de lessen, speelt de leef- en belevingswereld van de kinderen in Bali een grote rol. Zij hebben namelijk een andere belevingswereld dan kinderen in bijvoorbeeld Nederland. Het onderwijs in Bali wordt tevens anders ingevuld dan het onderwijs in Nederland; kinderen in Bali gaan zes dagen per week naar school, waarbij de leerkracht in het reguliere onderwijs de rol van kennisoverdrager aanneemt en de leerling de rol van kennisontvanger. Ook het hindoeïstische geloof neemt een grote plaats in, in het dagelijks leven van de kinderen. Er wordt veel aandacht besteedt aan het bidden, bijwonen van ceremonies en het maken van offers (zie conclusie deelvraag 3). Niet alleen het aansluiten bij de belevingswereld van de kinderen is van belang om de betrokkenheid te vergroten, maar ook het leerkrachtgedrag speelt een rol. Om alle zeven betrokkenheid verhogende factoren te kunnen realiseren is er tijdens dit onderzoek gebruik gemaakt van de kijkwijzer van Conexus (2012). Deze beschrijft zes hoofdpunten, onderverdeeld in aandachtspunten waar de leerkracht zich tijdens de les op kan richten (zie conclusie deelvraag 4). Als laatste punt kan de leerkracht van het Slukat Learning Center ervoor kiezen om ervaringsgericht onderwijs aan te bieden dat zich bezig houdt met het proces van betrokkenheid en welbevinden en niet met het eindproduct. De volgende werkvormen kunnen hier houvast aan bieden: kringen en forum, projectwerk, ateliers en vrije keuze (zie conclusie deelvraag 5).

² een menselijke activiteit te herkennen aan een geconcentreerde, aangehouden en tijd vergeten bezigheid waarbij de leerling de les geboeid en gemotiveerd volgt, zich openstelt, een grote voldoening ervaart en zich van binnenuit gedreven voelt om met de activiteit aan de slag te gaan waardoor ontwikkeling ontstaat. (Prof. Dr. Leavers, Heylen, Maes & van Gucht, 2013 en Oers & Janssen-Vos, 1992)

7.3 Aanbevelingen

Terugkomend op het praktijkprobleem, waarin beschreven staat dat dit onderzoek gestart is om kennis te vergaren over het bevorderen van de leerling betrokkenheid tijdens de Engelse lessen op het Slukat Learning Center in Bali, worden vanuit de beschreven conclusies uit hoofdstuk 7 van dit onderzoek, de volgende aanbevelingen gedaan om de betrokkenheid te verhogen;

Houd tijdens de lessen of activiteiten rekening met de zeven betrokkenheid verhogende factoren en gebruik daarbij de kijkwijzer van Conexus (2012, opgenomen in bijlage 4):

1. Een positief klassenklimaat (Het is van belang dat de kinderen zich veilig en geaccepteerd voelen),
2. Aanpassing aan de mogelijkheden van elk kind (Kinderen moeten zich uitgedaagd voelen),
3. Werkelijkheidsnabijheid (Activiteiten die inspelen op de leef- en beleavingswereld van de kinderen worden als zinvol ervaren),
4. Activiteit (Niets is zo dodend voor betrokkenheid als wachtmomenten en een organisatie die een vlotte opeenvolging van activiteiten in de weg staat),
5. Expressie (Elk moment waarop een leerling een betekenisvolle ervaring tot uitdrukking brengt, leidt tot een ervaring op de werkelijkheid),
6. Samen leren (Synergie is de energie die gewekt wordt als kinderen samen iets te lijf gaan, verkennen en uitdiepen waarbij diversiteit van de groep geen rol speelt),
7. Leerling initiatief (Door kinderen mee te laten bepalen over het te volgen traject en keuzes in te bouwen spreken ze hun ontwikkelingspotentieel aan).

Tijdens het lesgeven met ervaringsgericht onderwijs zijn de volgende werkvormen geschikt om betrokkenheid te stimuleren (zie hoofdstuk 6.5 voor uitleg met betrekking tot de werkvormen):

- Kringen en forum
- Projectwerk
- Ateliers
- Vrije keuze

7.4 Discussie

De verwachtingen die ik als onderzoeker en leerkracht bij het Slukat Learning Center in Bali had voorafgaand aan het onderzoek, zijn grotendeels uitgekomen. De beschreven aanbevelingen zijn in de vorm van een handreiking, voor leerkrachten en vrijwilligers van het Slukat Learning Center beschreven. Naar mijn mening, die voortkomt uit literatuur onderzoek, observaties, het geven van Engelse lessen, het toepassen van de kijkwijzer en de nameting (lesobservaties) zijn deze handreikingen voldoende om de betrokkenheid van de leerlingen van het Slukat Learning Center in Bali te verhogen.

Het onderzoek is gericht op het Slukat Learning Center te Keramas, Bali. Daarom zijn de uitkomsten van dit onderzoek niet generaliseerbaar naar andere, niet-onderzochte projecten of scholen, maar kunnen ze wel inspirerend zijn voor eventueel verder onderzoek. Tevens is tijdens dit onderzoek geen verschil aangetoond tussen de betrokkenheid van jongens en meisjes. Kan men daardoor stellen dat er op het gebied van leerling betrokkenheid geen verschil in sekse is? Om deze vraag te beantwoorden zou er onderzoek gedaan moeten worden naar de verschillen in betrokkenheid tussen jongens en meisjes. In dit onderzoek is ervoor gekozen om betrokkenheid niet per sekse te

onderzoeken, maar per klas, gericht op de leeftijd van negen tot dertien jaar. In hoofdstuk 2.3 is een koppeling gemaakt naar de eindstage in Nederland, waarin genoemd is dat betrokkenheid van ouders aan een positieve ontwikkeling kan bijdragen van hun kind (Bordewijk & Dries & Harkink & Visser, 2007), waarbij niet duidelijk gemaakt is om welke ontwikkeling het dan zou moeten gaan.

Voortkomend uit de conclusies (zie, hoofdstuk 7.1 en 7.2) en bovenstaande opmerkingen zijn de volgende suggesties opgesteld voor vervolgonderzoek:

- Zijn de beschreven aanbevelingen uit hoofdstuk 7.3 ook toe te passen binnen een andere context? Dat wil zeggen; andere vakken, andere leeftijdsgroep, westerse cultuur, invloed van grotere of kleinere klassen, vakleerkrachten en type van de schoolpopulatie.
- Zijn er verschillen tussen jongens en meisjes op het gebied van betrokkenheid tijdens Engelse lessen?
- Welke rol speelt de cultuur in de betrokkenheid van leerlingen?
- Welke invloed heeft de ouderbetrokkenheid op de resultaten van de leerling? Hoe zou dit vervolgens gestimuleerd kunnen worden?

8. Samenvatting

Gedurende de periode september 2014 – februari 2015 is er onderzoek gedaan naar de betrokkenheid van de leerlingen van het Slukat Learning Center te Keramas, Bali met een leeftijdsgroep van negen tot en met dertien jaar. Met dit onderzoek is getracht de betrokkenheid in kaart te brengen en deze tijdens de Engelse lessen te verhogen. De reden voor dit onderzoek betreft het beschikken over onwetendheid van het verhogen van de betrokkenheid van leerlingen, dat voortkomt uit constatering van observaties, waarbij duidelijk werd dat niet alle leerlingen betrokken deelnemen tijdens de lessen.

Er is literatuur onderzoek gedaan naar het belang van betrokkenheid, factoren die dit bevorderen, leerkrachtgedrag dat betrokkenheid van leerlingen kan stimuleren en de rol die ervaringsgericht onderwijs hierbij kan spelen. Naast literatuuronderzoek zijn er verschillende observaties en interviews afgenomen bij de leerlingen van vier klassen van het Slukat Learning Center. Tevens is er gewerkt met de kijkwijzer van Conexus (2012), waar het leerkrachtgedrag met betrekking tot de betrokkenheid getest kon worden.

Naar voren is gekomen dat betrokkenheid empowerend werkt, waardoor leerlingen in staat gesteld worden om optimaal gebruik te maken van hun eigen talenten en capaciteiten wat bijdraagt aan de ontwikkeling van het kind. Er zijn zeven factoren die de betrokkenheid van de leerlingen van het Slukat Learning Center in Bali kunnen verhogen. Uit onderzoek blijkt dat het inspelen op de leef- en belevingswereld van de kinderen hier een grote rol bij speelt. Ook zijn er pedagogisch-didactische handelingen naar voren gekomen waar de leerkracht door middel van het gebruiken van de kijkwijzer bij zijn lessen mee kan werken, om daarmee het leerkrachtgedrag op de zeven betrokkenheid verhogende factoren af te stemmen. Daarnaast bestaat de mogelijkheid om te werken met ervaringsgericht onderwijs, dat uitgaat van betrokkenheid en het welbevinden van leerlingen en tegelijkertijd de zeven betrokkenheid verhogende factoren toepast.

Er kan geconcludeerd worden dat de betrokkenheid van de leerlingen van het Slukat Learning Center in Bali verhoogd kan worden door tijdens de Engelse lessen de zeven betrokkenheid verhogende factoren toe te passen en te werken met de kijkwijzer van Conexus, die in de bijlage 4 is opgenomen. Voor het werken met de betrokkenheid verhogende factoren wordt er verwezen naar het hoofdstuk resultaten en de bijlagen van dit onderzoek.

9. Literatuurlijst

- Boog, G., Janson, D. & Memelink, D. (2012). *Leren kun je observeren. Je onderwijs afstemmen op de leerlingen*. Amersfoort: ThiemeMeulenhoff.
- Bordewijk, A., Dries, H., Harkink, M., Visser, E. (2007). *Ouderbetrokkenheid thuis: sleutel voor schoolsucces*. Verkregen op 24 mei 2015 van http://www.oudersbijdeles.nl/.../Spectrum_Ouderparticipatie_en_ouderbetrokk.
- Brandhof, J.W. van den (2004). *Leer als een speer*. Maastricht: Brainstudio.
- Delfos, M.F. (2009). *Ontwikkeling in vogelvlucht. Ontwikkeling van kinderen en adolescenten*. Amsterdam: Pearson.
- Gurian, M., Stevens, K. & King, K. (2011). *Boys & Girls – Strategieën voor Onderwijs aan Jongens en Meisjes in het VO*. Uitgeverij OMJS.
- Hiemstra, K., Schoones, J., Loor, O. de & Robijns, M. (2013). *Omgaan met verschillen op het snijvlak van pedagogisch en didactisch handelen*. Verkregen op 21 november 2014 van <http://www.onderwijsinontwikkeling.nl/wp-content/uploads/2013/07/APS-Omgaan-met-verschillen-int.pdf>.
- Hooijmaaijers, T., Stokhof, T. & Verhulst, F. (2011). *Ontwikkelingspsychologie voor leerkrachten basisonderwijs*. Assen: Van Gorcum.
- Kerpel, A. (2015). *Ervaringsgericht onderwijs*. Verkregen op 15 februari 2015 van <http://wijleren.nl/ervaringsgericht-onderwijs.php>.
- Korthagen, F. & Lagerwerf, B. (2011). *Leren van binnenuit. Kwaliteit en inspiratie in het onderwijs*. Den Haag: Boom Lemma.
- Laban, G. (2004). *Pedagogische en didactische begeleiding in het basisonderwijs*. Soest: Nelissen.
- Loos, J. (2011). *De docent en leerlingbetrokkenheid*. Verkregen op 30 oktober 2014 van <http://chw.surfsharekit.nl:8080/get/smpid:22118/DS1/>
- *Motivatatie leerlingen kan beter*. (2014). Verkregen op 8 mei 2014 van <http://nos.nl/artikel/636502-motivatatie-leerlingen-kan-beter.html>.
- Oosterheert, I. (2011). *Leren over leren. Praktische leerpsychologie voor het basisonderwijs*. Groningen/Houten: Noordhoff Uitgevers.
- Prof. Dr. Laevers, F., Heylen, L., Maes, J. & Gucht, I. van (2013). *Een procesgerichte aanpak voor 6- tot 12- jarigen in het basisonderwijs*. Averbode: CEGO Publishers.
- Schellekens, E. (2007). *Vershillen in de klas. Pedagogisch handelen in het basisonderwijs*. Soest: Nelissen.
- Schuit, H. & Vrieze, I. de & Slegers, P. (2011). *Leerlingen motiveren: een onderzoek naar de rol van leraren*. Verkregen op 30 oktober 2014 van <http://www.ou.nl/documents/14300/fee4dbdd-7213-4daf-8b77-2ebd346ca1cd>.
- Verbeeck, K., Hurk, A. van den, Loon, A. van (2013). *Verhogen van leerling motivatie door leraren*. Verkregen op 30 oktober 2014 van <http://www.kpcgroep.nl/.../verhogen%20van%20leerlingmotivatie%20internet>.
- Vorst, R. van der (2007). *Nieuwsgierigheid. Hoe wij elke dag worden verleid*. Nieuw Amsterdam.
- Weggeman, M. (2009). *Leidinggeven aan professionals? Niet doen!*. Verkregen op 10 december 2014 van <http://tcg-groep.nl/topseminars/sheets091209.pdf>.

Bijlage 1: bestaande kennis

Bijlage 2: observaties

In onderstaande tabellen zijn observaties weergegeven, gericht op de 7 betrokkenheidsverhogende factoren tijdens de Engelse lessen op het Slukat Learning Center in Keramas, Bali. Deze observaties zijn gehouden in de week van dinsdag 21 oktober t/m donderdag 23 oktober 2014 en maandag 3 november t/m donderdag 6 november 2014.

Datum: dinsdag 21 oktober 2014 Tijd: 15.30 – 17.00 Vak: Engelse les Klas: Hanoman - Basic 1 Aantal leerlingen: 5 Lokaalinrichting: de leerlingen zitten op de grond in een soort u-vorm om 2 aaneengeschoven tafels. Opmerking: niet alle leerlingen waren deze les aanwezig. Doel: met deze gestructureerde observatie wil ik kijken welke van de 7 betrokkenheidsverhogende factoren tijdens deze les aan bod komen en hoe vaak (Laevers en Heylen, 2013). Lesopbouw: • Opening van de les, de leerlingen doen een gebed • Introductie van deze les: welke dag is het vandaag? Welke datum? Herhalen van de dagen van de week en maanden van het jaar. • Terugblik op de vorige les: waar hebben we het de vorige les over gehad? Lichaamsonderdelen laten benoemen. • Wat kun je met je lichaamsonderdelen doen? Dit gaan we bespreken > i can see with my eyes, i can walk with my legs etc. • Daarna krijgen de leerlingen tijdschriften en moeten ze uit deze tijdschriften lichaamsonderdelen uitknippen en daar een nieuw persoon van maken. • Afsluiting van de les, de leerlingen doen een gebed.						
7 betrokkenheids-verhogende factoren	Tijd per 15 minuten					
	0 – 15	15 – 30	30 – 45	45 – 60	60 – 75	75 – 90
Factor 1: een positief klassenklimaat	x	x	x	x	x	x
Factor 2: Aanpassing aan de mogelijkheden van elk kind		x				
Factor 3: Werkelijkheidsnabijheid	x			x		x
Factor 4: Activiteit		x	x	x	x	x
Factor 5: Expressie			x	x	x	
Factor 6: Samen leren			x	x	x	x
Factor 7: Leerlingeninitiatief						

Datum: dinsdag 21 oktober 2014 Tijd: 17.00 – 18.30 Vak: Engelse les Klas: Bima – intermadiate 3 Aantal leerlingen: 6 Lokaalinrichting: de leerlingen zitten op de grond in een soort u-vorm om 2 aaneengeschoven tafels. Opmerking: niet alle leerlingen waren deze les aanwezig. Doel: met deze gestructureerde observatie wil ik kijken welke van de 7 betrokkenheidsverhogende factoren tijdens deze les aan bod komen en hoe vaak (Laevers en Heylen, 2013).						
---	--	--	--	--	--	--

Lesopbouw: • Opening van de les, de leerlingen doen een gebed • Terugblik op de vorige les > wat hebben ze vorige week geleerd • De grammatica aanleren over het gebruik van if/then. • De regel van a/an aanleren en het gebruik van the uitleggen. Wanneer gebruik je the en wanneer gebruik je a/an. • Spel spelen naar keuze van de leerlingen. • Afsluiting van de les, de leerlingen doen een gebed.						
<i>7 betrokkenheids-verhogende factoren</i>	<i>Tijd per 15 minuten</i>					
	<i>0 – 15</i>	<i>15 – 30</i>	<i>30 – 45</i>	<i>45 – 60</i>	<i>60 – 75</i>	<i>75 – 90</i>
Factor 1: een positief klassenklimaat	x	x	x	x	x	x
Factor 2: Aanpassing aan de mogelijkheden van elk kind			x	x	x	
Factor 3: Werkelijkheidsnabijheid						x
Factor 4: Activiteit						x
Factor 5: Expressie						
Factor 6: Samen leren			x	x	x	x
Factor 7: Leerlingeninitiatief						x

Datum: woensdag 22 oktober 2014 Tijd: 15.30 - 17.00 Vak: Engelse les Klas: Dewi Sri - Basic 2 Aantal leerlingen: 11 Lokaalinrichting: de leerlingen zitten allemaal achter een eigen tafel in 2 lange rijen naast elkaar. De voorste rij zijn meisjes, de achterste rij zijn jongens. Doel: met deze gestructureerde observatie wil ik kijken welke van de 7 betrokkenheidsverhogende factoren tijdens deze les aan bod komen en hoe vaak (Laevers en Heylen, 2013). Lesopbouw: • Opening van de les, de leerlingen doen een gebed • Terugblik op de vorige les: wat hebben ze geleerd? • Introductie: welke dag is het vandaag? • Herhalen van dagen van de week, maanden van het jaar. • Behandelen van de regel: singular - plural. Enkelvoud – meervoud.(eye – eyes) • Zinnen maken met lichaamsdelen: i have two eyes. Verschil uitleggen tussen have en has. • Daarna krijgen de leerlingen tijdschriften en moeten ze uit deze tijdschriften lichaamsonderdelen uitknippen en daar een nieuw persoon van maken. • Afsluiting van de les, de leerlingen doen een gebed.						
<i>7 betrokkenheids-verhogende factoren</i>	<i>Tijd per 15 minuten</i>					
	<i>0 – 15</i>	<i>15 – 30</i>	<i>30 – 45</i>	<i>45 – 60</i>	<i>60 – 75</i>	<i>75 – 90</i>
Factor 1: een positief klassenklimaat	x	x	x	x	x	x
Factor 2: Aanpassing aan de mogelijkheden van elk kind			x	x		
Factor 3: Werkelijkheidsnabijheid	x		x			x
Factor 4: Activiteit			x	x	x	x
Factor 5: Expressie				x		

Factor 6: Samen leren			x	x	x	x
Factor 7: Leerlingeninitiatief						x

Datum: woensdag 22 oktober 2014

Tijd: 17.00 – 18.30

Vak: Engelse les

Klas: Brahma – Intermediate 1

Aantal leerlingen: 7

Lokaalinrichting: de leerlingen zitten allemaal achter een eigen tafel in 1 lange rij. De meisjes zitten allemaal naast elkaar aan de linkerkant en de jongens allemaal naast elkaar aan de rechterkant van de rij.

Doel: met deze gestructureerde observatie wil ik kijken welke van de 7 betrokkenheidsverhogende factoren tijdens deze les aan bod komen en hoe vaak (Laevers en Heylen, 2013).

Lesopbouw:

- Opening van de les, de leerlingen doen een gebed
- Terugblik op de vorige les: wat hebben ze geleerd?
- Introductie op deze les: dagen van de week nog eens herhalen + de datum van vandaag
- Herhalen van het tellen tot 100.
- Present continuus herhalen in vraagvorm.
- Present simple behandelen.
- De namen van de lichaamsonderdelen herhalen: de leerlingen wijzen de juiste lichaamsonderdelen aan.
- Behandelen van de regel: singular - plural. Enkelvoud – meervoud.(eye – eyes)
- Zinnen maken met lichaamsdelen: i have two eyes. Verschil uitleggen tussen have en has.
- Afsluiting van de les, de leerlingen doen een gebed.

7 betrokkenheids-verhogende factoren	Tijd per 15 minuten					
	0 – 15	15 – 30	30 – 45	45 – 60	60 – 75	75 – 90
Factor 1: een positief klassenklimaat	x	x	x	x	x	x
Factor 2: Aanpassing aan de mogelijkheden van elk kind	x	x	x	x	x	
Factor 3: Werkelijkheidsnabijheid						x
Factor 4: Activiteit						x
Factor 5: Expressie						
Factor 6: Samen leren		x	x	x	x	x
Factor 7: Leerlingeninitiatief						x

Datum: donderdag 23 oktober 2014

Tijd: 15.30 - 17.00

Vak: Engelse les

Klas: Hanoman - Basic 1

Aantal leerlingen: 4

Lokaalinrichting: de leerlingen zitten op de grond in een soort u-vorm om 2 aaneengesloten tafels.

Doel: met deze gestructureerde observatie wil ik kijken welke van de 7 betrokkenheidsverhogende factoren tijdens deze les aan bod komen en hoe vaak (Laevers en Heylen, 2013).

Lesopbouw:

- Opening van de les, de leerlingen doen een gebed;
- Terugblik op de vorige les: wat hebben ze toen geleerd?
- Herhalen van de dagen van de week, maanden van het jaar en datum van vandaag
- Oefenen met het tellen tot 100, getallen uitspreken, schrijven van getallen.
- Thema eten aankaarten. Wat is hun lievelingseten?
- Ontbijt, lunch en avondeten bespreken

- De leerlingen maken een werkblad hierbij - Ter afsluiting van de les zingen we nog eens de liedjes die de leerlingen tijdens de lessen hebben geleerd. - Afsluiting van de les, de leerlingen doen een gebed.						
<i>7 betrokkenheids-verhogende factoren</i>	<i>Tijd per 15 minuten</i>					
	<i>0 – 15</i>	<i>15 – 30</i>	<i>30 – 45</i>	<i>45 – 60</i>	<i>60 – 75</i>	<i>75 – 90</i>
Factor 1: een positief klassenklimaat	x	x	x	x	x	x
Factor 2: Aanpassing aan de mogelijkheden van elk kind		x		x	x	
Factor 3: Werkelijkheidsnabijheid	x		x			x
Factor 4: Activiteit						x
Factor 5: Expressie				x		
Factor 6: Samen leren			x	x	x	x
Factor 7: Leerlingeninitiatief						x

Datum: donderdag 22 oktober 2014 Tijd: 17.00 – 18.30 Vak: Engelse les Klas: Bima – intermediaate 3 Aantal leerlingen: 5 Lokaalinrichting: de leerlingen zitten op de grond in een soort u-vorm om 2 aaneengeschoven tafels. Opmerking: niet alle leerlingen waren deze les aanwezig. Doel: met deze gestructureerde observatie wil ik kijken welke van de 7 betrokkenheidsverhogende factoren tijdens deze les aan bod komen en hoe vaak (Laevers en Heylen, 2013). Lesopbouw: - Opening van de les, de leerlingen doen een gebed; - Terugblik op de vorige les: 1 leerling legt kort aan de leerlingen die er de vorige les niet waren uit wat we vorige les geleerd hebben. - Er wordt verder gegaan met het onderwerp a/an of the. - De leerlingen krijgen uitleg over het gebruik van het woord 'some' in zinnen met bepaalde en onbepaalde voornaamwoorden. - De leerlingen maken de werkbladen en deze worden ook gezamenlijk besproken. Er zullen ook een aantal voorbeelden op het bord gegeven worden. - Ter afsluiting van de les spelen we het spel uno. - Afsluiting van de les, de leerlingen doen een gebed.						
<i>7 betrokkenheids-verhogende factoren</i>	<i>Tijd per 15 minuten</i>					
	<i>0 – 15</i>	<i>15 – 30</i>	<i>30 – 45</i>	<i>45 – 60</i>	<i>60 – 75</i>	<i>75 – 90</i>
Factor 1: een positief klassenklimaat	x	x	x	x	x	x
Factor 2: Aanpassing aan de mogelijkheden van elk kind			x	x	x	
Factor 3: Werkelijkheidsnabijheid						x
Factor 4: Activiteit						x
Factor 5: Expressie						
Factor 6: Samen leren		x	x	x	x	x
Factor 7: Leerlingeninitiatief						

Datum: maandag 03 november 2014

Tijd: 15.30 - 17.00

Vak: Engelse les

Klas: Dewi Sri - Basic 2

Aantal leerlingen: 9

Lokaalinrichting: de leerlingen zitten allemaal achter een eigen tafel in 2 lange rijen naast elkaar. De voorste rij zijn meisjes, de achterste rij zijn jongens.

Opmerking: niet alle leerlingen waren deze les aanwezig.

Doel: met deze gestructureerde observatie wil ik kijken welke van de 7 betrokkenheidsverhogende factoren tijdens deze les aan bod komen en hoe vaak (Laevers en Heylen, 2013).

Lesopbouw:

- Opening van de les, de leerlingen doen een gebed
- Terugblik op de vorige les
- Thema huis introduceren
- Voorkennis activeren: welke verschillende kamers heeft een huis
- Een huis op het bord tekenen en dit door de leerlingen laten beschrijven: wat zien ze? Hoe heet het in het Engels?
- Daarna kiezen we 1 kamer uit. Deze kamer gaan we gezamenlijk inrichten. Eerst inventariseren welke meubelen en spullen er in die kamer staan. Daarna gaan de kinderen dit op papier tekenen dit knippen ze uit. Bv een bank. De bank wordt dan op de goede plek op het bord in de tekening geplakt.
- Gemaakte huis bespreken.
- Spellen spelen.
- Afsluiting van de les, de leerlingen doen een gebed.

7 betrokkenheids-verhogende factoren	Tijd per 15 minuten					
	0 – 15	15 – 30	30 – 45	45 – 60	60 – 75	75 – 90
Factor 1: een positief klassenklimaat	x	x	x	x	x	x
Factor 2: Aanpassing aan de mogelijkheden van elk kind			x	x		
Factor 3: Werkelijkheidsnabijheid	x	x				x
Factor 4: Activiteit				x	x	x
Factor 5: Expressie			x	x		
Factor 6: Samen leren			x	x	x	x
Factor 7: Leerlingeninitiatief						x

Datum: maandag 03 november 2014

Tijd: 17.00 – 18.30

Vak: Engelse les

Klas: Brahma – Intermediate 1

Aantal leerlingen: 7

Lokaalinrichting: de leerlingen zitten allemaal achter een eigen tafel in 1 lange rij. De meisjes zitten allemaal naast elkaar aan de linkerkant en de jongens allemaal naast elkaar aan de rechterkant van de rij.

Doel: met deze gestructureerde observatie wil ik kijken welke van de 7 betrokkenheidsverhogende factoren tijdens deze les aan bod komen en hoe vaak (Laevers en Heylen, 2013).

Lesopbouw:

- Opening van de les, de leerlingen doen een gebed
- Terugblik op de vorige les: wat hebben de leerlingen geleerd?
- Dagen van de week, maanden van het jaar, alfabet nog eens bespreken. De leerlingen schrijven dit allemaal in alfabetische volgorde: dagen, maanden en namen van de leerlingen.
- Nummers herhalen. De leerlingen gaan op een plein staan met genoeg ruimte tussen hen. De leerkrachten geven de leerlingen willekeurige grote getallen > tot in de miljoenen. Deze schrijven ze met stoepkrijt op het plein.

Nadat het plein vol staat met getallen roepen de leerkrachten een aantal getallen en de leerlingen moeten deze zo snel mogelijk op het plein opzoeken. • Spel spelen: verstoppetje. • Afsluiting van de les, de leerlingen doen een gebed.						
<i>7 betrokkenheids-verhogende factoren</i>	<i>Tijd per 15 minuten</i>					
	<i>0 – 15</i>	<i>15 – 30</i>	<i>30 – 45</i>	<i>45 – 60</i>	<i>60 – 75</i>	<i>75 – 90</i>
Factor 1: een positief klassenklimaat	x	x	x	x	x	x
Factor 2: Aanpassing aan de mogelijkheden van elk kind		x	x	x		
Factor 3: Werkelijkheidsnabijheid		x	x	x		x
Factor 4: Activiteit		x	x	x	x	x
Factor 5: Expressie						
Factor 6: Samen leren		x	x	x	x	x
Factor 7: Leerlingeninitiatief						x

Datum: dinsdag 04 november 2014 Tijd: 15.30 – 17.00 Vak: Engelse les Klas: Hanoman - Basic 1 Aantal leerlingen: 6 Lokaalinrichting: de leerlingen zitten op de grond in een soort u-vorm om 2 aaneengeschoven tafels. Opmerking: niet alle leerlingen waren deze les aanwezig. Doel: met deze gestructureerde observatie wil ik kijken welke van de 7 betrokkenheidsverhogende factoren tijdens deze les aan bod komen en hoe vaak (Laevers en Heylen, 2013). Lesopbouw: • Opening van de les, de leerlingen doen een gebed • Terugblik op de vorige les: wat hebben ze geleerd? Menukaart bespreken. • Hierna gaan we een gesprekje oefenen tussen een klant en de ober. De leerlingen gaan dit in tweetallen oefenen voor de klas. • Thema huis introduceren • Voorkennis activeren: welke verschillende kamers heeft een huis • Een huis op het bord tekenen en dit door de leerlingen laten beschrijven: wat zien ze? Hoe heet het in het Engels? • Daarna kiezen we 1 kamer uit. Deze kamer gaan we gezamenlijk inrichten. Eerst inventariseren welke meubelen en spullen er in die kamer staan. Daarna gaan de kinderen dit op papier tekenen dit knippen ze uit. Bv een bank. De bank wordt dan op de goede plek op het bord in de tekening geplakt. • Gemaakte huis bespreken. • Afsluiting van de les, de leerlingen doen een gebed.						
<i>7 betrokkenheids-verhogende factoren</i>	<i>Tijd per 15 minuten</i>					
	<i>0 – 15</i>	<i>15 – 30</i>	<i>30 – 45</i>	<i>45 – 60</i>	<i>60 – 75</i>	<i>75 – 90</i>
Factor 1: een positief klassenklimaat	x	x	x	x	x	x
Factor 2: Aanpassing aan de mogelijkheden van elk kind	x	x				
Factor 3: Werkelijkheidsnabijheid	x	x		x		x
Factor 4: Activiteit	x	x		x	x	
Factor 5: Expressie	x		x	x		
Factor 6: Samen leren	x	x				x

Factor 7: Leerlingeninitiatief		x				

Datum: dinsdag 04 november 2014

Tijd: 17.00 – 18.30

Vak: Engelse les

Klas: Bima – intermadiate 3

Aantal leerlingen: 6

Lokaalinrichting: de leerlingen zitten op de grond in een soort u-vorm om 2 aaneengesloten tafels.

Opmerking: niet alle leerlingen waren deze les aanwezig.

Doel: met deze gestructureerde observatie wil ik kijken welke van de 7 betrokkenheidsverhogende factoren tijdens deze les aan bod komen en hoe vaak (Laevers en Heylen, 2013).

Lesopbouw:

- Opening van de les, de leerlingen doen een gebed
- Terugblik op de vorige les: wat hebben ze geleerd?
- De verjaardag van Slukat wordt besproken: hoe hebben de leerlingen dit ervaren?
- De leerlingen gaan een verhaal schrijven over de verjaardag van Slukat: wat hebben ze gedaan? Wat vonden ze het leukste? Hoe gingen de voorbereidingen etc?
- Spel spelen: twister.
- Afsluiting van de les, de leerlingen doen een gebed.

7 betrokkenheids-verhogende factoren	Tijd per 15 minuten					
	0 – 15	15 – 30	30 – 45	45 – 60	60 – 75	75 – 90
Factor 1: een positief klassenklimaat	x	x	x	x	x	x
Factor 2: Aanpassing aan de mogelijkheden van elk kind		x	x	x		
Factor 3: Werkelijkheidsnabijheid		x	x	x		
Factor 4: Activiteit						x
Factor 5: Expressie		x	x	x	x	
Factor 6: Samen leren						x
Factor 7: Leerlingeninitiatief						x

Datum: woensdag 05 november 2014

Tijd: 15.30 - 17.00

Vak: Engelse les

Klas: Dewi Sri - Basic 2

Aantal leerlingen: 11

Lokaalinrichting: de leerlingen zitten allemaal achter een eigen tafel in 2 lange rijen naast elkaar. De voorste rij zijn meisjes, de achterste rij zijn jongens.

Doel: met deze gestructureerde observatie wil ik kijken welke van de 7 betrokkenheidsverhogende factoren tijdens deze les aan bod komen en hoe vaak (Laevers en Heylen, 2013).

Lesopbouw:

- Opening van de les, de leerlingen doen een gebed
- Terugblik op de vorige les: wat hebben de leerlingen geleerd?
- Herhalen van de dagen van de week, maanden van het jaar etc.
- De verschillende kamers nog eens benoemen.
- De 5 belangrijkste artikelen/ spullen van elke kamer laten benoemen. Deze laten vertalen in het Balinees.
- Voorzetsels bespreken. Dit uitleggen door middel van een doos: voor de doos, in de doos, achter de doos etc.
- Hierna maken de leerlingen opdrachten over voorzetsels.
- Afsluiting van de les, de leerlingen doen een gebed.

7 betrokkenheids-verhogende	Tijd per 15 minuten					
-----------------------------	---------------------	--	--	--	--	--

<i>factoren</i>						
	<i>0 – 15</i>	<i>15 – 30</i>	<i>30 – 45</i>	<i>45 – 60</i>	<i>60 – 75</i>	<i>75 – 90</i>
Factor 1: een positief klassenklimaat	x	x	x	x	x	x
Factor 2: Aanpassing aan de mogelijkheden van elk kind			x	x		
Factor 3: Werkelijkheidsnabijheid			x			
Factor 4: Activiteit				x		
Factor 5: Expressie						
Factor 6: Samen leren			x	x		x
Factor 7: Leerlingeninitiatief						

Datum: woensdag 05 november 2014

Tijd: 17.00 – 18.30

Vak: Engelse les

Klas: Brahma – Intermediate 1

Aantal leerlingen: 7

Lokaalinrichting: de leerlingen zitten allemaal achter een eigen tafel in 1 lange rij. De meisjes zitten allemaal naast elkaar aan de linkerkant en de jongens allemaal naast elkaar aan de rechterkant van de rij.

Doel: met deze gestructureerde observatie wil ik kijken welke van de 7 betrokkenheidsverhogende factoren tijdens deze les aan bod komen en hoe vaak (Laevers en Heylen, 2013).

Lesopbouw:

- Opening van de les, de leerlingen doen een gebed
- Terugblik op de vorige les: wat hebben de leerlingen geleerd?
- Oriëntatie op de les: welke dag is het vandaag. Welke datum etc.?
- Herhalen van getallen: vol uit schrijven van getallen oefenen.
- Grammatica: vraagvorm van present simple behandelen.
- De leerlingen maken de opdrachten die hierbij horen
- Spel spelen: verstoppetje spelen.
- Afsluiting van de les, de leerlingen doen een gebed.

<i>7 betrokkenheids-verhogende factoren</i>	<i>Tijd per 15 minuten</i>					
	<i>0 – 15</i>	<i>15 – 30</i>	<i>30 – 45</i>	<i>45 – 60</i>	<i>60 – 75</i>	<i>75 – 90</i>
Factor 1: een positief klassenklimaat	x	x	x	x	x	x
Factor 2: Aanpassing aan de mogelijkheden van elk kind			x	x	x	
Factor 3: Werkelijkheidsnabijheid						x
Factor 4: Activiteit						x
Factor 5: Expressie						
Factor 6: Samen leren				x	x	x
Factor 7: Leerlingeninitiatief						x

Datum: donderdag 06 november 2014

Tijd: 15.30 - 17.00

Vak: Engelse les

Klas: Hanoman - Basic 1

Aantal leerlingen: 5

Lokaalinrichting: de leerlingen zitten op de grond in een soort u-vorm om 2 aaneengeschoven tafels.

Doel: met deze gestructureerde observatie wil ik kijken welke van de 7 betrokkenheidsverhogende factoren tijdens deze les aan bod komen en hoe vaak (Laevers en Heylen, 2013).

Lesopbouw:

- Opening van de les, de leerlingen doen een gebed;
- Start met de dag van vandaag: welke dag is het? Welke datum is het?
- Terugblik op de vorige les: wat hebben jullie de vorige les geleerd?
- De leerlingen oefenen het gesprek tussen een ober en een klant nog eens. Ook de leerlingen die er vorige week niet waren oefenen het gesprek met de leerlingen die het al eens gedaan hebben.
- Het thema huis wordt vervolgd:
De leerlingen tekenen een huis in hun schrift en schrijven de verschillende kamers erbij. Hierna gaan ze het huis inrichten met meubels. Ook hiervan schrijven ze de namen erbij.
Spel spelen: twister > right/left, hand/foot en kleuren worden hierbij geoefend.
- Afsluiting van de les, de leerlingen doen een gebed.

7 betrokkenheids-verhogende factoren	Tijd per 15 minuten					
	0 – 15	15 – 30	30 – 45	45 – 60	60 – 75	75 – 90
Factor 1: een positief klassenklimaat	x	x	x	x	x	x
Factor 2: Aanpassing aan de mogelijkheden van elk kind		x		x	x	
Factor 3: Werkelijkheidsnabijheid	x		x			x
Factor 4: Activiteit		x				x
Factor 5: Expressie				x		
Factor 6: Samen leren		x		x		x
Factor 7: Leerlingeninitiatief						x

Datum: donderdag 06 november 2014

Tijd: 17.00 – 18.30

Vak: Engelse les

Klas: Bima – intermediaire 3

Aantal leerlingen: 6

Lokaalinrichting: de leerlingen zitten op de grond in een soort u-vorm om 2 aaneengeschoven tafels.

Opmerking: niet alle leerlingen waren deze les aanwezig.

Doel: met deze gestructureerde observatie wil ik kijken welke van de 7 betrokkenheidsverhogende factoren tijdens deze les aan bod komen en hoe vaak (Laevers en Heylen, 2013).

Lesopbouw:

- Opening van de les, de leerlingen doen een gebed;
- Terugblik op de vorige les: wat hebben de leerlingen geleerd?
- Introductie op deze les: thema huis en school introduceren
- Uitleg van de opdracht: de leerlingen gaan hun droomhuis tekenen van de buitenkant en van de binnenkant maken ze een beschrijving. Hoe moet hun droomhuis eruit zien? Dit moeten ze erg precies beschrijven. Waar staat hun huis, in welk land, gebied en waarom daar? Met wie wonen ze in het huis.
- De leerlingen tekenen eerst het huis
- Daarna schrijven ze er een verhaal over. Hiervoor krijgen ze een uur de tijd.
- Laatste 15 min: spel spelen naar keuze van de leerlingen.
- Afsluiting van de les, de leerlingen doen een gebed.

7 betrokkenheids-verhogende factoren	Tijd per 15 minuten					
	0 – 15	15 – 30	30 – 45	45 – 60	60 – 75	75 – 90
Factor 1: een positief klassenklimaat	x	x	x	x	x	x

Factor 2: Aanpassing aan de mogelijkheden van elk kind		x	x	x	x	
Factor 3: Werkelijkheidsnabijheid		x	x	x	x	x
Factor 4: Activiteit		x				x
Factor 5: Expressie		x	x	x	x	
Factor 6: Samen leren		x	x	x	x	x
Factor 7: Leerlingeninitiatief						x

Bijlage 3: interview dagindeling

Tabel 1 Klas: Bima – Intermediate 3			
<i>Leerling 1</i> <i>Meisje, 13 jaar</i>	<i>Leerling 2</i> <i>Meisje, 13 jaar</i>	<i>Leerling 3</i> <i>Jongen, 13 jaar</i>	<i>Leerling 4</i> <i>Jongen, 14 jaar</i>
1. Hoelang volg je al lessen op het Slukat Learning Center?			
4 jaar	3,5 jaar	5 jaar	4 jaar
2. Naar welke school ga je?			
SMP N3 Gianyar (klas 8H)	SMP N1 Gianyar (klas 8G)	SMP N2 Blahbatuh (klas 8A)	SMP N2 Blahbatuh (klas 9H)
3. Op welke dagen en tijden ga je naar school?			
Maandag – Zaterdag 07:00 – 12:30 Pauzes: 09:30 – 09:45 11:00 – 11:15	Maandag – Zaterdag 07:30-13:00 Pauzes: 09:30 – 09:45 11:15 – 11:30	Maandag – Zaterdag 07:00 – 12:30 Pauzes: 09:15 – 09:30 10:15 – 10:30	Maandag – Zaterdag 07:00 – 12:30 Pauze: 09:15 – 09:30 10:45 – 11:00
4. Welke vakken heb je op school?			
Wiskunde Balinese taal Indonesische taal Engels Scheikunde Wereldoriëntatie Hindoeïsme Kunstvakken Maatschappijleer Computerklas Economie Sport Sociologie	Wiskunde Balinese taal Indonesische taal Engels Scheikunde Wereldoriëntatie Hindoeïsme Kunstvakken Maatschappijleer Computerklas Economie Sport Sociologie	Wiskunde Balinese taal Indonesische taal Engels Scheikunde Wereldoriëntatie Hindoeïsme Kunstvakken Maatschappijleer Computerklas Economie Sport Sociologie Openbaar spreken	Wiskunde Balinese taal Indonesische taal Engels Scheikunde Wereldoriëntatie Hindoeïsme Kunstvakken Maatschappijleer Computerklas Economie Sport Sociologie Openbaar spreken
5. Welke vakken vind je het leukst?			
Scheikunde & Engels	Scheikunde en Wereldoriëntatie	Computerklas	Wiskunde & Engels
6. Hoe zien de lessen eruit? (Het gedrag van de leerkracht)			
De leerkracht zit voorin de klas. De leerlingen moeten luisteren, schrijven, antwoord geven en zelfstandig opdrachten maken.	We moeten gesprekken voeren, luisteren, presentaties maken en groepsopdrachten maken.	De leerlingen moeten gesprekken voeren, luisteren, de informatie van de leerkracht overschrijven, zelfstandig opdrachten maken.	Luisteren naar de leerkracht en de informatie overnemen in het schrift. Opdrachten maken, zelfstandig of samen.
7. Op welke dagen ga je naar het Slukat Learning Center? En welke lessen volg je dan?			
<i>Dinsdag & Donderdag (17:00-18:30):</i> Engelse les <i>Zaterdag (16:00-18:00):</i>	<i>Dinsdag & Donderdag (17:00-18:30):</i> Engelse les <i>Zaterdag (16:00-18:00):</i>	<i>Dinsdag & Donderdag (17:00-18:30):</i> Engelse les <i>Zaterdag (16:00-18:00):</i>	<i>Dinsdag & Donderdag (17:00-18:30):</i> Engelse les <i>Zaterdag (16:00-18:00):</i>

Keuzeklas <i>Zondag (15:00-16:30):</i> Karaktervorming (yoga & traditionele dans)	Keuzeklas <i>Zondag (15:00-16:30):</i> Karaktervorming (yoga & traditionele dans)	Keuzeklas <i>Zondag (15:00-16:30):</i> Karaktervorming (yoga & traditionele dans)	Keuzeklas <i>Zondag (15:00-16:30):</i> Karaktervorming (yoga & traditionele dans)
8. Hoe ziet je dag eruit? Van 's ochtends tot 's avonds.			
Opstaan, douchen, schooluniform aandoen, ontbijten, bidden, naar school, lunch, rusten (slapen, tv kijken, lezen), moeder helpen in huis, offers maken, naar Slukat, diner, huiswerk maken, offers maken, slapen.	Opstaan (5:45 uur), douchen, naar school, lunchen, slapen, huiswerk maken, naar Slukat, diner, huiswerk maken, tv kijken met de familie, slapen (22:00 uur).	Opstaan, douchen, ontbijt, naar school, lunch, extra lessen in Gianyar of op Slukat, naar huis, douchen, diner, huiswerk maken, tv kijken, slapen.	Opstaan, douchen, muziek luisteren, schooluniform aandoen, ontbijt, naar school, lunch. Extra klas (14:00 uur – 18:15 uur), een andere extra klas (18:30 uur – 21:30 uur), douchen, diner, huiswerk maken, slapen.
9. Wat doe je graag in je vrije tijd?			
Naar het strand Een boek lezen Met vrienden afspreken	Met familie en vrienden afspreken	Naar het internet café Naar het strand om te zwemmen	Clash of clan spelen, scooter rijden, tekenen.

Tabel 2 Klas: Sahadewa – Intermediate 2			
<i>Leerling 1</i> <i>Meisje, 12 jaar</i>	<i>Leerling 2</i> <i>Meisje, 13 jaar</i>	<i>Leerling 3</i> <i>Meisje, 13 jaar</i>	<i>Leerling 4</i> <i>Meisje, 13 jaar</i>
1. Hoelang volg je al lessen op het Slukat Learning Center?			
4 jaar	4 jaar	4 jaar	4 jaar
2. Naar welke school ga je?			
SMP N2 Blahbatuh (klas 8F)	SMP N2 Blahbatuh (klas 8A)	SMP N2 Blahbatuh (klas 8B)	SMP N2 Blahbatuh (klas 8E)
3. Op welke dagen en tijden ga je naar school?			
Maandag – Zaterdag 07:00 – 12:30 Pauzes: 09:30 – 09:45 11:30 – 11:45	Maandag – Zaterdag 07:00 – 12:30 Pauzes: 09:15 – 09:30 10:15 – 10:30	Maandag – Zaterdag 07:00 – 12:30 Pauzes: 09:30 – 09:45 11:30 – 11:45	Maandag – Zaterdag 07:00 – 12:30 Pauzes: 09:30 – 09:45 11:30 – 11:45
4. Welke vakken heb je op school?			
Wiskunde Balinese taal Indonesische taal Engels Scheikunde Wereldoriëntatie Hindoeïsme Kunstvakken Maatschappijleer Computerklas Economie Sport Sociologie	Wiskunde Balinese taal Indonesische taal Engels Scheikunde Wereldoriëntatie Hindoeïsme Kunstvakken Maatschappijleer Computerklas Economie Sport Sociologie	Wiskunde Balinese taal Indonesische taal Engels Scheikunde Wereldoriëntatie Hindoeïsme Kunstvakken Maatschappijleer Computerklas Economie Sport Sociologie	Wiskunde Balinese taal Indonesische taal Engels Scheikunde Wereldoriëntatie Hindoeïsme Kunstvakken Maatschappijleer Computerklas Economie Sport Sociologie
5. Welke vakken vind je het leukst?			
Engels en sport.	Engels, sport, economie.	Engels, economie, Balinese taal, sport.	Wiskunde en Engels.
6. Hoe zien de lessen eruit? (Het gedrag van de leerkracht)			
We moeten naar de leerkracht luisteren, theorie overschrijven en opdrachten maken.	Luisteren naar de leerkracht, discussiëren met elkaar, opdrachten maken, schrijven.	Luisteren naar de leerkracht, discussiëren met elkaar, opdrachten maken, schrijven.	Luisteren, opschrijven wat de leerkracht zegt, opdrachten maken.
7. Op welke dagen ga je naar het Slukat Learning Center? En welke lessen volg je dan?			
<i>Maandag & Woensdag</i> <i>(17:00-18:30):</i> Engelse les <i>Zaterdag</i> <i>(16:00-18:00):</i> Keuzeklas <i>Zondag (15:00-16:30):</i> Karaktervorming (yoga & traditionele dans)	<i>Maandag & Woensdag</i> <i>(17:00-18:30):</i> Engelse les <i>Zaterdag</i> <i>(16:00-18:00):</i> Keuzeklas <i>Zondag (15:00-16:30):</i> Karaktervorming (yoga & traditionele dans)	<i>Maandag & Woensdag</i> <i>(17:00-18:30):</i> Engelse les <i>Zaterdag</i> <i>(16:00-18:00):</i> Keuzeklas <i>Zondag (15:00-16:30):</i> Karaktervorming (yoga & traditionele dans)	<i>Maandag & Woensdag</i> <i>(17:00-18:30):</i> Engelse les <i>Zaterdag</i> <i>(16:00-18:00):</i> Keuzeklas <i>Zondag (15:00-16:30):</i> Karaktervorming (yoga & traditionele dans)
8. Hoe ziet je dag eruit? Van 's ochtends tot 's avonds.			
Opstaan (05:30 uur), douchen, klaarmaken voor school, ontbijt, school, de klas	Opstaan (05:00 uur), douchen, klaarmaken voor school, ontbijt, bidden in de tempel	Opstaan (05:00 uur), water koken voor de douche, douchen, klaarmaken voor	Opstaan (05:15 uur), huiswerk maken, klaarmaken voor school, naar school,

schoonmaken, bidden in de tuin van school, lessen, thuis slapen, naar Slukat, douchen, bidden, huiswerk maken, tv kijken, slapen.	thuis, naar school, de klas schoonmaken, bidden in de tuin van school, lessen, thuis slapen, douchen, huiswerk maken, slapen.	school, ontbijt, bidden in de tempel thuis, naar school op de scooter, klas schoonmaken, bidden in de tuin van school, lessen, douchen, lunch, huiswerk maken, slapen, douchen, naar Slukat, diner, huiswerk maken, tv kijken, slapen.	huiswerk maken, slapen, klaarmaken voor Slukat, bidden, naar Slukat, huiswerk maken, tv kijken, slapen.
9. Wat doe je graag in je vrije tijd?			
Tv kijken, spelletjes spelen.	Spelletjes spelen, met vrienden afspreken, tv kijken.	Koken, tv kijken.	Boeken lezen, tv kijken, koken.

Tabel 3 Klas: Sahadewa – Intermediate 2			
<i>Leerling 5 Meisje, 13 jaar</i>	<i>Leerling 6 Meisje, 13 jaar</i>	<i>Leerling 7 Jongen, 13 jaar</i>	<i>Leerling 8 Jongen, 14 jaar</i>
1. Hoelang volg je al lessen op het Slukat Learning Center?			
4 jaar	5 jaar	6 jaar	4 jaar
2. Naar welke school ga je?			
SMP N2 Blahbatuh (klas 8D)	SMP N2 Blahbatuh (Klas 8A)	JHS N1 Blahbatuh (Klas 8D)	SMP N2 Gianyar (Klas 9J)
3. Op welke dagen en tijden ga je naar school?			
Maandag – Zaterdag 07:00 – 12:30 Pauzes: 09:30 – 09:45 11:30 – 11:45	Maandag – Zaterdag 07:00 – 12:30 Pauzes: 09:15 – 09:30 10:15 – 10:30	Maandag – Zaterdag 07:30 – 13:00 Pauzes: 09:15 – 09:30 11:00 – 11:15 Soms extra lessen op zondag.	Maandag – Zaterdag 07:00 – 13:30 Pauzes: 09:15 – 09:30 11:00 – 11:15
4. Welke vakken heb je op school?			
Wiskunde Balinese taal Indonesische taal Engels Scheikunde Wereldoriëntatie Hindoeïsme Kunstvakken Maatschappijleer Computerklas Economie Sport Sociologie	Wiskunde Balinese taal Indonesische taal Engels Scheikunde Wereldoriëntatie Hindoeïsme Kunstvakken Maatschappijleer Computerklas Economie Sport Sociologie	Wiskunde Balinese taal Indonesische taal Engels Scheikunde Wereldoriëntatie Hindoeïsme Kunstvakken Maatschappijleer Computerklas Economie Sport Sociologie Natuurkunde Tuinieren Biologie	Wiskunde Balinese taal Indonesische taal Engels Scheikunde Wereldoriëntatie Hindoeïsme Kunstvakken Maatschappijleer Computerklas Economie Sport Sociologie
5. Welke vakken vind je het leukst?			
Engels, Indonesische taal, Balinese taal, sport.	Engels, sport, kunstvakken, computerklas, scheikunde.	Aardrijkskunde en maatschappijleer.	Indonesische taal, Engels, wereldoriëntatie.
6. Hoe zien de lessen eruit? (Het gedrag van de leerkracht)			
Luisteren, opschrijven wat de leerkracht zegt, discussiëren, opdrachten maken.	Opschrijven wat de leerkracht zegt, discussiëren, opdrachten maken.	Luisteren, opschrijven wat de leerkracht zegt, opdrachten maken.	Luisteren en opdrachten maken.
7. Op welke dagen ga je naar het Slukat Learning Center? En welke lessen volg je dan?			
<i>Maandag & Woensdag (17:00-18:30):</i> Engelse les <i>Zaterdag (16:00-18:00):</i> Keuzeklas <i>Zondag (15:00-16:30):</i> Karaktervorming	<i>Maandag & Woensdag (17:00-18:30):</i> Engelse les <i>Zaterdag (16:00-18:00):</i> Keuzeklas <i>Zondag (15:00-16:30):</i> Karaktervorming	<i>Maandag & Woensdag (17:00-18:30):</i> Engelse les <i>Zaterdag (16:00-18:00):</i> Keuzeklas <i>Zondag (15:00-16:30):</i> Karaktervorming	<i>Maandag & Woensdag (17:00-18:30):</i> Engelse les <i>Zaterdag (16:00-18:00):</i> Keuzeklas <i>Zondag (15:00-16:30):</i> Karaktervorming (yoga)

(yoga & traditionele dans)	(yoga & traditionele dans)	(yoga & traditionele dans)	& traditionele dans)
8. Hoe ziet je dag eruit? Van 's ochtends tot 's avonds.			
Opstaan (05:00 uur), douchen, klaarmaken voor school, ontbijt, bidden in de tempel thuis, naar school, de klas schoonmaken, bidden in de tuin van school, lessen, omkleden, lunch, huiswerk maken, douchen, naar Slukat, diner, huiswerk maken, tv kijken, slapen.	Opstaan (05:00 uur), slaapkamer schoonmaken, douchen, klaarmaken voor school, ontbijt, naar school, de klas schoonmaken, bidden in de tuin van school, lessen, slapen, douchen, huiswerk, tv kijken, slapen (23:30 uur).	Opstaan (05:00 uur), douchen, klaarmaken voor school, ontbijt, naar school, omkleden, tv kijken, spelletjes spelen, douchen, bidden in de tempel thuis, huiswerk maken, slapen. (zaterdag)	Opstaan, douchen, klaarmaken voor school, ontbijt, naar school, lunch, slapen, tv kijken, douchen, diner, gedicht schrijven, slapen.
9. Wat doe je graag in je vrije tijd?			
Tv kijken, een boek lezen, spelletjes spelen op mijn laptop.	Spelletjes spelen, afspreken met vrienden.	Tv kijken.	Gedichten maken, een boek schrijven, tv kijken.

Tabel 4 Klas: Sahadewa – Intermediate 2	
<i>Leerling 9</i> <i>Jongen, 14 jaar</i>	<i>Leerling 10</i> <i>Jongen, 13 jaar</i>
1. Hoelang volg je al lessen op het Slukat Learning Center?	
1 jaar	1 jaar
2. Naar welke school ga je?	
SMP N2 Blahbatuh (Klas 9I)	SMP N2 Blahbatuh (Klas 9I)
3. Op welke dagen en tijden ga je naar school?	
Maandag – Zaterdag 07:00 – 12:30 Pauzes: 09:30 – 09:45 11:00 – 11:15	Maandag – Zaterdag 07:00 – 12:30 Pauzes: 09:30 – 09:45 11:00 – 11:15
4. Welke vakken heb je op school?	
Wiskunde Balinese taal Indonesische taal Engels Scheikunde Wereldoriëntatie Hindoeïsme Kunstvakken Maatschappijleer Computerklas Economie Sport Sociologie	Wiskunde Balinese taal Indonesische taal Engels Scheikunde Wereldoriëntatie Hindoeïsme Kunstvakken Maatschappijleer Computerklas Economie Sport Sociologie
5. Welke vakken vind je het leukst?	
Scheikunde, sport.	Sport.
6. Hoe zien de lessen eruit? (Het gedrag van de leerkracht)	
Luisteren, opschrijven wat de leerkracht zegt.	Praten over onderwerpen, opschrijven wat de leerkracht zegt.
7. Op welke dagen ga je naar het Slukat Learning Center? En welke lessen volg je dan?	
<i>Maandag & Woensdag</i> <i>(17:00-18:30):</i> Engelse les <i>Zaterdag</i> <i>(16:00-18:00):</i> Keuzeklas <i>Zondag (15:00-16:30):</i> Karaktervorming (yoga & traditionele dans)	<i>Maandag & Woensdag</i> <i>(17:00-18:30):</i> Engelse les <i>Zaterdag</i> <i>(16:00-18:00):</i> Keuzeklas <i>Zondag (15:00-16:30):</i> Karaktervorming (yoga & traditionele dans)
8. Hoe ziet je dag eruit? Van 's ochtends tot 's avonds.	
Opstaan, douchen, ontbijt, naar school, lunch, tv kijken, slapen, voetbal op het strand, douchen, bidden, diner, huiswerk maken, slapen.	Opstaan, douchen, ontbijt, naar school, lunch, slapen, voetballen, douchen, bidden, diner, huiswerk maken, slapen.
9. Wat doe je graag in je vrije tijd?	
Voetbal en volleybal.	Voetbal.

Bijlage 4: kijkwijzer pedagogisch-didactisch handelen

KIJKWIJZER PEDAGOGISCH-DIDACTISCH HANDELEN IN DE KLAS

School : Vakgebied :
 Leerkracht : Datum :
 Groep : Observant :

1 De leraar creëert een veilig pedagogisch klimaat (SBL competenties 1 en 2)			
Aandachtspunten	Praktijken		
1.1* is zelf rolmodel van respectvolle omgang met elkaar en de omgeving	heeft contact met lln		
	creëert een prettige sfeer		
	erkent de inbreng van lln		
	laat lln uitspreken		
	schept goed klimaat voor samenwerking met en tussen lln		
	spreekt lln op een positieve manier aan		
		-	+
1.2 vindt een balans tussen sturing geven en het stimuleren van de eigen verantwoordelijkheid van leerlingen	geeft lln ruimte om inbreng te hebben		
	biedt lln ruimte om initiatief te nemen		
	geeft sturing aan de groep		
		-	+
1.3* ondersteunt het zelfvertrouwen van leerlingen	spreekt positieve verwachtingen uit naar de lln		
	maakt duidelijk bijdragen van een lln waardevol te vinden		
	geeft lln ruimte om fouten te maken		
		-	+
WAARDERING INDICATOR 1 (* = norm)			
In welke mate creëert de leraar een veilig pedagogisch klimaat waarin tegemoet gekomen wordt aan de basisbehoeften van leerlingen?		1	2
		3	4
Opmerkingen:			
(1 = onvoldoende; 2 = matig; 3 = voldoende; 4 = goed)			

2 De leraar heeft een <u>goed klassenmanagement</u> (SBL competentie 4)			
Aandachtspunten	Praktijken		
2.1* zorgt voor een ordelijk verloop van de les	heeft overzicht over de groep (is alert)		
	heeft overzicht op de groep		
	vertoont zelf voorspelbaar gedrag		
	reageert onmiddellijk en beslist op storend gedrag		
		-	+
2.2 kiest voor een organisatie die het bereiken van het lesdoel ondersteunt	zet de ondersteunende materialen op functionele wijze in		
	OB: benut de reken-, taal- en thematische hoek(en)		
	de gekozen (leer)activiteiten dragen bij aan het bereiken van het lesdoel		
	voert hulprondes/servicerondes uit		
		-	+
2.3 maakt duidelijk welk gedrag hij/zij van leerlingen verwacht tijdens zelfstandig (ver)werken	zeft of lln een beroep op de leraar mogen doen		
	zeft of lln met andere lln mogen overleggen		
	zeft hoeveel tijd lln hebben voor taken		
	maakt gebruik van middelen die lln helpen de aandacht uit te stellen (stoplicht, kleurenklok, time-timer etc.)		
		-	+

WAARDERING INDICATOR 2 (* = norm)				
In welke mate realiseert de leraar een goed klassenmanagement?	1	2	3	4
Opmerkingen:				

3 De leraar benut de <u>onderwijstijd</u> (SBL competenties1 en 2)						
Aandachtspunten		Praktijken				
3.1* besteedt de tijd aan het bereiken van het lesdoel		de gebruikte tijd is passend om het lesdoel te bereiken				
		voorkomt irrelevante uitweidingen				
		zorgt voor voldoende vaart in de les				
			-	+		
3.2* zorgt voor evenwicht tussen instructie en verwerking		zorgt voor evenwichtige tijdsverdeling tussen instructie, (begeleide) inoefening en zelfstandige verwerking				
		zorgt in combinatiegroepen ervoor dat de instructie evenwichtig is verdeeld over beide groepen				
			-	+		
WAARDERING INDICATOR 3 (* = norm)						
In welke mate benut de leraar de onderwijstijd?			1	2	3	4
Opmerkingen:						

4 De leraar geeft activerende directe instructie (SBL competentie 3)			
Aandachtspunten	Praktijken		
4.1 activeert voorkennis	haalt (met lln) relevante voorkennis op en vat deze samen		
	schrijft voorkennis op het bord		
	onderwijst de voorkennis indien deze ontbreekt		
		-	+
4.2* benoemt de lesdoelen <u>bij aanvang</u> van de les	vertelt lln wat de lesdoelen zijn		
	schrijft de lesdoelen op het bord		
	legt uit wat de lln in de les gaan leren		
		-	+
4.3* geeft duidelijke uitleg van de leerstof	beheerst de vakinhoud		
	legt uit in opeenvolgende stappen		
	stelt vragen die lln begrijpen		
	vat van tijd tot tijd samen		
		-	+
4.4 sluit aan bij de belevingswereld van leerlingen	geeft voorbeelden uit de dagelijkse leefwereld van lln		
	maakt de relevantie van lesonderdelen duidelijk		
	sluit aan bij de actualiteit		
	steekt in op ideeën van lln		
	sluit aan bij kennis en vaardigheden die lln buitenschools hebben opgedaan		
		-	+

4.5* versterkt de betrokkenheid van de leerlingen	wacht na het stellen van een vraag om Iln te laten nadenken		
	geeft verschillende Iln een beurt (ook Iln die niet hun hand opsteken)		
	brenkt de leerstof enthousiast over		
		-	+
4.6 hanteert activerende werkvormen	laat Iln met elkaar overleggen		
	laat Iln op elkaar reageren		
	stimuleert dat Iln elkaar helpen		
	hanteert coöperatieve werkvormen		
		-	+
4.7* oefent samen met de groep de aangeboden leerstof	oefent tot de meeste leerlingen de leerstof kunnen toe- passen		
	controleert of leerlingen de uitleg hebben begrepen		
	zorgt dat de oefenopdrachten aansluiten aan bij de inhoud van de instructie		
		-	+
4.8* geeft adequate (tussentijdse) terug- koppeling (feedback) aan leerlingen	refereert bij de terugkoppeling aan het doel van de les		
	gaat na of Iln de leerstof beheersen		
	geeft feedback op het proces (hoe Iln tot het antwoord zijn gekomen)		
		-	+
4.9 gaat na of de lesdoelen bereikt zijn	evalueert met Iln in welke mate de lesdoelen bereikt zijn		
	vat samen wat Iln hebben geleerd (refereert aan de ge- stelde doelen)		
	bespreekt met Iln wat goed ging, wat nog niet goed ging en wat een volgende keer aandacht behoeft		
		-	+

WAARDERING INDICATOR 4 (* = norm)				
In welke mate verzorgt de leraar activerende directe instructie?		1	2	3 4
Opmerkingen:				

5 De leraar besteedt aandacht aan <u>strategieën</u>							
Aandachtspunten	Praktijken						
5.1 fungeert als model voor leerlingen (modelleert)	modelleert de denkstappen die hij/zij neemt bij het aanpakken van een probleem						
	toont hardop denkend een probleemoplossingsstrategie						
		-	+				
5.2 stimuleert leerlingen hun denkstap-pen/aanpak te verwoorden	geeft lln de gelegenheid hardop hun aanpakgedrag te verwoorden						
	vraagt lln de gekozen aanpak te verantwoor-den/onderbouwen						
		-	+				
5.3* onderwijst expliciet strategieën voor denken en leren	maakt duidelijk wat het nut van de strategie(ën) is (betekenis nu en later, andere toepassingen)						
	leert lln strategieën/oplossingswijzen aan						
	vergelijkt en/of structureert strategieën/oplossingswijzen						
	leert lln hoe en wanneer de strategie(ën) te gebruiken						
		-	+				
5.4 realiseert interactie <u>tussen leerlingen</u> die <u>bijdraagt aan reflectie</u>	laat lln op elkaars aanpakgedrag reageren						
	laat lln (in groepen) uitwisselen over elkaars aanpak						
		-	+				
5.5* leert leerlingen te reflecteren op (verschillende) oplossingsstrategieën	laat lln de eigen oplossingswijze controleren						
	laat lln reflecteren op het eigen aanpakgedrag						
	laat lln verschillende oplossingsstrategieën met elkaar vergelijken						
	laat lln de handigste oplossingsstrategie bepalen						
		-	+				
5.6 laat leerlingen de strategie(ën) zelf-standig toepassen	vraagt leerlingen om de strategie(ën) toe te passen						
	informeert tijdens zelfstandig (ver)werken naar toegepaste strategie						
		-	+				
WAARDERING INDICATOR 5 (* = norm) In welke mate besteedt de leraar aandacht aan strategieën? <table border="1" style="float: right;"> <tr> <td>1</td> <td>2</td> <td>3</td> <td>4</td> </tr> </table>				1	2	3	4
1	2	3	4				
Opmerkingen:							

6 De leraar analyseert de vorderingen van leerlingen			
Aandachtspunten	Praktijken		
<i>Analyse van leerlinggegevens (begrijpen)</i>			
6.1* analyseert gegevens over de vorderingen van leerlingen	maakt foutenanalyses van vorderingentoetsen en diagnostische toetsen bij de methodes		
	analyseert schriftelijk werk van lln		
	interpreteert de toetsresultaten		
	legt relatie tussen resultaten lln en eigen handelen		
	heeft vorige groepsplannen geëvalueerd in relatie tot gestelde doelen		
		-	+
<i>Herontwerpen van het aanbod (plannen)</i>			
6.2 past de (pedagogisch) didactische aanpak op papier aan <i>na analyse</i> van de beschikbare gegevens van leerlingen	heeft de onderwijsbehoeften van lln vastgesteld (groeps-overzicht)		
	heeft lln met vergelijkbare behoeften geclusterd		
	heeft een groepsplan uitgewerkt		
		-	+
6.3 voert een inzichtelijke en overdraagbare groepsadministratie (planning en realisatie, bijhouden vorderingen)	de GA bevat een jaarplanning van de leerstof voor de kernvakken, en maakt zichtbaar wat daarvan is gerealiseerd		
	de GA bevat een afgeleide dag- en weekplanning		
	de GA is ordelijk en overdraagbaar naar een andere leerkracht		
	vorderingen: beschikt over groepsoverzichten (LVS)		
	vorderingen: beschikt over leerlingprofielen (LVS)		
		-	+

WAARDERING INDICATOR 6 (* = norm)				
In welke mate volgt en analyseert de leraar de vorderingen?		1	2	3 4
Opmerkingen:				

7 De leraar kan omgaan met verschillen tussen leerlingen (SBL competentie 3)			
Aandachtspunten	Praktijken		
7.1 hanteert in de les een gelaagd <u>instructiemodel</u>	geeft bondige instructie aan de gehele groep		
	zet lln die minder instructie nodig hebben aan het werk		
	geeft extra (verlengde) instructie aan specifieke (groep) lln		
		-	+
7.2* laat de instructie aantoonbaar aansluiten bij de onderwijsbehoeften van de leerlingen	handelt op basis van gegevens over lln		
	bij GP: voert het GP uit zoals bedoeld		
	legt een relatie tussen de groepsplannen en de dag- en weekplanning		
		-	+
7.3* biedt zwakke leerlingen een verlengde instructie op maat	sluit aan bij de voorkennis van de lln		
	zet ondersteunende/aanschouwelijke materialen in		
	gebruikt andere woorden/herformuleringen/voorbeelden		
	geeft directe en specifieke feedback		
	gaat na of lln de instructie begrijpen		
	oefent samen met de lln		
		-	+
7.4 biedt sterke leerlingen extra uitdaging/verdieping/verrijking	laat sterke lln werken via compacten/verrijken		
	benut de verdiepings-/verrijkingsstof die de methode biedt		
	zet aanvullend uitdagend lesmateriaal in		
		-	+

WAARDERING INDICATOR 7 (* = norm)				
In welke mate kan de leraar omgaan met verschillen tussen leerlingen?	1	2	3	4
Opmerkingen:				

Samenvatting van waarderingen

(t.b.v. de terugkoppeling)

1	In welke mate creëert de leraar een veilig pedagogisch klimaat waarin tegemoet gekomen wordt aan de basisbehoeften van leerlingen?	1	2	3	4
2	In welke mate realiseert de leraar een goed klassenmanagement?	1	2	3	4
3	In welke mate benut de leraar de onderwijstijd?	1	2	3	4
4	In welke mate verzorgt de leraar activerende directe instructie?	1	2	3	4
5	In welke mate besteedt de leraar aandacht aan strategieën?	1	2	3	4
6	In welke mate analyseert de leraar de vorderingen van leerlingen?	1	2	3	4
7	In welke mate kan de leraar omgaan met verschillen tussen leerlingen?	1	2	3	4

Sterke punten:

Ontwikkelpunten:

Bijlage 5: Leuvense betrokkenheidsschaal

Formulier 1

OBSERVATIE-FORMULIER BETROKKENHEID

INSCHATTING OP LEERLINGNIVEAU

Naam leerling:

Datum:

Observatie...

Tijdsinterval: van

tot

Beschrijving

1 2 3 4 5

toelichting

Observatie...

Tijdsinterval: van

tot

Beschrijving

1 2 3 4 5

toelichting

Observatie...

Tijdsinterval: van

tot

Beschrijving

1 2 3 4 5

toelichting

Observatie...

Tijdsinterval: van

tot

Beschrijving

1 2 3 4 5

toelichting

Observatie...

Tijdsinterval: van

tot

Beschrijving

1 2 3 4 5

toelichting

Formulier 2

OBSERVATIE FORMULIER BETROKKENHEID

GLOBALE ANALYSE VAN EEN ACTIVITEIT

1. Situering

groep:

datum:

uur:

activiteit:

formulier nr.:

2. **Beschrijving van het verloop van een moment uit de activiteiten**

3. **Inschatting van de betrokkenheid**

de betrokkenheid was

1

2

3

4

5

☐☐☐☐☐

voor wie/ voor welk deel v.d. klas

4. **Duiding van de betrokkenheidsbepalende factoren**

5. **Adviezen in het licht van het verhogen van het betrokkenheidsniveau**

LBS – De schaalwaarden

De LBS bestaat uit twee delen. Er is een lijst met signalen van gedrag waarop men zich als beoordelaar kan richten. Daarnaast worden er vijf schaalwaarden onderscheidene of niveaus van betrokkenheid. Bij kleuters bepaald het kind de activiteit waar op de betrokkenheid wordt gescoord. Wanneer een kleuter tijdens het knutselen druk bezig is met een medekleuter dan wordt de betrokkenheid geschat van de hoofdactiviteit, nl: “met een ander kind praten”. Wanneer de betrokkenheid van leerlingen wordt gemeten dan wordt er gekeken naar de activiteit die de leerkracht heeft gekozen.

Schaalwaarde 1: geen activiteit

We raseren deze score voor de momenten waarop kinderen op ‘non-actief’ staan. Op dit moment heeft het kind volledig afgehaakt. Er is geen spoor van enige mentale activiteit met betrekking tot de ‘taak’. De leerling is volledig afwezig, zit te dromen, staart naar buiten.....

Onder schaalwaarde 1 valt ook het schijnbaar actief bezig zijn. Er worden na de opdracht van de leerkracht uitgebreide voorbereidingen getroffen zoals de stoel goed zetten, pennen uitzoeken, schrift klaar leggen etc.

Schaalwaarde 2: vaak onderbroken activiteit

Waar in niveau 1 nagenoeg heel de observatieperiode uit niets doen of uit schijn- activiteit bestaat, kunnen we hier momenten van (taakgerichte) activiteit constateren. Er wordt naar een verhaal geluisterd, aan een werkblad gewerkt, kinderen steken af en toe hun vinger op. Maar dit neemt bij benadering slechts de helft van de tijd in beslag. De talrijke of lange onderbrekingen bestaan uit ongericht wegstaren, dromen, prullen.

Een variant van deze schaalwaarde bestaat uit een vrijwel ononderbroken activiteit die van die aard is dat ze weinig of geen beroep doet op cognitieve vaardigheden. Er is geen progressie. Het zijn vaak geautomatiseerde handelingen zoals het overschrijven van het bord. Het is meer dan het simpelste stereotype handelen, maar net te weinig om echt van een volwaardige “activiteit” te spreken. De lage complexiteit (één van de signalen) maakt dan ook dat het kind de handelingen met een zekere “afwezigheid” kan uitvoeren.

Schaalwaarde 3: min of meer aangehouden activiteit

Kinderen zijn gedurende de observatie nagenoeg aangehouden bezig met een bepaalde activiteit. Kinderen zijn bezig met een taak, luisteren en participeren mee aan de les door een inbreng te doen. Echte betrokkenheidssignalen ontbreken evenwel. Ze lijken veeleer onverschillig bezig, zonder veel inzet van energie. Een zekere nonchalance is bij sommige kinderen merkbaar. Ze vliegen als het ware op ‘automatische piloot’. In tegenstelling met de schijnactiviteiten, zien we wel een zekere voortgang in wat ze doen. Het is dus geen herhalen van uiterst simpele handelingen. De ‘taak’ wordt in grote mate volbracht. Bovendien zijn de kinderen zich bewust van de handelingen die ze doen. Een andere situatie welke onder schaalwaarde 3 plaatsen, is wanneer het lijkt dat iemand er niet helemaal bij is, maar als de leerkracht een vraag stelt, volgt er onmiddellijk een correct antwoord. De leerling heeft het klasgebeuren op een oppervlakkige manier gevolgd zodanig dat hij de meest belangrijke dingen heeft opgenomen. Dit komt vooral wanneer de activiteit onder de mogelijkheden van de leerling ligt. Juist

omdat hij de leerstof vlug doorheeft, is hij in staat de les met minimum aan aandacht te volgen. Hij houdt 'de motor' als het ware draaiend om snel terug aan te sluiten zodra het interessanter wordt.

Schaalwaarde 4: activiteit met intense momenten

De schaalwaarde 4 is er niet alleen sprake van activiteit, bovendien valt nagenoeg voor de helft van de observatietijd uit de signalen betrokkenheid af te leiden. De activiteit krijgt voor het kind écht betekenis. Dit is af te leiden uit een aantal

betrokkenheidssignalen. Belangrijk zijn hier concentratie, niet 'afgedwongen' persistentie, geringe afleidbaarheid en nauwkeurigheid. Interessepunten en exploratiebehoefte zijn de onderliggende drijfveren. Een variant bestaat in een aangehouden en met concentratie gepaard gaande activiteit (niveau 5), waarvan de complexiteit evenwel niet voldoet: de handelingen ontleen hun spankracht aan een gekozen doel (iets maken) maar zijn op zich eerder routinematig (vergen geen grote inzet van mentaal vermogen).

Schaalwaarde 5: volgehouden intense activiteit

Schaalwaarde 5 reserveren we voor activiteiten die met grote betrokkenheid gepaard gaan. De leerling is duidelijk opgeslorpt door zijn/haar bezigheid. De blik is nagenoeg ononderbroken gericht op de handelingen en met materiaal. Bij luistermomenten ziet men echter soms het tegengestelde. Een sterk naar binnen gerichte blik verraadt dan de inwendige mentale activiteit. Omgevingsprikkels bereiken hem/haar niet of nauwelijks. Handelingen volgen elkaar vlot op en vergen een mentale inspanning.

Bijlage 6: leerling vragenlijst

Naam:
Groep:

Geef door middel van een kruisje aan in hoeverre je het met de onderstaande stellingen eens bent.

	Helemaal <i>niet</i> mee eens	Deels <i>niet</i> mee eens	Deels mee eens	Helemaal mee eens
Ik vind het erg leuk om aan Engels te werken.				
Ik werk met plezier aan Engels.				
Ik vind het saai om aan Engels te werken.				
Mijn juf maakt duidelijk wat zij van mij in de klas verwacht.				
Mijn juf laat mij zien hoe ik zelf mijn problemen kan oplossen.				
Mijn juf controleert of ik het begrijp voordat ze verder gaat.				
Mijn juf geeft aan wat zij verwacht van mij op school.				
Engels interesseert mij.				
Als ik er bij een opdracht niet uitkom laat mijn juf zien op welke manier ik het kan aanpakken.				
Ik voel me begrepen door mijn juf.				
Elke keer als ik iets verkeerd doe, reageert mijn juf anders.				
Engels vind ik erg interessant om uit te voeren (luisteren, na- spreken, gesprekjes voeren).				
Mijn juf heeft oog voor mij als ik aan het werk ben.				
Ik mag zelf manieren kiezen hoe ik aan een opdracht werk.				
Ik kan de juf persoonlijke zaken vertellen.				
Mijn juf doet steeds anders tegen mij.				
Ik vind Engels best leuk.				
Ik voel dat mijn juf mij accepteert zoals ik ben.				
Ik voel dat mijn juf mij vertrouwt.				
Ik denk dat ik goed ben in het werken aan Engels.				
Mijn juf luistert naar mijn ideeën.				

Ik ben niet zo goed in het werken aan Engels.				
Mijn juf luistert niet naar mijn mening.				
Ik kan met mijn juf praten over hoe ik me voel.				
Ik denk dat ik beter ben in het werken aan Engels dan andere leerlingen in mijn klas.				
Toen ik met Engels aan het werk was, moest ik denken aan hoe leuk ik het vond.				
Het lijkt alsof mijn juf mij altijd vertelt wat ik moet doen.				
Mijn juf geeft om mij als persoon.				
Mijn juf vertelt hoe we de dingen die we op school leren, kunnen gebruiken.				
Mijn juf legt niet uit waarom, wat ik op school doe, belangrijk is voor mij.				
Ik kan mezelf zijn bij de juf.				

Resultaten van de leerling vragenlijst.

De cijfers in de tabel geven aan hoe vaak deze antwoorden door de kinderen gegeven zijn.

	Helemaal <i>niet</i> mee eens	Deels <i>niet</i> mee eens	Deels mee eens	Helemaal mee eens
Ik vind het erg leuk om aan Engels te werken.	4	0	16	4
Ik werk met plezier aan Engels.	1	3	15	5
Ik vind het saai om aan Engels te werken.	20	0	2	2
Mijn juf maakt duidelijk wat zij van mij in de klas verwacht.	4	4	0	16
Mijn juf laat mij zien hoe ik zelf mijn problemen kan oplossen.	0	1	22	1
Mijn juf controleert of ik het begrijp voordat ze verder gaat.	0	1	4	19
Mijn juf geeft aan wat zij verwacht van mij op school.	0	0	17	7
Engels interesseert mij.	3	1	15	5
Als ik er bij een opdracht niet uitkom laat mijn juf zien op welke manier ik het kan aanpakken.		4	9	11
Ik voel me begrepen door mijn juf.	1	2	18	3
Elke keer als ik iets verkeerd doe, reageert mijn juf anders.	11	7	4	2
Engels vind ik erg interessant om uit te voeren (luisteren, na- spreken, gesprekjes voeren).	1	4	16	3
Mijn juf heeft oog voor mij als ik aan het werk ben.	2	3	17	2
Ik mag zelf manieren kiezen hoe ik aan een opdracht werk.	2	1	14	7
Ik kan de juf persoonlijke zaken vertellen.	1	2	12	9
Mijn juf doet steeds anders tegen mij.	7	17	0	0
Ik vind Engels best leuk.	2	2	17	3
Ik voel dat mijn juf mij accepteert zoals ik ben.	0	0	10	14
Ik voel dat mijn juf mij vertrouwt.	0	0	11	13
Ik denk dat ik goed ben in het werken aan Engels.	2	11	7	4
Mijn juf luistert naar mijn ideeën.	1	0	22	1
Ik ben niet zo goed in het werken aan Engels.	3	8	10	4
Mijn juf luistert niet naar mijn mening.	6	13	3	0
Ik kan met mijn juf praten over hoe ik me voel.	0	3	13	8

Ik denk dat ik beter ben in het werken aan Engels dan andere leerlingen in mijn klas.	18	3	2	1
Toen ik met Engels aan het werk was, moest ik denken aan hoe leuk ik het vond.	3	6	13	2
Het lijkt alsof mijn juf mij altijd vertelt wat ik moet doen.	4	16	4	0
Mijn juf geeft om mij als persoon.	0	0	4	21
Mijn juf vertelt hoe we de dingen die we op school leren, kunnen gebruiken.	0	7	15	2
Mijn juf legt niet uit waarom, wat ik op school doe, belangrijk is voor mij.	7	9	8	0
Ik kan mezelf zijn bij de juf.	0	0	5	19

Bijlage 7: ouder vragenlijst

Geachte ouders/ verzorgers,

Ik doe een klein onderzoek naar de schoolmotivatie van uw kind en het vak 'Engels' dat ze vanaf groep 7 aangeboden krijgen bij ons op school. Onderstaand vindt u een lijst van stellingen, die van toepassing kunnen zijn voor uw kind. Zou u willen aangeven in hoeverre dit op uw kind van toepassing is? Wilt u de ingevulde vragenlijst uiterlijk maandag 18 mei aan uw kind meegeven naar school?

Hartelijk dank voor het invullen van de vragenlijst.

Met vriendelijke groet,

Maileen Schenkel, groep 7/8.

JA! = dit geldt **helemaal** voor mijn kind.

ja = dit geldt **een beetje** voor mijn kind.

nee = dit geldt **niet** voor mijn kind.

NEE! = dit geldt **helemaal niet** voor mijn kind.

A. Gesloten vragen.

	JA!	ja	nee	NEE!
1. Mijn kind vertelt thuis over school.				
2. Mijn kind gaat met plezier naar school.				
3. Mijn kind weet wat hij/zij moet doen op school.				
4. Mijn kind heeft zijn/haar werk af aan het einde van de les.				
5. Ik ben tevreden over de schoolresultaten van mijn kind.				
6. Mijn kind heeft vertrouwen in de juf.				
7. De juf begeleidt mijn kind goed bij het leren.				
8. Mijn kind krijgt complimenten van de juf.				
9. Mijn kind ervaart voldoende afwisseling tijdens de lessen.				
10. Ik vind het belangrijk dat mijn kind Engels leert op school.				
11. Ik oefen woorden/zinnen in het Engels met mijn kind.				
12. Mijn kind kijkt geregeld naar Engelse programma's op tv.				
13. Mijn kind speelt spellen in het Engels.				
14. Mijn kind vindt het leuk om Engels te leren.				

B. Open vragen: (graag zo uitgebreid mogelijk beantwoorden).

1. Hoe helpt u uw kind als het niet gemotiveerd is voor het schoolwerk?

2. Soms lukt het niet om voor een toets te leren. Wat is/zijn daar volgens u de reden(en) van?

3. Wat moet de docent goed kunnen volgens u om goed les te geven?

4. Op welke manier kunnen de leerlingen, volgens u, betrokken worden bij het onderwijs?

5. Heeft u overige opmerkingen over de schoolmotivatie van uw kind?

Resultaten van de ouder vragenlijst

De cijfers in de tabel geven aan hoe vaak deze antwoorden door de ouders gegeven zijn. Er zijn van de 24 ouders, vijf ouders die de vragenlijst ingevuld hebben ingeleverd.

A. Gesloten vragen.

	JA!	ja	nee	NEE!
1. Mijn kind vertelt thuis over school.	4	1		
2. Mijn kind gaat met plezier naar school.	4	1		
3. Mijn kind weet wat hij/zij moet doen op school.	3	2		
4. Mijn kind heeft zijn/haar werk af aan het einde van de les.	4	1		
5. Ik ben tevreden over de schoolresultaten van mijn kind.	3	2		
6. Mijn kind heeft vertrouwen in de juf.	3	2		
7. De juf begeleidt mijn kind goed bij het leren.	2	3		
8. Mijn kind krijgt complimenten van de juf.	2	2	1	
9. Mijn kind ervaart voldoende afwisseling tijdens de lessen.	2	1	2	
10. Ik vind het belangrijk dat mijn kind Engels leert op school.	4	1		
11. Ik oefen woorden/zinnen in het Engels met mijn kind.		2	2	1
12. Mijn kind kijkt geregeld naar Engelse programma's op tv.	3		2	
13. Mijn kind speelt spellen in het Engels.	2		1	2
14. Mijn kind vindt het leuk om Engels te leren.		4	1	

B. Open vragen.

1. Hoe helpt u uw kind als het niet gemotiveerd is voor het schoolwerk?

2 van de 5 ouders geven aan te vertellen dat het belangrijk is voor later.
3 van de 5 ouders geven aan dat het kind altijd gemotiveerd is voor het schoolwerk en dat dit dus niet nodig is.

2. Soms lukt het niet om voor een toets te leren. Wat is/zijn daar volgens u de reden(en) van?

1 van de 5 ouders geeft aan, dat dit alleen voort kan komen door de verhuizing.
1 van de 5 ouders geeft aan, dat het kind andere zaken meer prioriteit geeft of het vergeet.
1 van de 5 ouders geeft aan, dat het kind ziek geweest moet zijn als het niet leert.
2 van de 5 ouders geven aan dat dit niet van toepassing is.

3. Wat moet de docent goed kunnen volgens u om goed les te geven?

1 van de 5 ouders geeft aan, dat de leerkracht gemotiveerd en duidelijk uitleg moet geven tijdens het lesgeven.
2 van de 5 ouders geven aan, dat de leerkracht naar het kind moet luisteren en rekening moet houden met de verschillen tussen leerlingen.
2 van de 5 ouders geven aan dat de leerkracht over voldoende vakkennis moet beschikken en tegen stress moet kunnen.

4. Op welke manier kunnen de leerlingen, volgens u, betrokken worden bij het onderwijs?

1 van de 5 ouders geeft aan, de vraag niet te begrijpen.

1 van de 5 ouders geeft aan, door de leerlingen te motiveren (inspelen op de interesses van het kind).

1 van de 5 ouders geeft aan, dat de leerkracht de leerlingen verantwoordelijke taken moet geven en moet laten zien dat de mening van het kind er ook toe doet.

2 van de 5 ouders geeft aan, geen antwoord op deze vraag te weten.

5. Heeft u overige opmerkingen over de schoolmotivatie van uw kind?

1 van de 5 ouders geeft aan, dat het eigen kind een andere manier van leren benötigt dan andere kinderen.

4 van de 5 ouders geven aan, dat ze geen overige opmerkingen hebben.

Bijlage 8: procesverslag

Onderstaand is beschreven hoe het proces van dit onderzoek is verlopen.

Voordat dit onderzoek van start is gegaan, heeft er op Stenden Hogeschool Emmen een voorlichting plaatsgevonden voor de vrije minor in Bali. Tijdens deze voorlichting zijn de mogelijkheden voor een stage en onderzoek in Bali besproken en werd de organisatie van Pure! benaderd voor het uitvoeren hiervan. Er zijn diverse gesprekken gevoerd voor het bepalen van een onderwerp voor het eindonderzoek van Pabo 4. Dit heb ik als zeer lastig ervaren, omdat er eigenlijk van alles te onderzoeken is, maar het moet wel aansluiten met de context die in Bali aangetroffen zou kunnen worden en het moest natuurlijk iets voor mijzelf als student opleveren. Ook is er met Pure! overlegd of het onderwerp van dit onderzoek passend kon zijn bij de context in Bali. Hierna is er begonnen met het schrijven van een onderzoeksplan, dat voor vertrek naar Bali, goed gekeurd is door de examencommissie. Het lastige van het schrijven van het onderzoeksplan was dat de context in Bali niet helemaal helder was en dit pas ter plaatse beoordeeld kon worden. De onderzoeksgroep was bijvoorbeeld niet bekend en er was nog veel onduidelijk over de dagindeling als vrijwilliger op het project. Na aankomst in Bali op het Slukat Learning Center, was ik erg onder de indruk van deze nieuwe en voor mij onbekende cultuur. Ik heb me in de eerste paar weken vooral gefocust op de andere manier van lesgeven. Er waren namelijk geen methodes die voorschreven wat er tijdens de lessen geleerd moest worden. Ook was de beginsituatie onbekend en was het erg onduidelijk wat er in de voorgaande lessen behandeld is en of deze stof door de leerlingen opgeslagen is. Dit vroeg om een erg creatieve manier van lesgeven en in eerste instantie het uitproberen van een aantal onderwerpen. Ik heb lesgegeven aan 'basic' en 'intermediate' klassen. De kinderen in de basic groepen, hebben een leeftijd tussen de negen en dertien jaar en de kinderen in de intermediate klassen, hebben een leeftijd van dertien tot achttien jaar. In deze 2 leeftijdsgroepen zitten 3 niveaus, waarbij de kinderen in niveau 1, weinig tot geen Engels spreken. Ik heb het soms als best lastig ervaren om les te geven aan een niveau 1 klas, omdat de kinderen mij niet altijd begrepen en ik hun moedertaal niet spreek. Wel heb ik bij de niveau 1 klassen de grootste ontwikkeling in het spreken en begrijpen van de Engelse taal gezien.

Na een aantal weken ben ik begonnen om me weer op het onderzoek te richten. Dit vond ik erg lastig, omdat het voor mij nog niet helemaal duidelijk was hoe ik het onderwerp het beste aan kon laten sluiten bij de context op het Slukat Learning Center. Om mij een beter inzicht te verschaffen heb ik een aantal gesprekken gevoerd met onder andere, Jasper Kuizinga en mijn medestudenten Lotte Gras en Dorieke Drenth. Na de gesprekken heb ik de vraagstelling van de hoofdvraag en de deelvragen zo geformuleerd dat ze duidelijker waren en beter bij de situatie pasten. Hierna ben ik begonnen met de observaties in de lessen, het voeren van interviews en het verzamelen van andere resultaten tijdens de lessen van mijzelf en van andere vrijwilligers. Ik heb mijn tijdspad een aantal keren aan moeten passen, omdat ik later dan verwacht van start ben gegaan met het verzamelen van de resultaten. Ook was het lastig om literatuuronderzoek te doen op het project, omdat het internet erg traag was of soms niet werkte. Het vervelende was, dat er alleen internetverbinding in de klaslokalen aanwezig was, waar ook andere vrijwilligers of studenten geregeld naar binnen kwamen om een praatje te maken. Dit zorgde voor veel afleiding en tevens een slechte werkplek. Toch heb ik alle gegevens die ik voor mijn onderzoek nodig had, tijdens mijn stageperiode kunnen verzamelen. Het literatuuronderzoek heb ik grotendeels verschoven naar de laatste drie weken van het verblijf op

Bali, die mijn medestudenten en ik doorbrachten op de campus van Stenden Hogeschool Bali. Daar was een erg goede internet verbinding en airconditioning in de werkruimtes.

Na terugkomst in Nederland ben ik begonnen met het verwerken van alle resultaten. Vooral het uitwerken van de interviews en de lesobservaties waren even puzzelen en kostten erg veel tijd. Ook ben ik de eerste tijd na mijn terugkomst bezig geweest met het richten op de eindstage die er in februari aan zat te komen en met de overig opdrachten van dit schooljaar. Hierdoor heb ik veel later als gepland het onderzoek kunnen afronden, zoals het schrijven van de conclusies en de aanbevelingen.

Ik heb ontzettend veel van deze tijd in Bali geleerd en naar mijn mening heb ik tijdens het lesgeven, het wonen in een Aziatisch land en het deelnemen aan deze cultuur aan alle zeven competenties voor de start bekwame leerkracht gewerkt.

Bijlage 9: logboek

Gemaakte uren overzicht onderzoek Bali		
Datum	Tijdsduur	Activiteit
Vrijdag 07-02-2014	1 uur	Informatie minor Bali bijeenkomst
Vrijdag 28-02-2014	5 uur	Invullen gegevens voor PURE! in het Engels CV in het Engels maken Aanmeldingsformulier invullen
Vrijdag 07-03-2014	1,5 uur	College onderzoek
Vrijdag 28-03-2014	3 uur	Minoren markt Assen
Dinsdag 01-04-2014	2 uur	Overleg onderwerp met studenten en een docent
Vrijdag 04-04-2014	1,5 uur	College onderzoek
Woensdag 30-04-2014	1,5 uur	Skype gesprek met Annemarie Spee
	3 uur	Werken aan het onderzoeksplan
Donderdag 01-05-2014	4 uur	Werken aan het onderzoeksplan
Zondag 04-05-2014	3 uur	Werken aan het onderzoeksplan
Woensdag 07-05-2014	2,5 uur	Literatuur opzoeken
	5 uur	Werken aan het onderzoeksplan
Donderdag 08-05-2014	6 uur	Werken aan het onderzoekplan
Vrijdag 09-05-2014	1 uur	Bespreken 1 ^e versie onderzoeksplan met Marcel Haagsma
Maandag 19-05-2014	3 uur	Werken aan het onderzoeksplan (herschrijven onderdelen 1 ^e versie)
Dinsdag 20-05-2014	2 uur	Werken aan het onderzoeksplan (herschrijven onderdelen 1 ^e versie)
Woensdag 21-05-2014	3,5 uur	Werken aan het onderzoeksplan versie 2
Donderdag 22-05-2014	5 uur	Werken aan het onderzoeksplan en opsturen versie 2
Vrijdag 23-05-2014	1,5 uur	College onderzoek
Donderdag 26-06-2014	6 uur	Reizen en meeting met Maureen van der Meché (Stenden Bali / Thailand) in Leeuwarden
Zaterdag 12-07-2014	8,5 uur	Vorbereidingsdag Pure! in Amsterdam
Zondag 31-08-2014	1 uur	Kennismakingscollege studenten en docenten Stenden Bali
Maandag 01-09-2014	6 uur	Introductiedag Stenden Bali
Donderdag 04-09-2014	1 uur	Meeting met 2 ^e onderzoeksbegeleider Jasper Kuizenga
Zaterdag 06-09-2014	1 uur	Rondleiding en uitleg werkwijze

Engelse lessen		
Maandag 08-09-2014	1 uur 1,5 uur 1,5 uur	Les voorbereiden en evalueren Les geven Dansvoorstelling van Slukat Learning Center (leefwereld leerlingen)
Dinsdag 09-09-2014	2 uur 3 uur	Les voorbereiden en evalueren Les geven
Woensdag 10-09-2014	2 uur 3 uur 1,5 uur	Les voorbereiden en evalueren Les geven Indonesische les volgen
Donderdag 11-09-2014	2 uur 3 uur	Les voorbereiden en evalueren Les geven
Zondag 14-09-2014	4 uur	Werken aan het onderzoeksverslag en plannen voor a.s. les week
Maandag 15-09-2014	2 uur 3 uur	Les voorbereiden en evalueren Les geven
Dinsdag 16-09-2014	2 uur 3 uur 2 uur	Les voorbereiden en evalueren Les geven Literatuurstudie onderzoek
Woensdag 17-09-2014	2 uur 3 uur 1,5 uur	Les voorbereiden en evalueren Les geven Indonesische les volgen
Donderdag 18-09-2014	2 uur 3 uur	Les voorbereiden en evalueren Les geven
Vrijdag 19-09-2014	4 uur	Literatuurstudie onderzoek
Maandag 22-09-2014	2 uur 3 uur 1,5 uur	Les voorbereiden en evalueren Les geven Indonesische les volgen
Dinsdag 23-09-2014	2 uur 3 uur	Les voorbereiden en evalueren Les geven
Woensdag 24-09-2014	2 uur 3 uur 1,5 uur	Les voorbereiden en evalueren Les geven Indonesische les volgen
Donderdag 25-09-2014	2 uur 3 uur 2 uur 0,5 uur	Les voorbereiden en evalueren Les geven Theorie bestuderen en interview vorbereiden leerlingen Interview afnemen bij leerlingen
Maandag 29-09-2014	2 uur 3 uur 1,5 uur	Les voorbereiden en evalueren Les geven Indonesische les volgen
Dinsdag 30-09-2014	2 uur 3 uur 2,5 uur	Les voorbereiden en evalueren Les geven Theorie bestuderen en interview uitwerken
Woensdag 01-10-2014	2 uur 3 uur 1,5 uur	Les voorbereiden en evalueren Les geven Indonesische les volgen

Donderdag 02-10-2014	2 uur 3 uur	Les voorbereiden en evalueren Les geven
Maandag 06-10-2014	2 uur 3 uur 1,5 uur 1,5 uur	Les voorbereiden en evalueren Les geven Voorlichting 'small things children can do to help the nature' Indonesische les volgen
Dinsdag 07-10-2014	2 uur 3 uur	Les voorbereiden en evalueren Les geven
Donderdag 09-10-2014	2 uur 3 uur 2,5 uur	Les voorbereiden en evalueren Les geven Literatuurstudie onderzoek
Vrijdag 10-10-2014	4,5 uur	Werken aan het onderzoeksplan, observatie modellen betrokkenheid, literatuur lezen
Maandag 13-10-2014	2 uur 3 uur	Les voorbereiden en evalueren Les geven
Dinsdag 14-10-2014	2 uur 3 uur 1,5 uur	Les voorbereiden en evalueren Les geven Literatuurstudie onderzoek
Woensdag 15-10-2014	2 uur 3 uur	Les voorbereiden en evalueren Les geven
Maandag 20-10-2014	2 uur 3 uur	Observaties voorbereiden en uitwerken Engelse lessen op high school bijwonen/observeren
Dinsdag 21-10-2014	0,5 uur 2 uur 3 uur	Observatie voorbereiden Les voorbereiden en evalueren Les geven, observeren
Woensdag 22-10-2014	0,5 uur 2 uur 3 uur 1,5 uur	Observatie voorbereiden Les voorbereiden en evalueren Les geven, observeren Indonesische les volgen
Donderdag 23-10-2014	0,5 uur 2 uur 3 uur 1,5 uur	Observatie voorbereiden Les voorbereiden en evalueren Les geven, observeren Literatuurstudie onderzoek
Vrijdag 24-10-2014	3,5 uur	Onderzoeksvraag aanpassen, literatuurstudie onderzoek
Zondag 26-10-2014	3,5 uur 2 uur	Onderzoeksvraag 3 ^e keer aanpassen, literatuur lezen Voorbereiden verjaardag Slukat
Maandag 27-10-2014	2 uur 3 uur 1,5 uur	Les voorbereiden en evalueren Les geven Voorbereiden verjaardag Slukat
Dinsdag 28-10-2014	2 uur 3 uur 3 uur	Les voorbereiden en evalueren Les geven Onderzoeksplan doorgelezen, deelvragen aangepast

Woensdag 29-10-2014	2,5 uur	Gedeelte onderzoeksplan aangepast
	2 uur	Vorbereiden verjaardag Slukat
Donderdag 30-10-2014	3,5 uur	Gedeelte onderzoeksplan aangepast en literatuurstudie onderzoek
	1 uur	Vorbereiden verjaardag Slukat
Vrijdag 31-10-2014	3,5 uur	Reizen en voortgang onderzoek bespreken met Marcel Haagsma in Bali, Stenden campus
Zaterdag 01-11-2014	1 uur	Vorbereiden verjaardag Slukat
Zondag 02-11-2014	6 uur	Verjaardag Slukat voorbereiden en vieren
Maandag 03-11-2014	0,5 uur	Observatie voorbereiden
	2 uur	Les voorbereiden en evalueren
	3 uur	Les geven, observeren
	2,5 uur	Literatuurstudie onderzoek
Dinsdag 04-11-2014	0,5 uur	Observatie voorbereiden
	2 uur	Les voorbereiden en evalueren
	3 uur	Les geven, observeren
	2 uur	Werken aan het onderzoeksplan
Woensdag 05-11-2014	0,5 uur	Observatie voorbereiden
	2 uur	Les voorbereiden en evalueren
	3 uur	Les geven, observeren
	3,5 uur	Leefwereld leerlingen Bali verkennen (bruiloft/ceremonies)
Donderdag 06-11-2014	0,5 uur	Observatie voorbereiden
	2 uur	Les voorbereiden en evalueren
	3 uur	Les geven, observeren
	3,5 uur	Literatuurstudie onderzoek
Zondag 09-11-2014	6 uur	Literatuurstudie onderzoek
	1,5 uur	Werken aan het onderzoeksverslag
Maandag 10-11-2014	2 uur	Les voorbereiden en evalueren
	3 uur	Les geven
Dinsdag 11-11-2014	2 uur	Les voorbereiden en evalueren
	3 uur	Les geven
	2,5 uur	Werken aan het onderzoeksverslag
Woensdag 12-11-2014	2 uur	Les voorbereiden en evalueren
	3 uur	Les geven
	2 uur	Literatuurstudie onderzoek
Donderdag 13-11-2014	2 uur	Les voorbereiden en evalueren
	3 uur	Les geven
	1,5 uur	Werken aan het onderzoeksverslag
	2,5 uur	Overleg vrijwilligers Slukat voor het afsluiten van de stage.
Vrijdag 14-11-2014	7 uur	Literatuurstudie onderzoek
Dinsdag 18-11-2014	2 uur	Les voorbereiden en evalueren

	3 uur 4,5 uur	Les geven Werken aan het onderzoeksverslag
Woensdag 19-11-2014	2 uur 3 uur 4 uur 1,5 uur	Les voorbereiden en evalueren Les geven Werken aan het onderzoeksverslag Voorbereiden interview leerlingen Slukat Learning Center
Donderdag 20-11-2014	2 uur 3 uur 1 uur	Les voorbereiden en evalueren Les geven Interview afnemen leerlingen Slukat Learning Center
Vrijdag 21-11-2014	2 uur 4 uur	Voorbereidingen afscheidsfeest 27-11-14 voor afsluiting stage Literatuurstudie onderzoek
Maandag 24-11-2014	2 uur 3 uur 4 uur	Les voorbereiden en evalueren Les geven Werken aan het onderzoeksverslag
Dinsdag 25-11-2014	2 uur 3 uur 2 uur	Les voorbereiden en evalueren Les geven Voorbereidingen afscheidsfeest 27-11-14 voor afsluiting stage
Woensdag 26-11-2014	2 uur 3 uur 4,5 uur	Les voorbereiden en evalueren Les geven Werken aan het onderzoeksverslag
Donderdag 27-11-2014	3 uur 4 uur	Laatste voorbereidingen afscheidsfeest Afscheidsfeest voor de leerlingen, afsluiting van de stage
Dinsdag 02-12-2014	4,5 uur	Werken aan het onderzoeksverslag
Woensdag 03-12-2014	5 uur	Werken aan het onderzoeksverslag
Donderdag 04-12-2014	4 uur	Werken aan het onderzoeksverslag
Maandag 08-12-2014	2 uur	Literatuuronderzoek deelvraag 1
Dinsdag 09-12-2014	4 uur	Literatuuronderzoek en uitwerken resultaten deelvraag 1
Woensdag 10-12-2014	2,5 uur	Literatuuronderzoek en uitwerken resultaten deelvraag 1
Donderdag 11-12-2014	4 uur	Literatuuronderzoek en uitwerken deelvraag 2
Vrijdag 19-12-2014	4 uur	Literatuuronderzoek en uitwerken deelvraag 2 en 5
Dinsdag 27-01-2015	6 uur	Literatuuronderzoek, uitwerken deelvraag 2, uitwerken observaties

Woensdag 28-01-2015	6,5 uur	Uitwerken interviews en deelvraag 3
Dinsdag 03-03-2015	1 uur	Voortgang onderzoeksverslag bespreken met Marcel Haagsma
Zondag 06-03-2015	3 uur	Aanpassen en herschrijven resultaten deelvraag 5
Vrijdag 17-04-2015	2 uur	Uitwerken deelvraag 4
Maandag 04-05-2015	4,5 uur	Uitwerken conclusies + schrijven aanbeveling
Woensdag 06-05-2015	4 uur	Herschrijven + aanvullen van aantal delen onderzoeksverslag
Woensdag 13-05-2015	1 uur	Voortgang onderzoeksverslag bespreken met Marcel Haagsma
Donderdag 21-05-2015	4 uur	Herschrijven theoretisch kader en een aantal delen onderzoeksverslag
Vrijdag 22-05-2015	1 uur	Herlezen en herschrijven een aantal delen onderzoeksverslag
Zondag 24-05-2015	6,5 uur	Uitwerken koppeling eindstage + herschrijven aantal delen onderzoeksverslag
Dinsdag 26-05-2015	6 uur	Uitwerken discussie en samenvatting, procesverslag + afronding onderzoek

Bijlage 10: Engelse lessen

Planning lesdagen minor Bali

Week 1 8 t/m 11 september

Engelse lessen

<u>Maandag 8 september 2014</u> <i>15.30 uur – 17.00 uur</i> Dewi Sri - Basic 2 Aantal leerlingen: 15 Leerkracht: Maileen
<u>Beginsituatie:</u> Nog niet aanwezig
<u>Doel:</u> Kennismaken, voorkennis activeren, vertellen over familie
<u>Lesopbouw:</u> • Opening van de les, de leerlingen doen een gebed • Kennismakingsspel: bal overgooien (my name is.. I am Years old. • Naamkaartjes maken • Eigen handmaken met 5 eigenschappen van de leerlingen zelf, dit vertellen ze in het Engels • Stamboom maken: eerst samen op het bord over mijn eigen familie, dan doen de leerlingen dit zelfstandig en vervolgens bespreken. • Hangman spelen. • Afsluiting van de les, de leerlingen doen een gebed. • Spel spelen buiten.
<u>Benodigdheden:</u> • Bal • Papier • Potloden • Stift voor op het bord

<u>Dinsdag 9 september 2014</u> <i>15.30 uur – 17.00 uur</i> Hanoman - Basic 1 Aantal leerlingen: 13 Leerkracht: Maileen en Lotte
<u>Beginsituatie:</u> Nog niet aanwezig
<u>Doel:</u> Kennismaken, voorkennis activeren, vrijetijdsbesteding van de leerlingen achterhalen
<u>Lesopbouw:</u> • Opening van de les, de leerlingen doen een gebed • Kennismakingsspel: bal overgooien (my name is.. I am Years old. • De present continuous behandelen (what am I doing now?, I am walking) (what do you like to do? I like playing soccer)

- De leerlingen maken een tekening van zichzelf en schrijven daarbij wat ze leuk vinden om te doen.
- Het Willie Wortel spel spelen.
- Afsluiting van de les, de leerlingen doen een gebed.
- Spel spelen buiten.

Benodigdheden:

- Bal
- Papier
- Potloden
- Stift voor op het bord

Dinsdag 9 september 2014

17.00 uur – 18.30 uur

Bima – Intermediate 3

Aantal leerlingen: 12

Leerkracht: Maileen en Dorieke

Beginsituatie:

Nog niet aanwezig

Doel:

Kennismaken, voorkennis activeren, behandelen van present continuus en past continuus

Lesopbouw:

- Opening van de les, de leerlingen doen een gebed
- Kennismakingsgesprek. De leerlingen vertellen ieder een kort verhaal over wie ze zijn.
- De present continuus behandelen (what am I doing now?, I am walking) (Yesterday, I was walking) door voorbeelden en leerlingen zelf voorbeelden laten bedenken.
- Het fruit spel spelen. Hiervoor eerst de fruitnamen nog eens benoemen.
- Afsluiting van de les, de leerlingen doen een gebed.

Benodigdheden:

- Stift voor op het bord
- Leerlingen: een schriftje en een pen

Woensdag 10 september 2014

15.30 uur – 17.00 uur

Dewi Sri - Basic 2

Aantal leerlingen: 15

Leerkracht: Maileen

Beginsituatie:

Leerlingen spreken erg slecht Engels en kunnen zichzelf alleen voorstellen door hun naam te zeggen. Niet alle leerlingen kennen de benamingen voor vader, moeder etc.

Doel:

Am/is/are aanleren in positive vorm en question vorm. Leerlingen kunnen zichzelf voorstellen.

Lesopbouw:

- Opening van de les, de leerlingen doen een gebed
- Terugkoppeling eerste les. Stamboom herhalen.
- Hierna behandelen hoe je jezelf kunt voorstellen. I am Maileen, I am 21 years old. I am tall. I live in Holland. I like to dance. De leerlingen stellen proberen zich daarna ook voor te stellen.
- Daarna de am/is/are behandelen is de positieve vorm. Vervolgens am/is/are in de question vorm behandelen.
- De leerlingen benoemen de eigenschappen van zichzelf nog eens. I am tall. I have a black shirt. I am younger than my sister. Boy/girl. Hair colour.
- De leerlingen moeten goed luisteren naar de opdrachten die de leerkracht geeft en deze uitvoeren. Zoals: all the girls stand up please.
- Het liedje 'head, shoulders, knee and toes' wordt gedaan.
- Simon says spelen.
- Afsluiting van de les, de leerlingen doen een gebed.
- Spel spelen buiten.

Benodigdheden:

- Leerlingen: schriftje
- Stift voor op het bord

Woensdag 10 september 2014

17.00 uur – 18.30 uur

Sahadewa – Intermediate 2

Aantal leerlingen: 13

Leerkracht: Maileen en Dorieke

Beginsituatie:

Nog niet aanwezig

Doel:

Kennismaken, voorkennis activeren, behandelen van present continuous en past continuous

Lesopbouw:

- Opening van de les, de leerlingen doen een gebed
- Kennismakingsgesprek. De leerlingen vertellen ieder een kort verhaal over wie ze zijn.
- De present continuous behandelen (what am I doing now?, I am walking) (Yesterday, I was walking) door voorbeelden en leerlingen zelf voorbeelden laten te bedenken.
- Het fruit spel spelen. Hiervoor eerst de fruitnamen nog eens benoemen.
- Simon says spelen.
- Afsluiting van de les, de leerlingen doen een gebed.

Benodigdheden:

- Stift voor op het bord
- Leerlingen: een schriftje en een pen

Donderdag 11 september 2014

15.30 uur – 17.00 uur

Hanoman - Basic 1

Aantal leerlingen: 13 Leerkracht: Maileen en Lotte
<u>Beginsituatie:</u> De leerlingen kunnen in het Engels zeggen hoe ze heten, hoe oud ze zijn en wat hun favoriete kleur en huisdier is. Er zit echter nog wel verschil tussen de leerlingen. Leerling J kan zich moeilijker uitdrukken en de leerkracht moet de zin 'I am nine years old' nog eens voorzeggen.
<u>Doel:</u> Leerlingen leren bezittelijke voornaamwoorden te gebruiken, de leerlingen leren het liedje 'I like the flowers'.
<u>Lesopbouw:</u> • Opening van de les, de leerlingen doen een gebed; • Voorkennis activeren (wat hebben we de vorige les gedaan?) • Tel rij opzeggen van 1 t/m 100 en dit oefenen door middel van een spel • Alfabet bespreken. Automatiseren met hangman. • Bespreken wat de kinderen wel en niet leuk vinden (like, don't like), spel spelen door de leerlingen te laten rennen naar de kant 'like' of 'don't like' met een tikker. • Liedje: I like the flowers aanleren met danspasjes. • Afsluiting van de les, de leerlingen doen een gebed.
<u>Benodigdheden:</u> • Stift voor op het bord • Leerlingen: een schriftje en een pen

<u>Donderdag 11 september 2014</u> 17.00 uur – 18.30 uur Bima – Intermediate 3 Aantal leerlingen: 12 Leerkracht: Maileen en Dorieke
<u>Beginsituatie:</u> Deze leerlingen kunnen zichzelf in het Engels voorstellen.
<u>Doel:</u> Leerlingen leren bezittelijke voornaamwoorden te gebruiken, de leerlingen leren het liedje 'I like the flowers'.
<u>Lesopbouw:</u> • Opening van de les, de leerlingen doen een gebed; • Voorkennis activeren (wat hebben we de vorige les gedaan?) • Uitleg subject pronouns, possessive adjectives, possessive pronouns; • Verwerkingsopdrachten; • Bespreken wat de kinderen wel en niet leuk vinden (like, dislike); • Liedje: I like the flowers aanleren met dans passen; • Fruit game; • Afsluiting van de les, de leerlingen doen een gebed.
<u>Benodigdheden:</u> • Stift voor op het bord • Leerlingen: een schriftje en een pen

Maandag 15 september 2014*15.30 uur – 17.00 uur*

Dewi Sri - Basic 2

Aantal leerlingen: 15

Leerkracht: Maileen en Geoff

Beginsituatie:

De kinderen kunnen zeggen hoe oud ze zijn, waar ze wonen en hoe ze heten. Ze hebben al geoefend met de vorm: am/is/are

Doel:

De kinderen begrijpen de basic woorden als listen to, look at, sit down, stand up en write. De leerlingen oefenen het introduceren van zichzelf. Ze gaan beginnen met het leren van het alfabet.

Lesopbouw:

- Opening van de les, de leerlingen doen een gebed.
- De leerlingen leren de woorden: listen to, look at, read, sit down, stand up, write.
- Herhaling van het introduceren van jezelf > terugkoppeling vorige les.
- Alfabet bespreken en hoe je de letters moet uitspreken. Daarna schrijven de leerlingen hun naam op het bord en spellen deze.
- Am/is/are nog eens behandelen. In de positieve en de negatieve vorm.
- De nummers nog eens oefenen van 1 t/m 10 en het leren schrijven ervan.
- Simon says spelen.
- Afsluiting van de les, de leerlingen doen een gebed.

Benodigdheden:

- Leerlingen: schriftje
- Stift voor op het bord

Maandag 15 september 2014*17.00 uur – 18.30 uur*

Brahma – Intermediate 1

Aantal leerlingen: 9

Leerkracht: Maileen, Emily, Sophie la Canna

Beginsituatie:

Dit is een nieuwe klas. Het niveau is nog niet bekend.

Doel:

Het niveau van de klas bepalen.

Lesopbouw:

- Opening van de les, de leerlingen doen een gebed.
- Introductie van onszelf.
- We leren de kinderen hoe ze zichzelf kunnen introduceren.
- De getallen aanleren van 1 t/10. Kijken hoever ze hiermee zijn. Anders verder t/m 20.
- Daarna de getallen willekeurig op het bord schrijven om te kijken of ze alleen de tel rij kennen of ook de individuele nummers.
- Het alfabet aanleren. Hierna de kinderen hun naam op het bord laten schrijven en de letter ervan in het Engels laten benoemen.
- Hangman spelen.

• Afsluiting van de les, de leerlingen doen een gebed.
<u>Benodigdheden:</u> • Leerlingen: schriftje • Stift voor op het bord

<u>Dinsdag 16 september 2014</u> 15.30 uur – 17.00 uur Hanoman - Basic 1 Aantal leerlingen: 13 Leerkracht: Maileen, Lotte en Sophie la Canna
<u>Beginsituatie:</u> De leerlingen kunnen in het Engels zeggen hoe ze heten, hoe oud ze zijn en wat hun favoriete kleur en huisdier is. Er zit echter nog wel verschil tussen de leerlingen. Leerling J kan zich moeilijker uitdrukken en de leerkracht moet de zin 'I am nine years old' nog eens voorzeggen. Ze kennen het liedje i like the flowers.
<u>Doel:</u> De kinderen kunnen woorden bedenken bij een gegeven letter. De kinderen oefenen de maanden van het jaar en de dagen van de week te schrijven en te spellen.
<u>Lesopbouw:</u> • Opening van de les, de leerlingen doen een gebed. • Herhalen van het liedje 'i like the flowers'. • Alfabet herhalen, woorden bij de gegeven letter bedenken. • Dagen van de week bespreken • Maanden van het jaar bespreken • Dagelijkse activiteiten bespreken. I am... now. • Afsluiting van de les, de leerlingen doen een gebed.
<u>Benodigdheden:</u> • Leerlingen: schriftje • Stift voor op het bord

<u>Dinsdag 16 september 2014</u> 17.00 uur – 18.30 uur Bima – Intermediate 3 Aantal leerlingen: 12 Leerkracht: Maileen, Dorieke en Sophie la Canna
<u>Beginsituatie:</u> De leerlingen kunnen like en dislike toepassen. Ze hebben de bezittelijke voornaamwoorden vorige week geoefend.
<u>Doel:</u> Ze leren het goed toepassen van for/since/ago. Ze leren het goed toepassen van isn't haven't en don't.
<u>Lesopbouw:</u> • Opening van de les, de leerlingen doen een gebed • Herhalen van vorige week. Een leerling legt nog even uit wat ze geleerd hebben. • Goed toepassen van for / since / ago en verwerkingsopdrachten • Goed toepassen van isn't / haven't / don't (negatives) en verwerkingsopdrachten • Afsluiting van de les, de leerlingen doen een gebed.

Benodigdheden:

- Leerlingen: schriftje
- Stift voor op het bord

Woensdag 17 september 2014

15.30 uur – 17.00 uur

Dewi Sri - Basic 2

Aantal leerlingen: 15

Leerkracht: Maileen en Geoff

Beginsituatie:

De kinderen begrijpen de basic woorden als listen to, look at, sit down, stand up en write. De leerlingen oefenen het introduceren van zichzelf. Ze kennen het alfabet.

Doel:

De kinderen kunnen Engelse woorden bedenken bij een gegeven letter. De leerlingen oefenen de maanden van het jaar en de dagen van de week te schrijven en in de goede volgorde te zeggen.

Lesopbouw:

- Opening van de les, de leerlingen doen een gebed
- Alfabet even herhalen. De leerlingen maken dan zoveel mogelijk woorden met bijvoorbeeld de letter A.
- Het thema sport aan kaarten. De leerlingen zien verschillende soorten sporten en moeten vertellen welke ze op dit moment zien.
- Dan gaan we de dagen van de week oefenen en de maanden van het jaar.
- Afsluiting van de les, de leerlingen doen een gebed.

Benodigdheden:

- Leerlingen: schriftje
- Stift voor op het bord

Woensdag 17 september 2014

17.00 uur – 18.30 uur

Brahma – Intermediate 1

Aantal leerlingen: 10

Leerkracht: Maileen, Emily en Sophie la Canna

Beginsituatie:

Deze leerlingen spreken nog heel weinig Engels en kunnen zeggen hoe oud ze zijn en hoe ze heten.

Doel:

Vaststellen hoe ver de leerlingen zijn met het Engels.

De getallen tot en met 1000 oefenen (uitspraak en het schrijven). Aanleren wanneer je am/is/are gebruikt.

Lesopbouw:

- Opening van de les, de leerlingen doen een gebed
- Herhalen van het introduceren van jezelf.
- Nummers oefenen uitspreken en herkennen. Dit door middel van kaarten en een Bop spel.
- Leren van het gebruik: am/is/are in de positieve vorm en de negatieve vorm.
- Afsluiting van de les, de leerlingen doen een gebed.

Benodigdheden:

- Leerlingen: schriftje
- Stift voor op het bord

Donderdag 18 september 2014

15.30 uur – 17.00 uur

Hanoman - Basic 1

Aantal leerlingen: 13

Leerkracht: Maileen, Lotte en Sophie la Canna

Beginsituatie:

Doel:

Automatiseren van het alfabet. De relaties in een familie duidelijk maken door middel van een stamboom.

Lesopbouw:

- Opening van de les, de leerlingen doen een gebed.
- Herhalen van het alfabet. Daarna hebben de leerlingen 1 minuut de tijd om zoveel mogelijk woorden op te schrijven met de gegeven letter. Dit aan aantal keren herhalen met verschillende letters.
- Foto's van eigen familie laten zien. De leerlingen laten benoemen wie de personen zijn: vader, moeder, zus etc.
- Uitleg van de stamboom.
- Leerlingen maken hun eigen stamboom.
- Afsluiting van de les, de leerlingen doen een gebed.

Benodigdheden:

- Leerlingen: schriftje
- Stift voor op het bord

Donderdag 18 september 2014

17.00 uur – 18.30 uur

Bima – Intermediate 3

Aantal leerlingen: 12

Leerkracht: Maileen, Dorieke en Sophie la Canna

Beginsituatie:

De leerlingen kunnen like en dislike toepassen. Ze hebben de bezittelijke voornaamwoorden geoefend. Ze hebben geoefend met het toepassen van for/since/ago. Ze kunnen zichzelf voorstellen en spreken basis Engels.

Doel:

De leerlingen leren hun zelfbewustzijn te verbeteren.

Lesopbouw:

- Opening van de les, de leerlingen doen een gebed;
- Herhalen van for/since/ago toepassing
- Herhalen van het toepassen in de negatieve vorm
- Leerlingen benoemen zoveel mogelijk emoties
- Hierna spelen ze in de overtreffende trap de emoties voor de klas
- Ter herhaling doen we dit in een grotere groep

- Afsluiting van de les, de leerlingen doen een gebed.

Benodigdheden:

- Leerlingen: schriftje
- Stift voor op het bord

Week 3 22 t/m 25 september

Engelse lessen

Maandag 22 september 2014

15.30 uur – 17.00 uur

Dewi Sri - Basic 2

Aantal leerlingen: 15

Leerkracht: Maileen en Geoff

Beginsituatie:

De kinderen begrijpen de basic woorden als listen to, look at, sit down, stand up en write. De leerlingen oefenen het introduceren van zichzelf. Ze kennen het alfabet.

Doel:

De leerlingen leren woorden over de badkamer en de slaapkamer.

Lesopbouw:

- Opening van de les, de leerlingen doen een gebed
- Slaapkamer en badkamer introduceren. Ik vraag de leerlingen wat er allemaal in een slaapkamer staat en in de badkamer? (voorkennis activeren)
- De leerlingen krijgen kaartjes en moeten ze bij de goede categorie leggen (slaapkamer of badkamer)
- Hierna moeten ze de woorden van de kaartjes benoemen. (towels, shower)
- Present continuous en present simple uitleggen.
- Ik laat plaatjes zien van een aantal dieren en de leerlingen moeten benoemen welke dieren het zijn. Dit schrijven ze op in hun schrift.
- Daarna nemen ze 1 dier naar keuze in hun hoofd en moet de rest van de klas proberen te raden welk dier ze in hun hoofd hebben. Ze mogen alleen maar antwoorden met ja of nee.
- Afsluiting van de les, de leerlingen doen een gebed.

Benodigdheden:

- Leerlingen: schriftje
- Stift voor op het bord

Maandag 22 september 2014

17.00 uur – 18.30 uur

Brahma – Intermediate 1

Aantal leerlingen: 9

Leerkracht: Maileen, Emily

Beginsituatie:

Deze leerlingen spreken nog heel weinig Engels en kunnen zeggen hoe oud ze zijn en hoe ze heten.

Doel:

Vaststellen hoe ver de leerlingen zijn met het Engels. De leerlingen de dagen van de week en de maanden van het jaar aanleren.

Lesopbouw:

- Opening van de les, de leerlingen doen een gebed
- Herhalen van de vorige les. Am/is/are gebruik.
- Dan am/is/are in de vraagzin behandelen.
- Dagen van de week behandelen.
- Maanden van het jaar behandelen. Koppelen aan hun verjaardagen.
- Slaapkamer en badkamer introduceren. Ik vraag de leerlingen wat er allemaal in een slaapkamer staat en in de badkamer? (voorkennis activeren)
- De leerlingen krijgen kaartjes en moeten ze bij de goede categorie leggen (slaapkamer of badkamer)
- Afsluiting van de les, de leerlingen doen een gebed.

Benodigdheden:

- Leerlingen: schriftje
- Stift voor op het bord

Dinsdag 23 september 2014

15.30 uur – 17.00 uur

Hanoman - Basic 1

Aantal leerlingen: 13

Leerkracht: Maileen, Lotte

Beginsituatie:

De leerlingen kunnen in het Engels zeggen hoe ze heten, hoe oud ze zijn en wat hun favoriete kleur en huisdier is. Er zit echter nog wel verschil tussen de leerlingen. Leerling J kan zich moeilijker uitdrukken en de leerkracht moet de zin 'I am nine years old' nog eens voorzeggen. Ze kennen het liedje I like the flowers.

Doel:

Leerlingen gaan aan het werk met action verbs. Zinnen kunnen maken met gegeven woorden. Oefenen met emoties, leerlingen leren om hun zelfbewustzijn te verbeteren.

Lesopbouw:

- Opening van de les, de leerlingen doen een gebed
- Dagen van de week nog eens herhalen
- Maanden van het jaar nog eens herhalen. de eerste maand, de tweede maand, derde, vierde etc. (ordinal numbers)
- Action verbs, bespreken en uitbeelden
- Afsluiting van de les, de leerlingen doen een gebed.

Benodigdheden:

- Leerlingen: schriftje
- Stift voor op het bord

Dinsdag 23 september 2014

17.00 uur – 18.30 uur

Bima – Intermediate 3

Aantal leerlingen: 12

Leerkracht: Maileen, Dorieke

Beginsituatie:

De leerlingen kunnen like en dislike toepassen. Ze hebben de bezittelijke voornaamwoorden geoefend. Ze hebben geoefend met het toepassen van for/since/ago. Ze kunnen zichzelf voorstellen en spreken basis Engels.

Doel:

Emoties leren beschrijven, werken aan het zelfbewustzijn van de leerlingen door het uitbeelden.

Lesopbouw:

- Opening van de les, de leerlingen doen een gebed
- Voorkennis activeren: herhaling vorige les;
- To allow + Have to uitleggen;
- Wat mogen de leerlingen thuis wel en niet?
- Emoties bespreken;
- Emotiebus;
- Uitbeeldopdracht: 2 teams moeten in 1 minuut zoveel mogelijk uitbeelden en raden. Ronde 1: emoties Ronde 2: beroepen Ronde 3: sport.
- Afsluiting van de les, de leerlingen doen een gebed.

Benodigdheden:

- Leerlingen: schriftje
- Stift voor op het bord

Woensdag 24 september 2014

15.30 uur – 17.00 uur

Dewi Sri - Basic 2

Aantal leerlingen: 15

Leerkracht: Maileen, Geoff en Annina

Beginsituatie:

De kinderen begrijpen de basic woorden als listen to, look at, sit down, stand up en write. De leerlingen oefenen het introduceren van zichzelf. Ze kennen het alfabet.

Doel:

De leerlingen leren de present continuous en de present simple. Ze komen in aanraking met emoties.

Lesopbouw:

- Opening van de les, de leerlingen doen een gebed
- Annina introduceert zich zelf en laat een aantal kenmerkende aspecten uit haar land zien
- De leerlingen vertellen ook iets over zichzelf en over Bali
- De dagen van de week en de maanden van het jaar worden nog eens herhaald door middel van een memobord
- Present continuous en present simple uitleggen
- Emoties bespreken
- De leerlingen spelen de emoties in de overtreffende trap voor de klas
- Ter herhaling doen we dit in een grotere groep
- Afsluiting van de les, de leerlingen doen een gebed.

Benodigdheden:

- Leerlingen: schriftje
- Stift voor op het bord

Woensdag 24 september 2014

17.00 uur – 18.30 uur

Brahma – Intermediate 1

Aantal leerlingen: 9

Leerkracht: Maileen, Emily

Beginsituatie:

Deze leerlingen spreken nog heel weinig Engels en kunnen zeggen hoe oud ze zijn en hoe ze heten. De rest van de beginsituatie is nog niet helder. De ene les komen de leerlingen niet en de andere wel. Het aantal verschilt per les.

Doel:

De leerlingen leren hun zelfbewustzijn te verbeteren en automatiseren van de dagen van de week en de maanden van het jaar

Lesopbouw:

- Opening van de les, de leerlingen doen een gebed
- Herhalen van de dagen van de week
- Herhalen van de maanden van het jaar
- Tijd leren: zoals vandaag, morgen, overmorgen en gisteren.
- Klokijken behandelen > heel en half uur.
- Alfabet aanleren
- Hierna schrijven de leerlingen zoveel mogelijk woorden op met de gegeven letter.
- Hangman spelen
- Afsluiting van de les, de leerlingen doen een gebed.

Benodigdheden:

- Leerlingen: schriftje
- Stift voor op het bord

Donderdag 25 september 2014

15.30 uur – 17.00 uur

Hanoman - Basic 1

Aantal leerlingen: 13

Leerkracht: Maileen, Lotte

Beginsituatie:

De leerlingen kunnen in het Engels zeggen hoe ze heten, hoe oud ze zijn en wat hun favoriete kleur en huisdier is. Er zit echter nog wel verschil tussen de leerlingen. Leerling J kan zich moeilijker uitdrukken en de leerkracht moet de zin 'I am nine years old' nog eens voorzeggen. Ze kennen het liedje i like the flowers.

Doel:

De leerlingen oefenen het gebruik van de ordinale nummers en de volgorde van datums en maanden van verjaardagen van de leerlingen in de klas.

Lesopbouw:

- Opening van de les, de leerlingen doen een gebed;
- Herhalen van maanden van het jaar. De leerlingen maken een tekening van zichzelf en schrijven hun geboortedatum erbij. Deze hangen we als een slinger in de klas.
- Herhalen van ordinale nummers. De leerlingen gaan in een rij achter elkaar staan en de achterste begint met het tekenen van een nummer de op de rug van degene die voor hem/haar staat. De voorste schrijft het nummer op het bord + het ordinale nummer ervan.
- Afsluiting van de les, de leerlingen doen een gebed.

<u>Benodigdheden:</u> • Leerlingen: schriftje • Stift voor op het bord
<u>Donderdag 25 september 2014</u> 17.00 uur – 18.30 uur Bima – Intermediate 3 Aantal leerlingen: 12 Leerkracht: Maileen, Dorieke <u>Beginsituatie:</u> Deze leerlingen komen al voor het derde jaar naar slukat en kunnen de basis, zoals kleuren, zichzelf voorstellen, alfabet etc al. Ze begrijpen de Engelse uitleg van de leerkracht vrijwel meteen en ze ze kunnen een verhaal in het Engels vertellen. Ook zijn ze veel bezig met de grammatica. <u>Doel:</u> De leerlingen gebruiken het interview voor het oefenen met het gebruik van de dagelijkse Engelse taal. De leerlingen denken na over een emotie, hoe ze zich daarbij voelen en proberen dit in het Engels te omschrijven > gebruik dagelijkse taal. <u>Lesopbouw:</u> • Opening van de les, de leerlingen doen een gebed; • Herhalen van de regel: gebruik allow en to have. • Kort de emoties herhalen en vandaag schrijven de leerlingen een verhaal over een emotie naar keuze. • Interview afnemen met de leerlingen over hun leefwereld en hun dagelijks leven. • Afsluiting van de les, de leerlingen doen een gebed. <u>Benodigdheden:</u> • Leerlingen: schriftje • Stift voor op het bord

Week 4 29 september t/m 02 oktober

Engelse lessen

<u>Maandag 29 september 2014</u> 15.30 uur – 17.00 uur Dewi Sri - Basic 2 Aantal leerlingen: 15 Leerkracht: Maileen en Annina <u>Beginsituatie:</u> De kinderen begrijpen de basic woorden als listen to, look at, sit down, stand up en write. De leerlingen oefenen het introduceren van zichzelf. Ze kennen het alfabet. <u>Doel:</u> De leerlingen leren de regel van used to gebruiken. Ze leren hoe ze kunnen zeggen dat ze iets moeten en iets mogen. De leerlingen oefenen met dierenamen in verschillende contexten. <u>Lesopbouw:</u> • Opening van de les, de leerlingen doen een gebed • Regel used to uitleggen
--

- Familie regels bespreken > let allow en to have to
- Rollenspel met familie regels spelen
- Afsluiting van de les, de leerlingen doen een gebed.

Benodigdheden:

- Leerlingen: schriftje
- Stift voor op het bord

Maandag 29 september 2014

17.00 uur – 18.30 uur

Brahma – Intermediate 1

Aantal leerlingen: 9

Leerkracht: Maileen, Emily

Beginsituatie:

Deze leerlingen spreken nog heel weinig Engels en je moet veel met gebaren taal duidelijk maken of toch een aantal woorden in het Indonesisch vertalen. Ze kunnen zeggen hoe oud ze zijn en hoe ze heten. Het is erg lastig om de grammatica uit te leggen, omdat ze heel slecht Engels spreken en veel basis woorden nog niet kennen. Het leerlingen aantal verschilt per les doordat de leerlingen 50% aanwezigheidsplicht hebben.

Doel:

De leerlingen oefenen met het klokkijken en kunnen zeggen hoe laat het is. De leerlingen leren de benamingen van gevoelens en ze leren hierbij hun zelfvertrouwen te verbeteren door deze voor de klas uit te voeren.

Lesopbouw:

- Opening van de les, de leerlingen doen een gebed
- Herhalen van het klokkijken (heel en half uur)
- Verder gaan met het klokkijken > kwartier, 10 minuten etc.
- Praten over gevoelens, emoties zoals: boos, blij, verbaasd, het koud hebben, ziek zijn
- De leerlingen krijgen hierna plaatjes te zien van gevoelens en moeten benoemen welke ze zien. Vervolgens worden de woorden: i am happy, i am worried etc op het bord geschreven en nogmaals besproken. Daarna het opnieuw laten zien van de plaatjes om de woorden erbij te onthouden.
- Hierna spelen ze in de overtreffende trap de emoties /gevoelens voor de klas
- Ter herhaling doen we dit in een grotere groep
- Hierna kiezen ze 1 emotie/gevoel uit en schrijven er een kort verhaaltje over. Deze later bespreken.
- De klok tijden nog eens herhalen d.m.v. een soort testje
- Spellen spelen
- Afsluiting van de les, de leerlingen doen een gebed.

Benodigdheden:

- Leerlingen: schriftje
- Stift voor op het bord

Dinsdag 30 september 2014

15.30 uur – 17.00 uur

Hanoman - Basic 1

Aantal leerlingen: 13 Leerkracht: Maileen, Lotte
<u>Beginsituatie:</u> De leerlingen kunnen in het Engels zeggen hoe ze heten, hoe oud ze zijn en wat hun favoriete kleur en huisdier is. Er zit echter nog wel verschil tussen de leerlingen. Leerling J kan zich moeilijker uitdrukken en de leerkracht moet de zin 'I am nine years old' nog eens voorzeggen. Ze kennen het liedje i like the flowers.
<u>Doel:</u> De leerlingen leren de benamingen van gevoelens en ze leren hierbij hun zelfvertrouwen te verbeteren door deze voor de klas uit te voeren. Ze kunnen een kort verhaaltje schrijven over een emotie.
<u>Lesopbouw:</u> • Opening van de les, de leerlingen doen een gebed • Herhalen van ordinale nummers. • Praten over gevoelens, emoties zoals: boos, blij, verbaasd, het koud hebben, ziek zijn • De leerlingen krijgen hierna plaatjes te zien van gevoelens en moeten benoemen welke ze zien. Vervolgens worden de woorden: i am happy, i am worried etc op het bord geschreven en nogmaals besproken. Daarna het opnieuw laten zien van de plaatjes om de woorden erbij te onthouden. • Hierna spelen ze in de overtreffende trap de emoties /gevoelens voor de klas • Ter herhaling doen we dit in een grotere groep • Hierna kiezen ze 1 emotie/gevoel uit en schrijven er een kort verhaaltje over. Deze later bespreken. • Afsluiting van de les, de leerlingen doen een gebed.
<u>Benodigdheden:</u> • Leerlingen: schriftje • Stift voor op het bord

<u>Dinsdag 30 september 2014</u> 17.00 uur – 18.30 uur Bima – Intermediate 3 Aantal leerlingen: 12 Leerkracht: Maileen, Dorieke
<u>Beginsituatie:</u> Deze leerlingen komen al voor het derde jaar naar slukat en kunnen de basis, zoals kleuren, zichzelf voorstellen, alfabet etc al. Ze begrijpen de Engelse uitleg van de leerkracht vrijwel meteen en ze ze kunnen een verhaal in het Engels vertellen. Ook zijn ze veel bezig met de grammatica.
<u>Doel:</u> De kinderen leren de vorm van used to gebruiken. De leerlingen leren argumenten te geven over een bepaalde stelling in het Engels.
<u>Lesopbouw:</u> • Opening van de les, de leerlingen doen een gebed • Bespreken wat de leerlingen de afgelopen lessen hebben geleerd. • Uitleg used to: dit bespreken > wat deden de leerlingen vroeger wat ze nu niet meer doen. • Debat: stellingen beargumenteren, zijn de leerlingen voor of tegen en waarom. (thema verschil vroeger en nu) • Drama spel: tableau vivant • Afsluiting van de les, de leerlingen doen een gebed.

Benodigdheden:

- Leerlingen: schriftje
- Stift voor op het bord

Woensdag 01 oktober 2014

15.30 uur – 17.00 uur

Dewi Sri - Basic 2

Aantal leerlingen: 15

Leerkracht: Maileen

Beginsituatie:

De kinderen begrijpen de basic woorden als listen to, look at, sit down, stand up en write. De leerlingen oefenen het introduceren van zichzelf. Ze kennen het alfabet.

Doel:

De leerlingen leren de namen van een aantal dieren. Ook leren ze hoe ze zich kunnen voorstellen.

Lesopbouw:

- Opening van de les, de leerlingen doen een gebed
- Introductie opnieuw bespreken > hoe stel ik mezelf voor?
- Hiermee doen ze een rollenspel.
- Dieren bespreken > namen zeggen, een verhaal erover schrijven en dieren uitbeelden
- Spellenspel > door fluister spel met dieren
- Afsluiting van de les, de leerlingen doen een gebed.

Benodigdheden:

- Leerlingen: schriftje
- Stift voor op het bord

Woensdag 01 oktober 2014

17.00 uur – 18.30 uur

Brahma – Intermediate 1

Aantal leerlingen: 9

Leerkracht: Maileen, Emily

Beginsituatie:

Deze leerlingen spreken nog heel weinig Engels en je moet veel met gebaren taal duidelijk maken of toch een aantal woorden in het Indonesisch vertalen. Ze kunnen zeggen hoe oud ze zijn en hoe ze heten. Het is erg lastig om de grammatica uit te leggen, omdat ze heel slecht Engels spreken en veel basis woorden nog niet kennen. Het leerlingen aantal verschilt per les doordat de leerlingen 50% aanwezigheidsplicht hebben.

Doel:

De leerlingen oefenen nog eens met de emoties. De leerlingen leren de benamingen van het menselijk lichaam.

Lesopbouw:

- Opening van de les, de leerlingen doen een gebed

- Herhalen van het introduceren van jezelf
- Een aantal emoties herhalen
- De benamingen leren over het menselijk lichaam. De leerlingen krijgen een aantal plaatjes te zien en moeten benoemen hoe het desbetreffende lichaamsdeel heet.
- Daarna worden de woorden nog eens op het bord geschreven om de woorden ook te leren schrijven.
- Dan krijgen de leerlingen nog eens dezelfde plaatjes te zien, en gaan ze nog eens de woorden benoemen van de lichaamsdelen. Waarschijnlijk weten ze de woorden nu allemaal door het opschrijven. Ze proberen dit wel uit het hoofd te doen.
- Daarna krijgen de leerlingen allemaal kaartjes met alleen de namen van de woorden en dan moeten ze kaartjes op het lichaamsdeel plakken van een medestudent of een leerkracht.
- Spel spelen: duck, duck, goose
- Afsluiting van de les, de leerlingen doen een gebed.

Benodigdheden:

- Leerlingen: schriftje
- Stift voor op het bord

Donderdag 02 oktober 2014

15.30 uur – 17.00 uur

Hanoman - Basic 1

Aantal leerlingen: 13

Leerkracht: Maileen, Lotte

Beginsituatie:

De leerlingen kunnen in het Engels zeggen hoe ze heten, hoe oud ze zijn en wat hun favoriete kleur en huisdier is. Er zit echter nog wel verschil tussen de leerlingen. Leerling J kan zich moeilijker uitdrukken en de leerkracht moet de zin 'I am nine years old' nog eens voorzeggen. Ze kennen het liedje I like the flowers.

Doel:

De leerlingen oefenen nog eens met de emoties. De leerlingen leren de benamingen van het menselijk lichaam.

Lesopbouw:

- Opening van de les, de leerlingen doen een gebed;
- Voorkennis activeren: wat hebben we de vorige les gedaan. Welke dag is het vandaag?
- Een aantal emoties herhalen
- De benamingen leren over het menselijk lichaam. De leerlingen krijgen een aantal plaatjes te zien en moeten benoemen hoe het desbetreffende lichaamsdeel heet.
- Daarna worden de woorden nog eens op het bord geschreven om de woorden ook te leren schrijven.
- Dan krijgen de leerlingen nog eens dezelfde plaatjes te zien, en gaan ze nog eens de woorden benoemen van de lichaamsdelen. Waarschijnlijk weten ze de woorden nu allemaal door het opschrijven. Ze proberen dit wel uit het hoofd te doen.
- Daarna krijgen de leerlingen allemaal kaartjes met alleen de namen van de woorden en dan moeten ze kaartjes op het lichaamsdeel plakken van een medestudent of een leerkracht.
- Bingo spelen.
- Afsluiting van de les, de leerlingen doen een gebed.

Benodigdheden:

- Leerlingen: schriftje

- Stift voor op het bord

Donderdag 02 oktober 2014

17.00 uur – 18.30 uur

Bima – Intermediate 3

Aantal leerlingen: 12

Leerkracht: Maileen, Dorieke

Beginsituatie:

Deze leerlingen komen al voor het derde jaar naar slukat en kunnen de basis, zoals kleuren, zichzelf voorstellen, alfabet etc al. Ze begrijpen de Engelse uitleg van de leerkracht vrijwel meteen en ze kunnen een verhaal in het Engels vertellen. Ook zijn ze veel bezig met de grammatica.

Doel:

De leerlingen oefenen het spreken, luisteren en schrijven in het Engels.

Lesopbouw:

- Opening van de les, de leerlingen doen een gebed;
- Voorkennis activeren: wat hebben we de vorige les gedaan?
- Debat: er worden meer stellingen behandeld over school en het tienerleven
- Er wordt een stukje voorgelezen uit het boek 'The knight at dawn, magic tree house'. De leerlingen moeten het verhaal afmaken.
- Bingo spelen
- Er wordt een begin gemaakt met het voorlezen uit het boek 'Mathilda'. Elke week zal er een stukje uit voorgelezen worden.
- Afsluiting van de les, de leerlingen doen een gebed.

Benodigdheden:

- Leerlingen: schriftje
- Stift voor op het bord

Week 5 06 oktober t/m 09 oktober

Engelse lessen

Maandag 06 oktober 2014

15.30 uur – 17.00 uur

Dewi Sri - Basic 2

Aantal leerlingen: 15

Leerkracht: Maileen

Beginsituatie:

De kinderen begrijpen de basic woorden als listen to, look at, sit down, stand up en write. De leerlingen oefenen het introduceren van zichzelf. Ze kennen het alfabet.

Doel:

De leerlingen leren de benamingen van het menselijk lichaam. Ze oefenen nog eens met de namen van dieren, dagen van de week en maanden van het jaar.

Lesopbouw:

- Opening van de les, de leerlingen doen een gebed
- We beginnen met het herhalen van de dieren namen. Kennen ze deze nog?
- Dagen van de week en maanden van het jaar nog eens herhalen.
- De benamingen leren over het menselijk lichaam. De leerlingen krijgen een aantal plaatjes te

zien en moeten benoemen hoe het desbetreffende lichaamsdeel heet. • Daarna worden de woorden nog eens op het bord geschreven om de woorden ook te leren schrijven. • Dan krijgen de leerlingen nog eens dezelfde plaatjes te zien, en gaan ze nog eens de woorden benoemen van de lichaamsdelen. Waarschijnlijk weten ze de woorden nu allemaal door het opschrijven. Ze proberen dit wel uit het hoofd te doen. • Spel spelen: duck, duck, goose • Afsluiting van de les, de leerlingen doen een gebed.
<u>Benodigdheden:</u> • Leerlingen: schriftje • Stift voor op het bord

<u>Maandag 06 oktober 2014</u> 17.00 uur – 18.30 uur Brahma – Intermediate 1 Aantal leerlingen: 9 Leerkracht: Maileen, Emily en Stephan
<u>Beginsituatie:</u> Deze leerlingen spreken nog heel weinig Engels en je moet veel met gebaren taal duidelijk maken of toch een aantal woorden in het Indonesisch vertalen. Ze kunnen zeggen hoe oud ze zijn en hoe ze heten. Het is erg lastig om de grammatica uit te leggen, omdat ze heel slecht Engels spreken en veel basis woorden nog niet kennen. Het leerlingen aantal verschilt per les doordat de leerlingen 50% aanwezigheidsplicht hebben.
<u>Doel:</u> Oefenen van de woorden van de lichaamsdelen. Ze leren om de juiste grammatica te gebruiken in de tegenwoordige en verleden tijd. Ze leren woorden van artikelen die je in de badkamer en slaapkamer gebruikt.
<u>Lesopbouw:</u> • Opening van de les, de leerlingen doen een gebed • Stefan introduceert zichzelf eerst omdat het zijn eerste les is en nieuw is voor de kinderen • Daarna herhalen van de lichaamsdelen • Grammatica leren toepassen van verleden tijd en tegenwoordige tijd. • De leerlingen leren de woorden in die te maken hebben met badkamer en slaapkamer en leren ze in de juiste categorie te plaatsen. • Laatste 20 minuten spel spelen aangezien Emily's laatste les. • Afsluiting van de les, de leerlingen doen een gebed.
<u>Benodigdheden:</u> • Leerlingen: schriftje • Stift voor op het bord

<u>Dinsdag 07 oktober 2014</u> 15.30 uur – 17.00 uur Hanoman - Basic 1 Aantal leerlingen: 13 Leerkracht: Maileen, Lotte

Beginsituatie:

Er zit echter nog wel verschil tussen de leerlingen. Leerling A begrijpt de leerkracht vaak als eerste en zij vertaalt de opdracht soms in het Indonesisch voor de overige leerlingen. Leerling S begrijpt de opdrachten en de uitleg slecht en schudt alleen maar met zijn hoofd. Leerling A vertaalt het op dit moment vaak. Leerling S toont regelmatig storend gedrag en vraagt na een half uur of er spelletjes gespeeld kunnen worden.

Doel:

De leerlingen leren nieuwe woorden in het thema van het lichaam, ze leren de juiste vorm van have/has toe te passen. De leerlingen oefenen met enkelvoud en meervoud door het maken van zinnen over hun eigen lichaam.

Lesopbouw:

- Opening van de les, de leerlingen doen een gebed
- Terugblik op de vorige les
- Lichaamsonderdelen herhalen en nieuwe lichaamsdelen leren (zoals, heupen en wangen)
- De leerlingen wijzen lichaamsdelen op hun eigen lichaam aan.
- De leerlingen leren het verschil van enkelvoud en meervoud (singular and plural) 1 eye, 2 eyes.
- De leerlingen leren zinnen te maken in het thema van lichaamsdelen, i have one nose. Tegelijkertijd leren ze de juiste vorm van have/has toe passen. Ze beschrijven zichzelf hierbij.
- Hockey pockey song.
- Afsluiting van de les, de leerlingen doen een gebed.

Benodigdheden:

- Leerlingen: schriftje
- Stift voor op het bord

Dinsdag 07 oktober 2014

17.00 uur – 18.30 uur

Bima – Intermediate 3

Aantal leerlingen: 12

Leerkracht: Maileen, Dorieke

Beginsituatie:

Deze leerlingen komen al voor het derde jaar naar slukat en kunnen de basis, zoals kleuren, zichzelf voorstellen, alfabet etc al. Ze begrijpen de Engelse uitleg van de leerkracht vrijwel meteen en ze kunnen een verhaal in het Engels vertellen. Ook zijn ze veel bezig met de grammatica.

Doel:

De leerlingen leren het juiste gebruik van must & should toe te passen.

Lesopbouw:

- Opening van de les, de leerlingen doen een gebed.
- Terugblik op de vorige les > wat hebben ze geleerd?
- Behandelen van de lichaamsdelen (buitenkant)
- Grammatica behandelen, gebruik van: must & should
- Spel: Quatro
- Afsluiting van de les, de leerlingen doen een gebed.

Benodigdheden:

- Leerlingen: schriftje
- Stift voor op het bord

Donderdag 09 oktober 2014

15.30 uur – 17.00 uur

Hanoman - Basic 1

Aantal leerlingen: 13

Leerkracht: Maileen, Lotte

Beginsituatie:

Er zit echter nog wel verschil tussen de leerlingen. Leerling A begrijpt de leerkracht vaak als eerste en zij vertaald de opdracht soms in het Indonesisch voor de overige leerlingen. Leerling S begrijpt de opdrachten en de uitleg slecht en schud alleen maar met zijn hoofd. Leerling A vertaald het op dit moment vaak. Leerling S toont regelmatig storend gedrag en vraagt na een half uur of er spelletjes gespeeld kunnen worden.

Doel:

De leerlingen leren vraagzinnen maken en antwoorden te geven, zowel in de positieve vorm als de negatieve vorm. De leerlingen oefenen het maken van zinnen.

Lesopbouw:

- Opening van de les, de leerlingen doen een gebed;
- Terugblik op de vorige les.
- Introductie > welke dag is het vandaag, welke datum, welke maandag
- Halen van ordinal numbers.
- Herhalen van meervoud/enkelvoud en have/has
- Vraagzinnen maken > do you have a nose? Does she have a nose?
- Antwoorden kunnen geven
- Negatieve vorm behandelen > no, I haven't
- Handelingen en lichaamsdelen bij elkaar zoeken > praten = mond etc.
- Zinnen maken met de handelingen en lichaamsdelen > i can see with my eyes
- Hockey pockey
- Afsluiting van de les, de leerlingen doen een gebed.

Benodigdheden:

- Leerlingen: schriftje
- Stift voor op het bord

Donderdag 09 oktober 2014

17.00 uur – 18.30 uur

Bima – Intermediate 3

Aantal leerlingen: 12

Leerkracht: Maileen, Dorieke

Beginsituatie:

Deze leerlingen komen al voor het derde jaar naar slukat en kunnen de basis, zoals kleuren, zichzelf voorstellen, alfabet etc al. Ze begrijpen de Engelse uitleg van de leerkracht vrijwel meteen en ze kunnen een verhaal in het Engels vertellen. Ook zijn ze veel bezig met de grammatica.

Doel:

De leerlingen leren de termen van de binnenkant van het lichaam kennen. Ze kunnen de organen van op de juiste plek tekenen.

Lesopbouw:

- Opening van de les, de leerlingen doen een gebed;
- Terugblik op de vorige les
- Herhalen van de vorige les: studenten leggen de grammatica van vorige week aan elkaar uit

- Behandelen van de binnenkant van het lichaam
- De leerlingen maken 2 tekeningen van het lichaam. 1 van de binnenkant en 1 van de buitenkant
- Ze leren een Nederlandse zin> hoe gaat het met je? Goed en met jou?
- Afsluiting van de les, de leerlingen doen een gebed.

Benodigdheden:

- Leerlingen: schriftje
- Stift voor op het bord

Week 6 13 oktober t/m 16 oktober

Engelse lessen

Maandag 13 oktober 2014

15.30 uur – 17.00 uur

Dewi Sri - Basic 2

Aantal leerlingen: 15

Leerkracht: Maileen, Annina en Lisa

Beginsituatie:

De kinderen begrijpen de basic woorden als listen to, look at, sit down, stand up en write. De leerlingen oefenen het introduceren van zichzelf. Ze kennen het alfabet.

Doel:

De leerlingen oefenen met de woorden van het thema lichaamsonderdelen. De leerlingen kunnen een rollenspel spelen.

Lesopbouw:

- Opening van de les, de leerlingen doen een gebed
- Lisa kort introduceren, nieuwe leerkracht voor de kinderen.
- Terugblik op de vorige les:
Herhalen van de maanden en dagen.
Herhalen van de lichaamsonderdelen
Persoon op het bord tekenen en de lichaamsdelen daarbij laten invullen
Daarna krijgen de leerlingen allemaal kaartjes met alleen de namen van de woorden en dan moeten ze kaartjes op het lichaamsdeel plakken van een medestudent of een leerkracht.
- Nieuwe onderwerp: ziekte > mijn arm doet pijn. Mijn hoofd doet pijn.
- Rollenspel > dokter en een cliënt.
- Puzzel van lichaamsdelen maken
- Bingo spelen.
- Afscheid van Annina.
- Afsluiting van de les, de leerlingen doen een gebed.

Benodigdheden:

- Leerlingen: schriftje
- Stift voor op het bord

Maandag 13 oktober 2014

17.00 uur – 18.30 uur

Brahma – Intermediate 1

Aantal leerlingen: 9

Leerkracht: Maileen, Stephan
<u>Beginsituatie:</u> Deze leerlingen spreken nog heel weinig Engels en je moet veel met gebaren taal duidelijk maken of toch een aantal woorden in het Indonesisch vertalen. Ze kunnen zeggen hoe oud ze zijn en hoe ze heten. Het is erg lastig om de grammatica uit te leggen, omdat ze heel slecht Engels spreken en veel basis woorden nog niet kennen. Het leerlingen aantal verschilt per les doordat de leerlingen 50% aanwezigheidsplicht hebben.
<u>Doel:</u> De leerlingen oefenen het introduceren nog eens. De leerlingen oefenen met de woorden van het thema badkamer en slaapkamer. Ze leren het juiste gebruik van de grammatica present continuous.
<u>Lesopbouw:</u> • Opening van de les, de leerlingen doen een gebed • Welke dag is het vandaag? Welke datum? • De leerlingen introduceren zichzelf nog eens voor Stephan • Terugblik op de vorige les: badkamer en slaapkamer herhalen. • Grammatica aanleren: present continuous (i am doing) en present continuous questions • Afsluiting van de les, de leerlingen doen een gebed.
<u>Benodigdheden:</u> • Leerlingen: schriftje • Stift voor op het bord

<u>Dinsdag 14 oktober 2014</u> <i>15.30 uur – 17.00 uur</i> Hanoman - Basic 1 Aantal leerlingen: 13 Leerkracht: Maileen, Lotte
<u>Beginsituatie:</u> Er zit echter nog wel verschil tussen de leerlingen. Leerling A begrijpt de leerkracht vaak als eerste en zij vertaald de opdracht soms in het Indonesisch voor de overige leerlingen. Leerling S begrijpt de opdrachten en de uitleg slecht en schud alleen maar met zijn hoofd. Leerling A vertaald het op dit moment vaak. Leerling S toont regelmatig storend gedrag en vraagt na een half uur of er spelletjes gespeeld kunnen worden.
<u>Doel:</u>
<u>Lesopbouw:</u> • Opening van de les, de leerlingen doen een gebed • Terugblik op de vorige les: zinnen herhalen, vraagzinnen maken met: do you have a nose? • Nieuwe zinnen maken, i can see with my eyes. I can walk with my legs. • • Afsluiting van de les, de leerlingen doen een gebed.
<u>Benodigdheden:</u> • Leerlingen: schriftje • Stift voor op het bord

Dinsdag 14 oktober 2014

17.00 uur – 18.30 uur

Bima – Intermediate 3

Aantal leerlingen: 12

Leerkracht: Maileen, Dorieke

Beginsituatie:

Deze leerlingen komen al voor het derde jaar naar slukat en kunnen de basis, zoals kleuren, zichzelf voorstellen, alfabet etc al. Ze begrijpen de Engelse uitleg van de leerkracht vrijwel meteen en ze kunnen een verhaal in het Engels vertellen. Ook zijn ze veel bezig met de grammatica.

Doel:

De leerlingen leren meer ziektes kennen en leren deze te beschrijven zonder het woord daarbij te benoemen.

Lesopbouw:

- Opening van de les, de leerlingen doen een gebed
- Wat hebben we de vorige keer gedaan? Voorkennis activeren.
- Ziektes bespreken, welke ziekten kennen de leerlingen?
- De leerlingen maken een werkblad waarbij ze plaatjes en ziektes/aandoeningen aan elkaar moeten koppelen.
- De leerlingen gaan adviezen bij de plaatjes zoeken.
- Game: de leerlingen beschrijven een lichaamsdeel, de rest moet raden welk lichaamsdeel het is.
- Afsluiting van de les, de leerlingen doen een gebed.

Benodigdheden:

- Leerlingen: schriftje
- Stift voor op het bord

Woensdag 15 oktober 2014

15.30 uur – 17.00 uur

Dewi Sri - Basic 2

Aantal leerlingen: 15

Leerkracht: Maileen

Beginsituatie:

De kinderen begrijpen de basic woorden als listen to, look at, sit down, stand up en write. De leerlingen oefenen het introduceren van zichzelf. Ze kennen het alfabet.

Doel:

De leerlingen oefenen met de betekenis van de lichaamsdelen en de juiste uitspraak ervan.

Lesopbouw:

- Opening van de les, de leerlingen doen een gebed
- Terugblik op de vorige les:
- Herhalen van de dagen van de week. De leerlingen zingen het liedje hierbij.
- Daarna plakken de leerlingen de juiste kaartjes met de lichaamsdelen op het lichaam van de leerkracht.
- Lichaamsdelen herhalen, hierbij tekenen de leerlingen in tweetallen elkaars silhouet op de grond met stoepkrijt en schrijven ze de juiste lichaamsdelen erbij die ze nog weten.
- De benamingen van de lichaamsdelen worden dan nog eens op het bord geschreven in het Engels en de vertaling in het Indonesisch. Ook worden hierbij nieuwe lichaamsdelen besproken. Ook wordt de uitspraak hierbij geoefend.
- Puzzel maken.

- Spel spelen> Simon says
- Afsluiting van de les, de leerlingen doen een gebed.

Benodigdheden:

- Leerlingen: schriftje
- Stift voor op het bord

Woensdag 15 oktober 2014

17.00 uur – 18.30 uur

Brahma – Intermediate 1

Aantal leerlingen: 9

Leerkracht: Maileen, Stephan

Beginsituatie:

Deze leerlingen spreken nog heel weinig Engels en je moet veel met gebaren taal duidelijk maken of toch een aantal woorden in het Indonesisch vertalen. Ze kunnen zeggen hoe oud ze zijn en hoe ze heten. Het is erg lastig om de grammatica uit te leggen, omdat ze heel slecht Engels spreken en veel basis woorden nog niet kennen. Het leerlingen aantal verschilt per les doordat de leerlingen 50% aanwezigheidsplicht hebben.

Doel:

De leerlingen kunnen de lichaamsdelen op hun eigen lichaam aanwijzen. De leerlingen kunnen de woorden van het thema 'lichaamsonderdelen' juist uitspreken. De leerlingen leren verschillende weerstypen kennen.

Lesopbouw:

- Opening van de les, de leerlingen doen een gebed
- Beginnen met de dag van vandaag. Welke dag is het vandaag? Welke dag komt na zaterdag?
- Terugblik op de vorige les: grammatica behandelen van de present continuous
- Lichaamsdelen herhalen. Voorkennis activeren: welke lichaamsdelen kennen de leerlingen nog?
- Aanwijzen van de lichaamsdelen op hun eigen lichaam + uitspraak oefenen.
- De leerlingen maken een puzzel van de lichaamsdelen.
- Beginnen met het thema 'weer'. De leerlingen benoemen verschillende weerstypen.
- De leerlingen maken een puzzel over het weer. (It's cloudy today.) hierbij zoeken ze de juiste afbeeldingen.
- Afsluiting van de les, de leerlingen doen een gebed.

Benodigdheden:

- Leerlingen: schriftje
- Stift voor op het bord

Donderdag 16 oktober 2014

Deze dag zijn er geen Engelse lessen, omdat de leerlingen tijd krijgen om zich voor te bereiden op de presentaties en uitvoeringen voor de verjaardag van Slukat Learning Center die op zondag 02 november 2014 gevierd zal worden.

Week 7 20 oktober t/m 23 oktober

Engelse lessen

Maandag 20 oktober

14.30 uur – 16.00 uur > Les 1

17.00 uur – 18.30 uur > Les 2

2 Observaties bij Engelse lessen op de school SMA Negeri 1 in Blahbatuh. Zie observaties.

Dinsdag 21 oktober 2014

15.30 uur – 17.00 uur

Hanoman - Basic 1

Aantal leerlingen: 13

Leerkracht: Maileen, Lotte

Beginsituatie:

Deze leerlingen spreken nog heel weinig Engels en je moet veel met gebaren taal duidelijk maken of toch een aantal woorden in het Indonesisch vertalen. Ze kunnen zeggen hoe oud ze zijn en hoe ze heten. Het is erg lastig om de grammatica uit te leggen, omdat ze heel slecht Engels spreken en veel basis woorden nog niet kennen. Het leerlingen aantal verschilt per les doordat de leerlingen 50% aanwezigheidsplicht hebben.

Doel:

De leerlingen automatiseren de namen van de lichaamsdelen. De leerlingen kunnen zinnen maken met lichaamsdelen en het gebruik hiervan. De leerlingen leren het liedje: hand jive round

Lesopbouw:

- Opening van de les, de leerlingen doen een gebed
- Introductie van deze les: welke dag is het vandaag? Welke datum? Herhalen van de dagen van de week en maanden van het jaar.
- Terugblik op de vorige les: waar hebben we het de vorige les over gehad? Lichaamsonderdelen laten benoemen.
- Wat kun je met je lichaamsonderdelen doen? Dit gaan we bespreken > i can see with my eyes, i can walk with my legs etc.
- Daarna krijgen de leerlingen tijdschriften en moeten ze uit deze tijdschriften lichaamsonderdelen uitknippen en daar een nieuw persoon van maken.
- Afsluiting van de les, de leerlingen doen een gebed.

Benodigdheden:

- Leerlingen: schriftje
- Stift voor op het bord

Dinsdag 21 oktober 2014

17.00 uur – 18.30 uur

Bima – Intermediate 3

Aantal leerlingen: 12

Leerkracht: Maileen, Dorieke

Beginsituatie:

Deze leerlingen komen al voor het derde jaar naar slukat en kunnen de basis, zoals kleuren, zichzelf voorstellen, alfabet etc al. Ze begrijpen de Engelse uitleg van de leerkracht vrijwel meteen en ze kunnen

een verhaal in het Engels vertellen. Ook zijn ze veel bezig met de grammatica.
<u>Doel:</u> De leerlingen leren het juiste gebruik van if/then gebruiken. Ook leren ze het juist toepassen van a/an en the.
<u>Lesopbouw:</u> • Opening van de les, de leerlingen doen een gebed • Terugblik op de vorige les > wat hebben ze vorige week geleerd • De grammatica aanleren over het gebruik van if/then. • De regel van a/an aanleren en het gebruik van the uitleggen. Wanneer gebruik je the en wanneer gebruik je a/an. • Spel spelen naar keuze van de leerlingen. • Afsluiting van de les, de leerlingen doen een gebed.
<u>Benodigdheden:</u> • Leerlingen: schriftje • Stift voor op het bord

<u>Woensdag 22 oktober 2014</u> 15.30 uur – 17.00 uur Dewi Sri - Basic 2 Aantal leerlingen: 15 Leerkracht: Maileen, Lisa en Laura
<u>Beginsituatie:</u> De kinderen begrijpen de basic woorden als listen to, look at, sit down, stand up en write. De leerlingen oefenen het introduceren van zichzelf. Ze kennen het alfabet.
<u>Doel:</u> De leerlingen leren de regel van enkelvoud en meervoud toepassen bij de woorden van lichaamsonderdelen. De leerlingen leren het juiste gebruik toepassen van have en has. Ze oefenen met de namen van de lichaamsonderdelen.
<u>Lesopbouw:</u> • Opening van de les, de leerlingen doen een gebed • Terugblik op de vorige les: wat hebben ze geleerd? • Introductie: welke dag is het vandaag? • Herhalen van dagen van de week, maanden van het jaar. • Behandelen van de regel: singular - plural. Enkelvoud – meervoud.(eye – eyes) • Zinnen maken met lichaamsdelen: i have two eyes. Verschil uitleggen tussen have en has. • Daarna krijgen de leerlingen tijdschriften en moeten ze uit deze tijdschriften lichaamsonderdelen uitknippen en daar een nieuw persoon van maken. • Afsluiting van de les, de leerlingen doen een gebed.
<u>Benodigdheden:</u> • Leerlingen: schriftje • Stift voor op het bord

<u>Woensdag 22 oktober 2014</u> 17.00 uur – 18.30 uur Brahma – Intermediate 1
--

Aantal leerlingen: 9 Leerkracht: Maileen, Stephan
<u>Beginsituatie:</u> Deze leerlingen spreken nog heel weinig Engels en je moet veel met gebaren taal duidelijk maken of toch een aantal woorden in het Indonesisch vertalen. Ze kunnen zeggen hoe oud ze zijn en hoe ze heten. Het is erg lastig om de grammatica uit te leggen, omdat ze heel slecht Engels spreken en veel basis woorden nog niet kennen. Het leerlingen aantal verschilt per les doordat de leerlingen 50% aanwezigheidsplicht hebben.
<u>Doel:</u> De leerlingen automatiseren de teltij tot 100. De leerlingen oefenen het juiste gebruik van de present continuus en de present simple toe te passen. De leerlingen oefenen om de juiste vorm van have/has toe te passen in de gegeven en zelfbedachte zinnen.
<u>Lesopbouw:</u> • Opening van de les, de leerlingen doen een gebed • Terugblik op de vorige les: wat hebben ze geleerd? • Introductie op deze les: dagen van de week nog eens herhalen + de datum van vandaag • Herhalen van het tellen tot 100. • Present continuus herhalen in vraagvorm. • Present simple behandelen. • De namen van de lichaamsonderdelen herhalen: de leerlingen wijzen de juiste lichaamsonderdelen aan. • Behandelen van de regel: singular - plural. Enkelvoud – meervoud.(eye – eyes) • Zinnen maken met lichaamsdelen: i have two eyes. Verschil uitleggen tussen have en has. • Afsluiting van de les, de leerlingen doen een gebed.
<u>Benodigdheden:</u> • Leerlingen: schriftje • Stift voor op het bord

<u>Donderdag 23 oktober 2014</u> 15.30 uur – 17.00 uur Hanoman - Basic 1 Aantal leerlingen: 13 Leerkracht: Maileen, Lotte
<u>Beginsituatie:</u> Deze leerlingen spreken nog heel weinig Engels en je moet veel met gebaren taal duidelijk maken of toch een aantal woorden in het Indonesisch vertalen. Ze kunnen zeggen hoe oud ze zijn en hoe ze heten. Het is erg lastig om de grammatica uit te leggen, omdat ze heel slecht Engels spreken en veel basis woorden nog niet kennen. Het leerlingen aantal verschilt per les doordat de leerlingen 50% aanwezigheidsplicht hebben.
<u>Doel:</u> De leerlingen oefenen met getallen, lezen van grotere getallen en het juist schrijven ervan. De leerlingen kunnen de volgorde van de opeenvolgende getallen benoemen. De leerlingen leren een aantal woorden over het thema eten, en kunnen dat in de juiste categorie plaatsen: ontbijt, lunch of avondeten.
<u>Lesopbouw:</u> • Opening van de les, de leerlingen doen een gebed; • Terugblik op de vorige les: wat hebben ze toen geleerd?

- Herhalen van de dagen van de week, maanden van het jaar en datum van vandaag
- Oefenen met het tellen tot 100, getallen uitspreken, schrijven van getallen.
- Thema eten aankaarten. Wat is hun lievelingseten?
- Ontbijt, lunch en avondeten bespreken
- De leerlingen maken een werkblad hierbij
- Ter afsluiting van de les zingen we nog eens de liedjes die de leerlingen tijdens de lessen hebben geleerd.
- Afsluiting van de les, de leerlingen doen een gebed.

Benodigdheden:

- Leerlingen: schriftje
- Stift voor op het bord

Donderdag 23 oktober 2014

17.00 uur – 18.30 uur

Bima – Intermediate 3

Aantal leerlingen: 12

Leerkracht: Maileen, Dorieke

Beginsituatie:

Deze leerlingen komen al voor het derde jaar naar slukat en kunnen de basis, zoals kleuren, zichzelf voorstellen, alfabet etc al. Ze begrijpen de Engelse uitleg van de leerkracht vrijwel meteen en ze kunnen een verhaal in het Engels vertellen. Ook zijn ze veel bezig met de grammatica.

Doel:

De leerlingen leren om bepaalde en onbepaalde voornaamwoorden te gebruiken. (telbare en ontelbare woorden, zoals stoelen en water)

Lesopbouw:

- Opening van de les, de leerlingen doen een gebed;
- Terugblik op de vorige les: 1 leerling legt kort aan de leerlingen die er de vorige les niet waren uit wat we vorige les geleerd hebben.
- Er wordt verder gegaan met het onderwerp a/an of the.
- De leerlingen krijgen uitleg over het gebruik van het woord 'some' in zinnen met bepaalde en onbepaalde voornaamwoorden.
- De leerlingen maken de werkbladen en deze worden ook gezamenlijk besproken. Er zullen ook een aantal voorbeelden op het bord gegeven worden.
- Ter afsluiting van de les spelen we het spel uno.
- Afsluiting van de les, de leerlingen doen een gebed.

Benodigdheden:

- Leerlingen: schriftje
- Stift voor op het bord

Week 8 27 oktober t/m 30 oktober

Engelse lessen

Maandag 27 oktober 2014

15.30 uur – 17.00 uur

Dewi Sri - Basic 2

Aantal leerlingen: 15 Leerkracht: Maileen, Lisa en Laura
<u>Beginsituatie:</u> De kinderen begrijpen de basic woorden als listen to, look at, sit down, stand up en write. De leerlingen oefenen het introduceren van zichzelf. Ze kennen het alfabet.
<u>Doel:</u> De leerlingen oefenen met nummers. De leerlingen leren de namen van de fruit en groente soorten.
<u>Lesopbouw:</u> • Opening van de les, de leerlingen doen een gebed • Terugblik op de vorige les: herhalen van de dagen van de week, maanden van het jaar • Thema voedsel aankaarten: welke soorten eten kennen de leerlingen allemaal al? De leerlingen schrijven op het bord wat ze al kennen en weten. • Hierna krijgen de leerlingen kaarten van fruit en groenten te zien. Weten ze de namen ervan? • De leerlingen maken een werkblad over eten (breakfast, lunch) • Hierna worden de nummers nog eens geoefend. Er worden een aantal nummers op het bord geschreven en de leerlingen spreken het uit. Daarna noem ik een aantal nummers en schrijven de leerlingen het juist op in hun schrift. • Afsluiting van de les, de leerlingen doen een gebed.
<u>Benodigdheden:</u> • Leerlingen: schriftje • Stift voor op het bord

<u>Maandag 27 oktober 2014</u> 17.00 uur – 18.30 uur Brahma – Intermediate 1 Aantal leerlingen: 9 Leerkracht: Maileen, Stephan
<u>Beginsituatie:</u> Deze leerlingen spreken nog heel weinig Engels en je moet veel met gebaren taal duidelijk maken of toch een aantal woorden in het Indonesisch vertalen. Ze kunnen zeggen hoe oud ze zijn en hoe ze heten. Het is erg lastig om de grammatica uit te leggen, omdat ze heel slecht Engels spreken en veel basis woorden nog niet kennen. Het leerlingen aantal verschilt per les doordat de leerlingen 50% aanwezigheidsplicht hebben.
<u>Doel:</u> De leerlingen leren het uitspreken en lezen van grote nummers. De leerlingen leren de regel bij de present simple en oefenen dit juist toe te passen tijdens het maken van de verwerkingsopdrachten.
<u>Lesopbouw:</u> • Opening van de les, de leerlingen doen een gebed • Herhalen van de dagen van de week en maanden van het jaar en de datum van vandaag bespreken. • Nummers bespreken. De leerlingen spreken de nummers die op het bord worden geschreven uit en daarna zeg ik de nummers en schrijven de leerlingen het juist in hun schrift. Dit zijn nummers tot en met 1 miljoen. • De leerlingen krijgen uitleg over de present simple in de negatieve vorm. • De leerlingen maken het werkblad over de present simple • Afsluiting van de les, de leerlingen doen een gebed.

Benodigdheden:

- Leerlingen: schriftje
- Stift voor op het bord

Dinsdag 28 oktober 2014

15.30 uur – 17.00 uur

Hanoman - Basic 1

Aantal leerlingen: 13

Leerkracht: Maileen, Lotte

Beginsituatie:

Deze leerlingen spreken nog heel weinig Engels en je moet veel met gebaren taal duidelijk maken of toch een aantal woorden in het Indonesisch vertalen. Ze kunnen zeggen hoe oud ze zijn en hoe ze heten. Het is erg lastig om de grammatica uit te leggen, omdat ze heel slecht Engels spreken en veel basis woorden nog niet kennen. Het leerlingen aantal verschilt per les doordat de leerlingen 50% aanwezigheidsplicht hebben.

Doel:

De leerlingen leren Engelse woorden omtrent een restaurant (warung). De leerlingen gebruiken de Engelse taal in een restaurant situatie. De leerlingen oefenen met de aangeleerde begrippen breakfast, lunch, dinner.

Lesopbouw:

- Opening van de les, de leerlingen doen een gebed
- Terugblik op de vorige les: herhalen van de dagen van de week, maanden van het jaar etc. datum van vandaag. Herhalen van getallen 100, 1000, 10.000, 100.000 etc.
- Thema van vorige week herhalen, voedsel.
- Een van leerkrachten begint met: ik heb een goed idee. Ik ga een warung openen hier. (de andere leerkracht wil wel assisteren) Dan gaan we een klein toneelstukje opvoeren, want de klant komt al maar er zijn nog geen tafels en stoelen en geen menukaart en ook helemaal geen eten.
- De leerlingen zien dat er van alles mis gaat. Ze gaan nadenken over de vraag: wat hebben we allemaal nodig in een restaurant?
- Als eerste gaan we de menukaart maken. Hiervoor laten we een menukaart van een dicht bijzijnde warung zien. Hoe is deze opgebouwd? Wat moet er allemaal op een menukaart staan? Dan krijgen de leerlingen de gemaakte opdracht van de vorige les terug. Deze kunnen ze gebruiken om ideeën op te doen voor de gerechten. Ze gaan hun eigen menukaart maken.
- Hierna moeten we natuurlijk nog een naam hebben voor het restaurant. Hier gaan we over brainstormen. De naam wordt daarna op de menukaarten geschreven.
- Afsluiting van de les, de leerlingen doen een gebed.

Benodigdheden:

- Leerlingen: schriftje
- Stift voor op het bord

Dinsdag 28 oktober 2014

17.00 uur – 18.30 uur

Bima – Intermediate 3

Aantal leerlingen: 12

Leerkracht: Maileen, Dorieke

Beginsituatie:

Deze leerlingen komen al voor het derde jaar naar slukat en kunnen de basis, zoals kleuren, zichzelf voorstellen, alfabet etc al. Ze begrijpen de Engelse uitleg van de leerkracht vrijwel meteen en ze kunnen een verhaal in het Engels vertellen. Ook zijn ze veel bezig met de grammatica.

Doel:

De leerlingen leren welke zintuigen er zijn en wat ieder zintuig doet.

Lesopbouw:

- Opening van de les, de leerlingen doen een gebed
- Terugblik op de vorige les: wat hebben de leerlingen geleerd?
- Introductie op deze les: de 5 zintuigen introduceren. Er wordt besproken welke zintuigen er zijn en wat je ermee kan.
- Er worden experimenten uitgevoerd waarin de 5 zintuigen worden behandeld:
 1. Zien: er liggen 10 voorwerpen onder een doek, de leerlingen mogen hier 30 sec naar kijken, daarna wordt er een voorwerp weggehaald en de leerlingen moeten raden welk voorwerp weggehaald is.
 2. Ruiken: er liggen verschillende voorwerpen op een schaalte, de leerlingen moeten geblinddoekt ruiken wat het is. Hierna schrijven ze op wat ze hebben geroken.
 3. Horen: de leerlingen zitten in een kring met hun ogen dicht. 1 leerling staat buiten de kring en maakt een geluidje. De overige leerlingen moeten wijzen naar de richting waar het geluid vandaan komt.
 4. Proeven: de leerlingen gaan 5 verschillende dingen proeven. Ze moeten lokaliseren waar ze dit op de tong proeven. Dit gaan ze tekenen. (zout, zoet, bitter, zuur)
 5. Voelen: er zitten verschillende voorwerpen in een tas. De leerlingen moeten geblinddoekt voelen en raden wat er in de tas zit. Dit schrijven ze voor zichzelf op. Hierna wordt er besproken of dit juist is.
- Er wordt besproken wat de leerlingen hebben geleerd.
- Afsluiting van de les, de leerlingen doen een gebed.

Benodigdheden:

- Leerlingen: schriftje
- Stift voor op het bord
- Proeven: sambiroto, citroen water, zoutwater, suikerwater
- Voelen: harige bal, salak (soort appel), aubergine, rijst
- Ruiken: vispasta, kruiden, ui, wasmiddel, pindakaas, koffie
- Zien: lepel, boek, pen, flesje water, knuffel, pot pindakaas, bal, bordmarker, haarelastiekje, slipper

Woensdag 29 oktober 2014

Deze dag zijn er geen Engelse lessen, omdat de leerlingen tijd krijgen om zich voor te bereiden op de presentaties en uitvoeringen voor de verjaardag van Slukat Learning Center die op zondag 02 november 2014 gevierd zal worden.

Donderdag 30 oktober 2014

Deze dag zijn er geen Engelse lessen, omdat de leerlingen tijd krijgen om zich voor te bereiden op de presentaties en uitvoeringen voor de verjaardag van Slukat Learning Center die op zondag 02 november 2014 gevierd zal worden.

Maandag 03 november 2014*15.30 uur – 17.00 uur*

Dewi Sri - Basic 2

Aantal leerlingen: 15

Leerkracht: Maileen, Lisa en Laura

Beginsituatie:

De kinderen begrijpen de basic woorden als listen to, look at, sit down, stand up en write. De leerlingen oefenen het introduceren van zichzelf. Ze kennen het alfabet.

Doel:

De leerlingen leren de basis woorden van het thema huis, zoals de kamers. De leerlingen oefenen met de woorden van meubelen die in een huiskamer voorkomen.

Lesopbouw:

- Opening van de les, de leerlingen doen een gebed
- Terugblik op de vorige les
- Thema huis introduceren
- Voorkennis activeren: welke verschillende kamers heeft een huis
- Een huis op het bord tekenen en dit door de leerlingen laten beschrijven: wat zien ze? Hoe heet het in het Engels?
- Daarna kiezen we 1 kamer uit. Deze kamer gaan we gezamenlijk inrichten. Eerst inventariseren welke meubelen en spullen er in die kamer staan. Daarna gaan de kinderen dit op papier tekenen dit knippen ze uit. Bv een bank. De bank wordt dan op de goede plek op het bord in de tekening geplakt.
- Gemaakte huis bespreken.
- Spellen spelen.
- Afsluiting van de les, de leerlingen doen een gebed.

Benodigdheden:

- Leerlingen: schriftje
- Stift voor op het bord

Maandag 03 november 2014*17.00 uur – 18.30 uur*

Brahma – Intermediate 1

Aantal leerlingen: 9

Leerkracht: Maileen, Stephan

Beginsituatie:

Deze leerlingen spreken nog heel weinig Engels en je moet veel met gebaren taal duidelijk maken of toch een aantal woorden in het Indonesisch vertalen. Ze kunnen zeggen hoe oud ze zijn en hoe ze heten. Het is erg lastig om de grammatica uit te leggen, omdat ze heel slecht Engels spreken en veel basis woorden nog niet kennen. Het leerlingen aantal verschilt per les doordat de leerlingen 50% aanwezigheidsplicht hebben.

Doel:

De leerlingen oefenen met het plaatsen van woorden in alfabetische volgorde. De leerlingen oefenen het schrijven van getallen en het snel opzoeken van de geschreven getallen op het plein.

Lesopbouw:

- Opening van de les, de leerlingen doen een gebed
- Terugblik op de vorige les: wat hebben de leerlingen geleerd?
- Dagen van de week, maanden van het jaar, alfabet nog eens bespreken. De leerlingen schrijven dit allemaal in alfabetische volgorde: dagen, maanden en namen van de leerlingen.
- Nummers herhalen. De leerlingen gaan op een plein staan met genoeg ruimte tussen hen. De leerkrachten geven de leerlingen willekeurige grote getallen > tot in de miljoenen. Deze schrijven ze met stoepkrijt op het plein. Nadat het plein vol staat met getallen roepen de leerkrachten een aantal getallen en de leerlingen moeten deze zo snel mogelijk op het plein opzoeken.
- Spel spelen: verstoppetje.
- Afsluiting van de les, de leerlingen doen een gebed.

Benodigdheden:

- Leerlingen: schriftje
- Stift voor op het bord

Dinsdag 04 november 2014

15.30 uur – 17.00 uur

Hanoman - Basic 1

Aantal leerlingen: 13

Leerkracht: Maileen, Lotte

Beginsituatie:

Deze leerlingen spreken nog heel weinig Engels en je moet veel met gebaren taal duidelijk maken of toch een aantal woorden in het Indonesisch vertalen. Ze kunnen zeggen hoe oud ze zijn en hoe ze heten. Het is erg lastig om de grammatica uit te leggen, omdat ze heel slecht Engels spreken en veel basis woorden nog niet kennen. Het leerlingen aantal verschilt per les doordat de leerlingen 50% aanwezigheidsplicht hebben.

Doel:

De leerlingen oefenen een gesprekje tussen een klant en een ober. De leerlingen leren de basis woorden van het thema huis, zoals de kamers. De leerlingen oefenen met de woorden van meubelen die in een huiskamer voorkomen.

Lesopbouw:

- Opening van de les, de leerlingen doen een gebed
- Terugblik op de vorige les: wat hebben ze geleerd? Menukaart bespreken.
- Hierna gaan we een gesprekje oefenen tussen een klant en de ober. De leerlingen gaan dit in tweetallen oefenen voor de klas.
- Thema huis introduceren
- Voorkennis activeren: welke verschillende kamers heeft een huis
- Een huis op het bord tekenen en dit door de leerlingen laten beschrijven: wat zien ze? Hoe heet het in het Engels?
- Daarna kiezen we 1 kamer uit. Deze kamer gaan we gezamenlijk inrichten. Eerst inventariseren welke meubelen en spullen er in die kamer staan. Daarna gaan de kinderen dit op papier tekenen dit knippen ze uit. Bv een bank. De bank wordt dan op de goede plek op het bord in de tekening geplakt.
- Gemaakte huis bespreken.
- Afsluiting van de les, de leerlingen doen een gebed.

Benodigdheden:

- Leerlingen: schriftje

- Stift voor op het bord

Dinsdag 04 november 2014

17.00 uur – 18.30 uur

Bima – Intermediate 3

Aantal leerlingen: 12

Leerkracht: Maileen, Dorieke

Beginsituatie:

Deze leerlingen komen al voor het derde jaar naar slukat en kunnen de basis, zoals kleuren, zichzelf voorstellen, alfabet etc al. Ze begrijpen de Engelse uitleg van de leerkracht vrijwel meteen en ze kunnen een verhaal in het Engels vertellen. Ook zijn ze veel bezig met de grammatica.

Doel:

De leerlingen leren hun ervaringen over de Slukat birthday te verwoorden in een verhaal.

Lesopbouw:

- Opening van de les, de leerlingen doen een gebed
- Terugblik op de vorige les: wat hebben ze geleerd?
- De verjaardag van Slukat wordt besproken: hoe hebben de leerlingen dit ervaren?
- De leerlingen gaan een verhaal schrijven over de verjaardag van Slukat: wat hebben ze gedaan? Wat vonden ze het leukste? Hoe gingen de voorbereidingen etc?
- Spel spelen: twister.
- Afsluiting van de les, de leerlingen doen een gebed.

Benodigdheden:

- Leerlingen: schriftje
- Stift voor op het bord

Woensdag 05 november 2014

15.30 uur – 17.00 uur

Dewi Sri - Basic 2

Aantal leerlingen: 15

Leerkracht: Maileen, Lisa en Laura

Beginsituatie:

De kinderen begrijpen de basic woorden als listen to, look at, sit down, stand up en write. De leerlingen oefenen het introduceren van zichzelf. Ze kennen het alfabet.

Doel:

De leerlingen leren een aantal Engelse woorden over de verschillende kamers in een huis. De leerlingen kunnen de kamers in een huis benoemen.

Lesopbouw:

- Opening van de les, de leerlingen doen een gebed
- Terugblik op de vorige les: wat hebben de leerlingen geleerd?
- Herhalen van de dagen van de week, maanden van het jaar etc.
- De verschillende kamers nog eens benoemen.
- De 5 belangrijkste artikelen/ spullen van elke kamer laten benoemen. Deze laten vertalen in het Balinees.
- Voorzetsels bespreken. Dit uitleggen door middel van een doos: voor de doos, in de doos, achter de doos etc.
- Hierna maken de leerlingen opdrachten over voorzetsels.

- Afsluiting van de les, de leerlingen doen een gebed.

Benodigdheden:

- Leerlingen: schriftje
- Stift voor op het bord

Woensdag 05 november 2014

17.00 uur – 18.30 uur

Brahma – Intermediate 1

Aantal leerlingen: 9

Leerkracht: Maileen, Stephan

Beginsituatie:

Deze leerlingen spreken nog heel weinig Engels en je moet veel met gebaren taal duidelijk maken of toch een aantal woorden in het Indonesisch vertalen. Ze kunnen zeggen hoe oud ze zijn en hoe ze heten. Het is erg lastig om de grammatica uit te leggen, omdat ze heel slecht Engels spreken en veel basis woorden nog niet kennen. Het leerlingen aantal verschilt per les doordat de leerlingen 50% aanwezigheidsplicht hebben.

Doel:

De leerlingen leren de basis getallen vol uit te schrijven. De leerlingen leren de vraagvorm van de present simple toe te passen.

Lesopbouw:

- Opening van de les, de leerlingen doen een gebed
- Terugblik op de vorige les: wat hebben de leerlingen geleerd?
- Oriëntatie op de les: welke dag is het vandaag. Welke datum etc.?
- Herhalen van getallen: vol uit schrijven van getallen oefenen.
- Grammatica: vraagvorm van present simple behandelen.
- De leerlingen maken de opdrachten die hierbij horen
- Spel spelen: verstoppetje spelen.
- Afsluiting van de les, de leerlingen doen een gebed.

Benodigdheden:

- Leerlingen: schriftje
- Stift voor op het bord

Donderdag 06 november 2014

15.30 uur – 17.00 uur

Hanoman - Basic 1

Aantal leerlingen: 13

Leerkracht: Maileen, Lotte

Beginsituatie:

Deze leerlingen spreken nog heel weinig Engels en je moet veel met gebaren taal duidelijk maken of toch een aantal woorden in het Indonesisch vertalen. Ze kunnen zeggen hoe oud ze zijn en hoe ze heten. Het is erg lastig om de grammatica uit te leggen, omdat ze heel slecht Engels spreken en veel basis woorden nog niet kennen. Het leerlingen aantal verschilt per les doordat de leerlingen 50% aanwezigheidsplicht hebben.

Doel:

De leerlingen oefenen het spreken in het Engels door middel van een conversatie. De leerlingen

herhalen de aangeleerde woorden rondom het thema 'huis'. De leerlingen leren de handelen bij het spelen van het spel 'twister' gebruiken.

Lesopbouw:

- Opening van de les, de leerlingen doen een gebed;
- Start met de dag van vandaag: welke dag is het? Welke datum is het?
- Terugblik op de vorige les: wat hebben jullie de vorige les geleerd?
- De leerlingen oefenen het gesprek tussen een ober en een klant nog eens. Ook de leerlingen die er vorige week niet waren oefenen het gesprek met de leerlingen die het al eens gedaan hebben.
- Het thema huis wordt vervolgd:
De leerlingen tekenen een huis in hun schrift en schrijven de verschillende kamers erbij. Hierna gaan ze het huis inrichten met meubels. Ook hiervan schrijven ze de namen erbij.
Spel spelen: twister > right/left, hand/foot en kleuren worden hierbij geoefend.
- Afsluiting van de les, de leerlingen doen een gebed.

Benodigdheden:

- Leerlingen: schriftje
- Stift voor op het bord

Donderdag 06 november 2014

17.00 uur – 18.30 uur

Bima – Intermediate 3

Aantal leerlingen: 12

Leerkracht: Maileen, Dorieke

Beginsituatie:

Deze leerlingen komen al voor het derde jaar naar slukat en kunnen de basis, zoals kleuren, zichzelf voorstellen, alfabet etc al. Ze begrijpen de Engelse uitleg van de leerkracht vrijwel meteen en ze kunnen een verhaal in het Engels vertellen. Ook zijn ze veel bezig met de grammatica.

Doel:

De leerlingen leren na te denken over hun eigen droomhuis, de aspecten daarvan en ze leren dit te beschrijven in het Engels.

Lesopbouw:

- Opening van de les, de leerlingen doen een gebed;
- Terugblik op de vorige les: wat hebben de leerlingen geleerd?
- Introductie op deze les: thema huis en school introduceren
- Uitleg van de opdracht: de leerlingen gaan hun droomhuis tekenen van de buitenkant en van de binnenkant maken ze een beschrijving. Hoe moet hun droomhuis eruit zien? Dit moeten ze erg precies beschrijven. Waar staat hun huis, in welk land, gebied en waarom daar? Met wie wonen ze in het huis.
- De leerlingen tekenen eerst het huis
- Daarna schrijven ze er een verhaal over. Hiervoor krijgen ze een uur de tijd.
- Laatste 15 min: spel spelen naar keuze van de leerlingen.
- Afsluiting van de les, de leerlingen doen een gebed.

Benodigdheden:

- Leerlingen: schriftje
- Stift voor op het bord

Maandag 10 november 2014*15.30 uur – 17.00 uur*

Dewi Sri - Basic 2

Aantal leerlingen: 15

Leerkracht: Maileen, Lisa en Laura

Beginsituatie:

De kinderen begrijpen de basic woorden als listen to, look at, sit down, stand up en write. De leerlingen oefenen het introduceren van zichzelf. Ze kennen het alfabet.

Doel:

De leerlingen werken aan het ruimtelijk inzicht. De leerlingen kunnen het terrein van Slukat Learning Center weergeven in een plattegrond, waarbij de schaal niet belangrijk is.

Lesopbouw:

- Opening van de les, de leerlingen doen een gebed
- Terugblik op de vorige les: wat hebben ze geleerd?
- Introductie: herhalen van de dagen van de week en maanden van het jaar.
- Herhalen van voorzetsels.
- Het maken van een plattegrond wordt geïntroduceerd: klassikaal wordt er een plattegrond van de klas op het bord getekend zodat de leerlingen inzicht krijgen in het begrijpen en maken van een plattegrond.
- De leerlingen maken een plattegrond van Slukat. Hierbij mogen ze over het terrein lopen om de plattegrond te maken.
- Bespreken van de plattegrond.
- Spel spelen.
- Afsluiting van de les, de leerlingen doen een gebed.

Benodigdheden:

- Leerlingen: schriftje
- Stift voor op het bord

Maandag 10 november 2014*17.00 uur – 18.30 uur*

Brahma – Intermediate 1

Aantal leerlingen: 9

Leerkracht: Maileen, Stephan

Beginsituatie:

Deze leerlingen spreken nog heel weinig Engels en je moet veel met gebaren taal duidelijk maken of toch een aantal woorden in het Indonesisch vertalen. Ze kunnen zeggen hoe oud ze zijn en hoe ze heten. Het is erg lastig om de grammatica uit te leggen, omdat ze heel slecht Engels spreken en veel basis woorden nog niet kennen. Het leerlingen aantal verschilt per les doordat de leerlingen 50% aanwezigheidsplicht hebben.

Doel:

De leerlingen kunnen de present simple in de vraagvorm toepassen.

Lesopbouw:

- Opening van de les, de leerlingen doen een gebed
- Terugblik op de vorige les: wat hebben de leerlingen geleerd?

- Herhaling van het alfabet. De leerlingen oefenen de uitspraak.
- Spel: de leerlingen krijgen 30 sec. de tijd om zoveel mogelijk woorden op te schrijven in het Engels met de gegeven begin letter.
- Uitleg van de grammatica: present simple in vraagvorm.
- De leerlingen maken de opdrachten die bij de grammatica horen.
- Afsluiting van de les, de leerlingen doen een gebed.

Benodigdheden:

- Leerlingen: schriftje
- Stift voor op het bord

Dinsdag 11 november 2014

15.30 uur – 17.00 uur

Hanoman - Basic 1

Aantal leerlingen: 13

Leerkracht: Maileen, Lotte

Beginsituatie:

Deze leerlingen spreken nog heel weinig Engels en je moet veel met gebaren taal duidelijk maken of toch een aantal woorden in het Indonesisch vertalen. Ze kunnen zeggen hoe oud ze zijn en hoe ze heten. Het is erg lastig om de grammatica uit te leggen, omdat ze heel slecht Engels spreken en veel basis woorden nog niet kennen. Het leerlingen aantal verschilt per les doordat de leerlingen 50% aanwezigheidsplicht hebben.

Doel:

De leerlingen werken aan het ruimtelijk inzicht. De leerlingen kunnen het terrein van Slukat Learning Center weergeven in een plattegrond, waarbij de schaal niet belangrijk is.

Lesopbouw:

- Opening van de les, de leerlingen doen een gebed
- Terugblik op de vorige les: wat hebben ze geleerd?
- Introductie: herhalen van de dagen van de week en maanden van het jaar.
- Het maken van een plattegrond wordt geïntroduceerd: klassikaal wordt er een plattegrond van de klas op het bord getekend zodat de leerlingen inzicht krijgen in het begrijpen en maken van een plattegrond.
- De leerlingen maken een plattegrond van Slukat. Hierbij mogen ze over het terrein lopen om de plattegrond te maken.
- Bespreken van de plattegrond.
- Spel spelen.
- Afsluiting van de les, de leerlingen doen een gebed.

Benodigdheden:

- Leerlingen: schriftje
- Stift voor op het bord

Dinsdag 11 november 2014

17.00 uur – 18.30 uur

Bima – Intermediate 3

Aantal leerlingen: 12

Leerkracht: Maileen, Dorieke

Beginsituatie:

Deze leerlingen komen al voor het derde jaar naar slukat en kunnen de basis, zoals kleuren, zichzelf voorstellen, alfabet etc. al. Ze begrijpen de Engelse uitleg van de leerkracht vrijwel meteen en ze kunnen een verhaal in het Engels vertellen. Ook zijn ze veel bezig met de grammatica.

Doel:

De leerlingen werken aan het ruimtelijk inzicht. De leerlingen kunnen het terrein van Slukat Learning Center weergeven in een plattegrond, waarbij de schaal niet belangrijk is.

Lesopbouw:

- Opening van de les, de leerlingen doen een gebed
- Terugblik op de vorige les: wat hebben ze geleerd?
- Introductie: herhalen van de dagen van de week en maanden van het jaar.
- Het maken van een plattegrond wordt geïntroduceerd: klassikaal wordt er een plattegrond van de klas op het bord getekend zodat de leerlingen inzicht krijgen in het begrijpen en maken van een plattegrond.
- De leerlingen maken een plattegrond van Slukat. Hierbij mogen ze over het terrein lopen om de plattegrond te maken.
- Bespreken van de plattegrond.
- Bespreken van richtingen. Ga naar links/rechts. Ga rechtdoor etc.
- De leerlingen bedenken een route door middel van de plattegrond en beschrijven deze. Een andere leerling gaat deze route lopen.
- Spel spelen.
- Afsluiting van de les, de leerlingen doen een gebed.

Benodigdheden:

- Leerlingen: schriftje
- Stift voor op het bord

Woensdag 12 november 2014

15.30 uur – 17.00 uur

Dewi Sri - Basic 2

Aantal leerlingen: 15

Leerkracht: Maileen, Lisa en Laura

Beginsituatie:

De kinderen begrijpen de basic woorden als listen to, look at, sit down, stand up en write. De leerlingen oefenen het introduceren van zichzelf. Ze kennen het alfabet.

Doel:

De leerlingen kunnen hun zelfgemaakte plattegrond van Slukat lezen. De leerlingen kunnen de voorzetsels aangeven.

Lesopbouw:

- Opening van de les, de leerlingen doen een gebed
- Terugblik op de vorige les: wat hebben de leerlingen geleerd?
- Bespreken van de plattegronden.
- Er worden voorwerpen verstoppt en deze worden met een kruisje weergegeven op de plattegronden die de leerlingen gemaakt hebben. De leerlingen gaan deze voorwerpen zoeken door middel van de plattegrond. Hierbij kijken ze of ze de plattegronden zo hebben getekend dat het gemakkelijk te vinden is.
- Vandaag is het Laura's laatste les. Als afscheid worden er een aantal spelletjes gespeeld.
- Afsluiting van de les, de leerlingen doen een gebed.

Benodigdheden:

- Leerlingen: schriftje
- Stift voor op het bord

Woensdag 12 november 2014

17.00 uur – 18.30 uur

Brahma – Intermediate 1

Aantal leerlingen: 9

Leerkracht: Maileen, Stephan

Beginsituatie:

Deze leerlingen spreken nog heel weinig Engels en je moet veel met gebaren taal duidelijk maken of toch een aantal woorden in het Indonesisch vertalen. Ze kunnen zeggen hoe oud ze zijn en hoe ze heten. Het is erg lastig om de grammatica uit te leggen, omdat ze heel slecht Engels spreken en veel basis woorden nog niet kennen. Het leerlingen aantal verschilt per les doordat de leerlingen 50% aanwezigheidsplicht hebben.

Doel:

De leerlingen werken aan het ruimtelijk inzicht. De leerlingen kunnen het terrein van Slukat Learning Center weergeven in een plattegrond, waarbij de schaal niet belangrijk is.

Lesopbouw:

- Opening van de les, de leerlingen doen een gebed
- Terugblik op de vorige les: wat hebben de leerlingen geleerd?
- Herhalen van de present simple in de vraagvorm.
- Introductie: herhalen van de dagen van de week en maanden van het jaar.
- Het maken van een plattegrond wordt geïntroduceerd: klassikaal wordt er een plattegrond van de klas op het bord getekend zodat de leerlingen inzicht krijgen in het begrijpen en maken van een plattegrond.
- De leerlingen maken een plattegrond van Slukat. Hierbij mogen ze over het terrein lopen om de plattegrond te maken.
- Bespreken van de plattegrond.
- Spel spelen.
- Afsluiting van de les, de leerlingen doen een gebed.

Benodigdheden:

- Leerlingen: schriftje
- Stift voor op het bord

Donderdag 13 november 2014

15.30 uur – 17.00 uur

Hanoman - Basic 1

Aantal leerlingen: 13

Leerkracht: Maileen, Lotte

Beginsituatie:

Deze leerlingen spreken nog heel weinig Engels en je moet veel met gebaren taal duidelijk maken of toch een aantal woorden in het Indonesisch vertalen. Ze kunnen zeggen hoe oud ze zijn en hoe ze heten. Het is erg lastig om de grammatica uit te leggen, omdat ze heel slecht Engels spreken en veel basis woorden nog niet kennen. Het leerlingen aantal verschilt per les doordat de leerlingen 50% aanwezigheidsplicht hebben.

Doel:

De leerlingen proberen hun eigen plattegrond te lezen. De leerlingen leren richtingen aangeven. De leerlingen leren hoe je iemand de weg kan vertellen.

Lesopbouw:

- Opening van de les, de leerlingen doen een gebed;
- Terugblik naar de vorige les: wat hebben de leerlingen geleerd?
- De plattegronden worden besproken > welke verschillen zien ze met elkaars plattegronden?
- Op elke plattegrond is een kruis gezet. Op die plek ligt een potlood verstopt. De leerlingen moeten dit zien te vinden.
- Uitleg van richtingen. Hoe vertel je iemand de weg?
- De leerlingen beschrijven zelf de route naar een afgesproken bestemming. Hierna proberen de andere leerlingen deze zelfde route te lopen door middel van de beschrijving van de leerling.
- Spel spelen > uno.
- Afsluiting van de les, de leerlingen doen een gebed.

Benodigdheden:

- Leerlingen: schriftje
- Stift voor op het bord

Donderdag 13 november 2014

17.00 uur – 18.30 uur

Bima – Intermediate 3

Aantal leerlingen: 12

Leerkracht: Maileen, Dorieke

Beginsituatie:

Deze leerlingen komen al voor het derde jaar naar slukat en kunnen de basis, zoals kleuren, zichzelf voorstellen, alfabet etc al. Ze begrijpen de Engelse uitleg van de leerkracht vrijwel meteen en ze kunnen een verhaal in het Engels vertellen. Ook zijn ze veel bezig met de grammatica.

Doel:

De leerlingen kunnen in het Engels een route beschrijven naar een plaats die zij hebben uitgekozen. De leerlingen kunnen een route van een andere leerling lopen.

Lesopbouw:

- Opening van de les, de leerlingen doen een gebed;
- Terugblik op de vorige les: wat hebben de leerlingen geleerd?
- De leerlingen maken de plattegrond van de vorige les af.
- De leerlingen nemen een plaats van de plattegrond in gedachten. Ze beschrijven de weg ernaar toe en verstoppen op de aangegeven plaats een voorwerp. De andere leerlingen lopen deze route en proberen het voorwerp door de aangegeven route te vinden.
- Hierna wordt de bovenstaande opdracht besproken.
- Afsluiting van de les, de leerlingen doen een gebed.

Benodigdheden:

- Leerlingen: schriftje
- Stift voor op het bord

Week 11 17 november t/m 20 november

Engelse lessen

Maandag 17 november 2014

Deze dag zijn er geen Engelse lessen, omdat de leerlingen tijd krijgen om zich voor te bereiden op de presentaties en uitvoeringen voor de verjaardag van Slukat Learning Center die op zondag 02 november 2014 gevierd zal worden.

Dinsdag 18 november 2014

15.30 uur – 17.00 uur

Hanoman - Basic 1

Aantal leerlingen: 13

Leerkracht: Maileen, Lotte

Beginsituatie:

Deze leerlingen spreken nog heel weinig Engels en je moet veel met gebaren taal duidelijk maken of toch een aantal woorden in het Indonesisch vertalen. Ze kunnen zeggen hoe oud ze zijn en hoe ze heten. Het is erg lastig om de grammatica uit te leggen, omdat ze heel slecht Engels spreken en veel basis woorden nog niet kennen. Het leerlingen aantal verschilt per les doordat de leerlingen 50% aanwezigheidsplicht hebben.

Doel:

De leerlingen leren de voorzetsels in het Engels te gebruiken en kunnen deze ook laten zien. De leerlingen kunnen zinnen maken met een aantal voorzetsels. De leerlingen kunnen in een tijdsschema verwoorden hoe ze hun tijd op maandag indelen.

Lesopbouw:

- Opening van de les, de leerlingen doen een gebed
- Terugblik op de vorige les: wat hebben ze geleerd?
- Uitleg van voorzetsels: de 5 meest gebruikte voorzetsels worden aan de orde gesteld en gedemonstreerd. Hierbij wordt de Engelse benaming gebruikt. De leerlingen schrijven ook de Indonesische vertaling hierbij op.
- De leerlingen krijgen verschillende opdrachten om te oefenen met voorzetsels: ga voor de kast staan, onder je boek, in het lokaal etc.
- Hierna krijgen de leerlingen een werkblad om dit nog eens schriftelijk te oefenen, ook moeten ze goede zinnen maken > where's the book? It's on the table.
- Uitleg van een tijdsschema: er wordt een voorbeeld gegeven van een dag van een van de leerkrachten, hoe is deze ingericht? Op welke tijd ga je naar school, ben je vrij?
- De leerlingen maken een tijdsschema van hun maandag.
- Spel spelen: uno.
- Afsluiting van de les, de leerlingen doen een gebed.

Benodigdheden:

- Leerlingen: schriftje
- Stift voor op het bord

Dinsdag 18 november 2014

17.00 uur – 18.30 uur

Bima – Intermediate 3

Aantal leerlingen: 12

Leerkracht: Maileen, Dorieke

Beginsituatie:

Deze leerlingen komen al voor het derde jaar naar slukat en kunnen de basis, zoals kleuren, zichzelf voorstellen, alfabet etc al. Ze begrijpen de Engelse uitleg van de leerkracht vrijwel meteen en ze kunnen een verhaal in het Engels vertellen. Ook zijn ze veel bezig met de grammatica.

Doel:

Te leerlingen leren zich in het Engels uit te drukken over hun motivatie om naar Slukat te gaan. Te leerlingen oefenen het rollenspelen in het Engels.

Lesopbouw:

- Opening van de les, de leerlingen doen een gebed
- Terugblik op de vorige les: wat hebben ze geleerd?
- Interview met de leerlingen houden over de motivatie om naar Slukat te gaan.
- Rollenspellen > de leerlingen krijgen een aantal situaties, die ze moeten naspelen. Hierbij zijn de personen, de plaats en wat er gebeurd al vastgelegd zodat de leerlingen snel kunnen beginnen met het spelen.
- Afsluiting van de les, de leerlingen doen een gebed.

Benodigdheden:

- Leerlingen: schriftje
- Stift voor op het bord

Woensdag 19 november 2014

15.30 uur – 17.00 uur

Dewi Sri - Basic 2

Aantal leerlingen: 15

Leerkracht: Maileen en Lisa

Beginsituatie:

De kinderen begrijpen de basic woorden als listen to, look at, sit down, stand up en write. De leerlingen oefenen het introduceren van zichzelf. Ze kennen het alfabet.

Doel:

De leerlingen oefenen met het snel herkennen van getallen. De leerlingen oefenen met het uitspreken en schrijven van getallen. De leerlingen oefenen met het gebruiken van kloktijden.

Lesopbouw:

- Opening van de les, de leerlingen doen een gebed
- Terugblik op de vorige les: wat hebben de leerlingen geleerd?
- Dagen van de week, maanden van het jaar herhalen. Nummers herhalen, (tot 1000) schrijf op.. spreek uit.. Lisa schrijft een aantal nummers op het plein, de leerlingen moeten naar het goede nummer rennen > getallen snel herkennen.
- Hieraan worden kloktijden gekoppeld.
- Uitleg van klokkijken.
- Spel spelen.
- Afsluiting van de les, de leerlingen doen een gebed.

Benodigdheden:

- Leerlingen: schriftje
- Stift voor op het bord

Woensdag 19 november 2014

17.00 uur – 18.30 uur

Brahma – Intermediate 1 Aantal leerlingen: 9 Leerkracht: Maileen, Stephan
<u>Beginsituatie:</u> Deze leerlingen spreken nog heel weinig Engels en je moet veel met gebaren taal duidelijk maken of toch een aantal woorden in het Indonesisch vertalen. Ze kunnen zeggen hoe oud ze zijn en hoe ze heten. Het is erg lastig om de grammatica uit te leggen, omdat ze heel slecht Engels spreken en veel basis woorden nog niet kennen. Het leerlingen aantal verschilt per les doordat de leerlingen 50% aanwezigheidsplicht hebben.
<u>Doel:</u> De leerlingen leren de voorzetsels in het Engels te gebruiken.
<u>Lesopbouw:</u> • Opening van de les, de leerlingen doen een gebed • Terugblik op de vorige les: wat hebben de leerlingen geleerd? • Herhalen van de dagen van de week en de datum. De leerling gaan op volgorde staan van jong naar oud en van oud naar jong, van klein naar groot en van groot naar klein. • Voorzetsels worden uitgelegd en laten zien. De leerlingen krijgen opdrachten om bv. Achter de auto te gaan staan, voor het bord etc. • De leerlingen maken verwerkingsopdrachten hierbij. • Spel spelen: annemaria koekoek, verstoppetje. • Afsluiting van de les, de leerlingen doen een gebed.
<u>Benodigdheden:</u> • Leerlingen: schriftje • Stift voor op het bord

<u>Donderdag 20 november 2014</u> <i>15.30 uur – 17.00 uur</i> Hanoman - Basic 1 Aantal leerlingen: 13 Leerkracht: Maileen, Lotte
<u>Beginsituatie:</u> Deze leerlingen spreken nog heel weinig Engels en je moet veel met gebaren taal duidelijk maken of toch een aantal woorden in het Indonesisch vertalen. Ze kunnen zeggen hoe oud ze zijn en hoe ze heten. Het is erg lastig om de grammatica uit te leggen, omdat ze heel slecht Engels spreken en veel basis woorden nog niet kennen. Het leerlingen aantal verschilt per les doordat de leerlingen 50% aanwezigheidsplicht hebben.
<u>Doel:</u> De leerlingen leren klokkijken. De leerlingen oefenen met het gebruik van voorzetsels in zinnen. De leerlingen oefenen het luisteren naar Engelse muziek.
<u>Lesopbouw:</u> • Opening van de les, de leerlingen doen een gebed; • Herhalen van de vorige les: wat hebben de leerlingen geleerd? • Nog eens de voorzetsels benoemen en uitleggen aan de leerlingen die er niet waren. • De leerlingen maken nog een verwerkingsopdracht van de voorzetsels. • Uitleg van klokkijken • De leerlingen maken een verwerkingsopdracht bij het klokkijken • Hierna spelen we een nummer af, en de leerlingen krijgen de songtekst erbij met een aantal doorgestreepte woorden. Door het luisteren naar de muziek moeten zij de missende woorden

invullen. • Spel spelen: Annemaria koekoek, uno. • Afsluiting van de les, de leerlingen doen een gebed.
<u>Benodigdheden:</u> • Leerlingen: schriftje • Stift voor op het bord

<u>Donderdag 20 november 2014</u> <i>17.00 uur – 18.30 uur</i> Bima – Intermediate 3 Aantal leerlingen: 12 Leerkracht: Maileen, Dorieke
<u>Beginsituatie:</u> Deze leerlingen komen al voor het derde jaar naar slukat en kunnen de basis, zoals kleuren, zichzelf voorstellen, alfabet etc al. Ze begrijpen de Engelse uitleg van de leerkracht vrijwel meteen en ze kunnen een verhaal in het Engels vertellen. Ook zijn ze veel bezig met de grammatica.
<u>Doel:</u> De leerlingen kunnen vragen opstellen over de Nederlandse cultuur. De leerlingen zien de verschillen in cultuur tussen Bali en Nederland. De leerlingen kunnen de past simple toepassen.
<u>Lesopbouw:</u> • Opening van de les, de leerlingen doen een gebed; • Terugblik op de vorige les: wat hebben de leerlingen geleerd? • De leerlingen mogen vragen stellen over de Nederlandse cultuur, daarna moeten de leerlingen dezelfde vraag over Bali beantwoorden > cultuur verschillen. • De past simple wordt uitgelegd. • De leerlingen maken de verwerkingsopdracht van de past simple. • Spel spelen: uno. • Afsluiting van de les, de leerlingen doen een gebed.
<u>Benodigdheden:</u> • Leerlingen: schriftje • Stift voor op het bord

Week 12 24 november t/m 27 november

Engelse lessen

<u>Maandag 24 november 2014</u> <i>15.30 uur – 17.00 uur</i> Dewi Sri - Basic 2 Aantal leerlingen: 15 Leerkracht: Maileen, Lisa en Bastiaan
<u>Beginsituatie:</u> De kinderen begrijpen de basic woorden als listen to, look at, sit down, stand up en write. De leerlingen oefenen het introduceren van zichzelf. Ze kennen het alfabet.
<u>Doel:</u> De leerlingen oefenen met het gebruiken van letters van het alfabet. De leerlingen herhalen het

klokkijken. De leerlingen oefenen met het uitspreken en opschrijven van nummers tussen de 1000 en 100.000

Lesopbouw:

- Opening van de les, de leerlingen doen een gebed
- Terugblik op de vorige les: wat hebben ze geleerd?
- Nummers oefenen tot 100.000. schrijf op.. spreek uit..
- Herhalen van klokkijken
- Uitspraak van het alfabet oefenen. Opdracht hierna: bedenk met de gegeven letter (bv: A) een woord bij elke categorie (kleuren, fruit, drinken, namen, dieren)
- Spel spelen: fopbal.
- Afsluiting van de les, de leerlingen doen een gebed.

Benodigdheden:

- Leerlingen: schriftje
- Stift voor op het bord

Maandag 24 november 2014

17.00 uur – 18.30 uur

Brahma – Intermediate 1

Aantal leerlingen: 9

Leerkracht: Maileen, Stephan en Bastiaan

Beginsituatie:

Deze leerlingen spreken nog heel weinig Engels en je moet veel met gebaren taal duidelijk maken of toch een aantal woorden in het Indonesisch vertalen. Ze kunnen zeggen hoe oud ze zijn en hoe ze heten. Het is erg lastig om de grammatica uit te leggen, omdat ze heel slecht Engels spreken en veel basis woorden nog niet kennen. Het leerlingen aantal verschilt per les doordat de leerlingen 50% aanwezigheidsplicht hebben.

Doel:

De leerlingen kunnen zichzelf schriftelijk en mondeling voorstellen. De leerlingen leren de overtreffende trap te gebruiken en juist toe te passen tijdens de opdrachten.

Lesopbouw:

- Opening van de les, de leerlingen doen een gebed
- Terugblik op de vorige les: wat hebben de leerlingen geleerd?
- De nieuwe leerkracht, Bastiaan, stelt zichzelf voor.
- De leerlingen schrijven een kort verhaaltje over wie ze zijn en vertellen dit aan Bastiaan (introductie ronde)
- Herhalen van voorzetsels en plaatsbepaling.
- Uitleg van grammatica overtreffende trap
- De leerlingen maken de opdrachten over de grammatica.
- Spel spelen: verstoppetje
- Afsluiting van de les, de leerlingen doen een gebed.

Benodigdheden:

- Leerlingen: schriftje
- Stift voor op het bord

Dinsdag 25 november 2014

15.30 uur – 17.00 uur

Hanoman - Basic 1

Aantal leerlingen: 13

Leerkracht: Maileen, Lotte

Beginsituatie:

Deze leerlingen spreken nog heel weinig Engels en je moet veel met gebaren taal duidelijk maken of toch een aantal woorden in het Indonesisch vertalen. Ze kunnen zeggen hoe oud ze zijn en hoe ze heten. Het is erg lastig om de grammatica uit te leggen, omdat ze heel slecht Engels spreken en veel basis woorden nog niet kennen. Het leerlingen aantal verschilt per les doordat de leerlingen 50% aanwezigheidsplicht hebben.

Doel:

De leerlingen oefenen met het klokkijken. De leerlingen oefenen met het gebruiken van letters van het alfabet.

Lesopbouw:

- Opening van de les, de leerlingen doen een gebed
- Terugblik op de vorige les: wat hebben ze geleerd?
- Herhalen van plaatsbepalingen/voorzetsels
- Herhalen van uitleg van de kloktijden
- De leerlingen gebruiken een klok voor het oefenen van de kloktijden. Een leerling zet een tijd in de klok en de andere leerling moet vertellen hoe laat het op dat moment is. Dit wordt afgewisseld.
- Uitspraak van het alfabet oefenen. Opdracht hierna: bedenk met de gegeven letter (bv: A) een woord bij elke categorie (kleuren, fruit, drinken, namen, dieren)
- Afsluiting van de les, de leerlingen doen een gebed.

Benodigdheden:

- Leerlingen: schriftje
- Stift voor op het bord

Dinsdag 25 november 2014

17.00 uur – 18.30 uur

Bima – Intermediate 3

Aantal leerlingen: 12

Leerkracht: Maileen, Dorieke

Beginsituatie:

Deze leerlingen komen al voor het derde jaar naar slukat en kunnen de basis, zoals kleuren, zichzelf voorstellen, alfabet etc. al. Ze begrijpen de Engelse uitleg van de leerkracht vrijwel meteen en ze kunnen een verhaal in het Engels vertellen. Ook zijn ze veel bezig met de grammatica.

Doel:

De leerlingen oefenen het zwemmen. Hierbij leren ze hun armen en benen goed te gebruiken. Ze oefenen om tegelijkertijd met hun armen en benen te zwemmen.

Lesopbouw:

- Opening van de les, de leerlingen doen een gebed
- We gaan gezamenlijk naar het lokale zwembad en wij proberen de leerlingen de basis van het zwemmen te leren.
- Zwemmen , oefenen om de armen en benen goed te gebruiken.
- Omkleden en gezamenlijk terug naar Slukat Learning Center.

• Afsluiting van de les, de leerlingen doen een gebed.
<u>Benodigdheden:</u> • Leerlingen: schriftje • Stift voor op het bord

<u>Woensdag 26 november 2014</u> 15.30 uur – 17.00 uur Dewi Sri - Basic 2 Aantal leerlingen: 15 Leerkracht: Maileen, Lisa en Bastiaan
<u>Beginsituatie:</u> De kinderen begrijpen de basic woorden als listen to, look at, sit down, stand up en write. De leerlingen oefenen het introduceren van zichzelf. Ze kennen het alfabet.
<u>Doel:</u> De leerlingen oefenen met het gebruiken van letters van het alfabet. De letters leren de benamingen van de vormen (vierkant, ovaal etc.) in het Engels kennen.
<u>Lesopbouw:</u> • Opening van de les, de leerlingen doen een gebed • Terugblik op de vorige les: wat hebben de leerlingen geleerd? • Uitspraak van het alfabet oefenen. Opdracht hierna: bedenk met de gegeven letter (bv: A) een woord bij elke categorie (kleuren, fruit, drinken, namen, dieren). Oefenen met andere letters dan maandag. • Bingo met kleuren en vormen. • Spel: 1,2,3 freeze en verstoppetje. • Afsluiting van de les, de leerlingen doen een gebed.
<u>Benodigdheden:</u> • Leerlingen: schriftje • Stift voor op het bord

<u>Woensdag 26 november 2014</u> 17.00 uur – 18.30 uur Brahma – Intermediate 1 Aantal leerlingen: 9 Leerkracht: Maileen, Stephan en Bastiaan
<u>Beginsituatie:</u> Deze leerlingen spreken nog heel weinig Engels en je moet veel met gebaren taal duidelijk maken of toch een aantal woorden in het Indonesisch vertalen. Ze kunnen zeggen hoe oud ze zijn en hoe ze heten. Het is erg lastig om de grammatica uit te leggen, omdat ze heel slecht Engels spreken en veel basis woorden nog niet kennen. Het leerlingen aantal verschilt per les doordat de leerlingen 50% aanwezigheidsplicht hebben.
<u>Doel:</u> De leerlingen oefenen de overtreffende trap te gebruiken en juist toe te passen tijdens de opdrachten. De leerlingen oefenen met de fijne motoriek door het maken van versieringen van bamboe bladeren.
<u>Lesopbouw:</u> • Opening van de les, de leerlingen doen een gebed

- Terugblik op de vorige les: wat hebben de leerlingen geleerd?
- Herhalen van dagen van de week, maanden van het jaar. Welke datum is het vandaag?
- Afmaken van de grammatica opdracht van maandag en dit bespreken.
- Omdat het de allerlaatste les is, gaan we met de leerlingen een ijsje eten.
- Hierna gaan we gezamenlijk de versieringen voor het afscheidsfeest maken > Balinese versieringen van bamboe bladeren.
- Afsluiting van de les, de leerlingen doen een gebed.

Benodigdheden:

- Leerlingen: schriftje
- Stift voor op het bord

Donderdag 27 november 2014

Deze dag zijn er geen Engelse lessen, omdat ik en zes andere vrijwilligers deze dag een groot afscheidsfeest organiseren voor alle leerlingen, vanwege het beëindigen van de stage periode. Hiermee willen wij het Slukat Learning Center van harte bedanken voor de geweldige tijd die wij hier hebben beleefd.

Start van het feest: 15.30

Einde van het feest: 19.30